

Flacăra 5

Magazin ilustrat • 5.000 lei • Pentru abonați – 2.000 lei • anul 1998

Marcel Iureș:

„Nu se poate face
CONTRABANDĂ
cu **TEATRU**”

■ Dezvăluiri în exclusivitate ale lui Valeriu Stoica
■ Totul despre **LECTURĂ** „Richard al II-lea” și „Titanic”

0 TIPOGRAFIE PENTRU MILENIUL TREI

MOND GRAF

TIPOGRAFIE ● EDITURĂ ● AGENȚIE DE PUBLICITATE
Bd. Alexandru Lăpușneanu nr. 113, Constanța
Tel.: 041-63.86.77; Tel./fax: 041-64.23.20

**Oriunde
te poartă
gândul !**

EUROPA

Amsterdam, Atena, Barcelona, Belgrad, Berlin, Bruxelles, Budapesta, Copenhaga, Düsseldorf, Frankfurt, Istanbul, Kiev, Chișinău, Larnaca, Londra, Madrid, Milano, Moscova, Paris, Praga, Roma, Sofia, Verona, Viena, Varșovia, Zürich

STATELE UNITE ALE AMERICII
Chicago, New York

ORIENTUL MIJLOCIU

Abu Dhabi, Amman, Beirut, Dubai, Kuwait, Tel Aviv

ORIENTUL ÎNDEPĂRTAT
Beijing, Delhi

AFRICA
Cairo

<http://tarom.digiro.net>
E-mail: pr@tarom.logicnet.ro

Pentru informații suplimentare puteți contacta

*Agenția TAROM

Splaiul Independenței Nr. 17, tel: 936; 337 2037, fax 337 2036

*Smart Miles Service Center

Șos. București-Ploiești km. 16,5, Tel: 230 0042, 230 0038 /1244
fax: 232 3666

Pag.6

Pag.18

Pag.22

Pag.32

Pag.39

Dezvăluiri

Afacerea „Țigareta“

6

Valeriu Stoica: „Au fost furnizate elemente revistei
«România Mare»“

8

Spectacol politic

9

Cod politic: 0016GR

Cronică mărunță

13

Kurzii de care nu știați

Externe

15

India – O nouă amenințare nucleară
Prin zona Euro, spre Europa

Reportaj

18

Transmisie în direct de la Ministerul Săraciei

Anchetă

20

Sănătatea națională între ignoranță și dezinteres

Profil

22

Marcel Iureș: „Teatrul ține loc de teatru, ține loc
de țigări, ține loc de whisky“

Cultura fără frontiere

26

Tabloul acela mi l-a furat Hitler
Nicholson – un monstru sacru sau un farseur?

Literatură

28

Mașina de scris

Teatru

30

Richard al II-lea

Film

32

Titanic

Viață mondenă

35

5 întrebări pentru... Doru Octavian Dumitru
Margareta Pâslaru – Turneu în America de Nord
Faithless – insomnie la Polivalentă
1 Mai muncitoresc

Sport

39

Între World Cup '94 și Euro '96
Steaua și Rapidul și-au împărțit onorurile
Să ne cunoaștem adversarele: Anglia

Utilități

42

Grafică satirică

43

Alex la World Cartoon Gallery

Horoscop

44

Predicții lunare – iunie 1998

Divertisment

45

Coperta: Dragoș Cristescu, ProFoto

Sunt popoare vechi care se sting în uitare și altele tinere care pășesc cu tot mai multă dezinvoltură în arena istoriei. Dar sunt și nații de-abia apărute care nu-și găsesc calea de exprimare și se complac în letargie, în somnolență. Cu atât mai multă admirație stârnesc acele seminții care nu se mulțumesc cu zestrea lăsată de înaintași prin veacuri și milenii și încearcă să-i dea o nouă strălucire prin propriile eforturi actuale.

DE CE SUNT MAI SCUMPE MERELE DECÂT BANANELE PE PIAȚA ROMÂNEASCĂ

Cei mai mulți vin în Egipt pentru o întâlnire miraculoasă cu trecutul. Piramidele, Sfinxul, Templul de la Abu Simbel, gigantica statuie a lui Ramses al II-lea de la Memphis, Templul de la Luxor exercită o atracție perfect îndreptățită. Mii de turiști continuă să străbată această țară în lung și în lat, se extaziază, notează de zor în carnete impresii fugare, fotografiază sau filmează. Cele știute din cartea de istorie a umanității se confirmă cu strălucire la fața locului. Teritoriul binecuvântat de apele Nilului merită, într-adevăr, cutreierat de oricine e dornic să cunoască o pagină tulburătoare din civilizația omenirii.

Însă, în graba firească de a trece de la un loc la altul, câteodată cale de sute și mii de kilometri, numai pentru a vedea o statuie, un monument sau alte vestigii, unii nu au răgazul să observe emblemele Egiptului de azi. De pildă, cei care poposesc la Abu Simbel nu se încumetă să se aventureze în deșertul din apropiere – în aceste zile cu temperaturi de peste 40°C – unde prinde contur, cu trudă și migală, un proiect fabulos – canalul Toshka – menit să fertilizeze o zonă până acum acoperită de nisipuri. Prea puțini dintre cei care

ajung în Ismailia și trec cu bacul în Peninsula Sinai au știre despre un alt proiect fabulos – Canalul Păcii – care va purta prin adâncuri o parte din apele Nilului și le va aduce la suprafață tot într-un ținut până acum fără roade. Iar știrea despre lansarea primului satelit egiptean de comunicații a trecut ca fulgerul, fără să rețină atenția multora. Numai aceste trei proiecte – realizate sau în curs de realizare – oferă o altă imagine despre o lume care dorește să fie nu numai un muzeu uriaș, ci se preocupă cu insistență să treacă în mileniul următor pregătită la exigențele viitorului.

Venind dintr-o țară al cărei buget pe anul în curs continuă să se dezbată și în luna mai, nu poate să nu te încerce un sentiment de amărăciune fiindcă apariții unui stat care nu reușește să-și limpezească nici măcar prezentul. Și, după ce-ai văzut cum muncesc egiptenii, uneori într-o arșiță cumplită, alteori noaptea, la lumina farurilor de mașini, ca să învingă o natură vitregă, mulțumindu-se cu puțin și fără să facă paradă de strădania lor, nu-ți mai pui întrebarea de ce, pe piața românească, merele sunt mai scumpe decât bananele, care necesită o îngrijire ca de laborator... (Correspondență de la Cairo)

George Brion

Afacerea „Țigareta“ probabil nu va fi nicio dată elucidată până la capăt. Tradiția contrabandei făcute chiar de cei care ar fi trebuit să păzească legea este veche de tot în România. Conform „Cărții Albe a Securității“, prin anii 1970 o parte a conducerii Securității se îmbogățise peste măsură, introducând în țară cu „Tirul diplomatic“ tone de țigări, aparate electronice, cafea, produse de lux, care nu se găseau atunci pe piața românească și care aici erau vândute la suprapreț sau folosite pentru spăguitura unor oficialități P.C.R. Unii specialiști în istoria Securității, precum Mihai Pelin, cunosc unele episoade ilare: astfel, o aparentă potlogărie se transformă într-o afacere deosebit de profitabilă: contra a 105 lei de pe atunci, activiștii de partid și securiști implicați în trafic împușcau urși. În Kuwait o blană de urs (simbol al puterii) se vindea cu 4.000–5.000 dolari. Blănurile de urs ajungeau prin membrii D.I.E. în Kuwait, de acolo împreună cu ceva fonduri de protocol delapidate se transformau în produsele „de lux“ care aveau căutare pe piața românească. Autori și istorici avizați leagă chiar fuga lui Pacepa de un astfel de eveniment. În 1978 trei tiruri cu marfă de contrabandă, aparținând D.I.E., au fost oprite

la vamă. A fost mare scandal. Ceaușescu și-a ieșit din pepeni, a ordonat o anchetă, iar firele duceau spre generalul Ion Mihai Pacepa, care a fost obligat să fugă.

Pe 22 mai 1998 Agenția France Presse a răspândit în toată lumea declarația unui diplomat străin acreditat la București, în care acesta afirma că, întreaga „Operațiune Țigareta“ este consecința unor întâmplări petrecute înainte de 1989. Același diplomat susținea că Securitatea și oameni de afaceri arabi formaseră de pe vremea comunismului rețele de contrabandă cu implicații foarte adânci în structurile puterii, rețele care au funcționat din anii 1980 și până acum indiferent de cine ar fi deținut puterea politică. Bani obținuți fie că se transformau în „bani pentru partid“, „bani pentru uz personal“ sau în „fonduri secrete“, au fost, după o ipoteză de lucru, la fel de utili oricăror oficiali ai oricărui regim instalat la București în ultimele decenii.

Ipoteze, scenarii...

Ipoteza cu flagrantul are doar valoarea unei glume prezidențiale de un umor incert. Rivalitatea dintre serviciile secrete, rivalitățile

din cadrul aceluiași serviciu secret sunt demne de luat în seamă. De asemenea ar fi foarte util să analizăm și ce partide politice, ce personalități au crescut în urma scandalului „Țigareta“. Avem mai multe ipoteze:

● Pe fondul rivalității dintre principalul serviciu de informații al țării (S.R.I.) și celelalte structuri de acest tip (S.P.P.; U.M. 0215; D.I.M.) cineva influent din S.R.I. a trimis faxul buclucaș și anonim. Cel puțin până în acest moment S.R.I. este singurul serviciu de informații care a ieșit neșifonat din întreaga afacere. De curând, C.S.A.T. a anunțat nici mai mult, nici mai puțin decât desființarea U.M. 0215, iar S.P.P. i-a fost redus personalul cu 23%.

● Nu trebuie să uităm că Nicu Anghel nu era foarte iubit chiar în propriul său serviciu. Adjunctul său, general de brigadă (rezervă) Mihai Stan, de exemplu, nu îl avea deloc la suflet. Generalul Stan mai fusese și adjunct al lui Virgil Măgureanu, dat afară după „cazul Berevoești“.

TRAGICOMEDI

Îmbrăcat în eternul său trening, cu șapcă Reebok pe cap și cătușe la mâini, colonelul Trușulescu se îndreaptă senin spre o nouă anchetă a Parchetului Militar. A fost, timp de mai mult de o săptămână, persoana cea mai mediatizată din țară. Ce se va întâmpla cu el mai departe putem deduce din degajarea ce i se citește pe figură. Oricum, Trușulescu a dat dintotdeauna senzația că știe mai multe decât spune, iar întreaga afacere nu este deloc ceea ce pare a fi...

Unele surse afirmă că, probabil, faxul anonim ar fi putut pleca de la cineva care legal ar fi putut prelua locul lăsat vacant prin demiterea lui Nicu Anghel. Din motive nu prea clare, însă, generalul Stan a fost și el demis la câteva săptămâni după izbucnirea scandalului „Țigareta”.

● Al treilea scenariu se poate lega de numele consilierului prezidențial Dorin Marian, foarte des invocat în presă chiar de la începutul scandalului. Există diverse surse conform cărora întreaga operațiune este moștenită de pe vremea regimului Iliescu, scopul fiind acela de a crea diverse fonduri speciale pentru servicii secrete, de tipul S.P.P. Este o ipoteză care își găsește precedentul în scandalurile din presa americană privind C.I.A. și traficul de stupefiante și s-ar putea justifica prin sumele (2.000 de dolari) cu care au fost mituiți oameni cu funcții înalte (comandantul adjunct Vasilescu), sume deloc consistente

dacă le raportăm la amploarea afacerii sau la valoarea transportului (câteva sute de mii de dolari). Pe de altă parte, acest posibil scenariu ar da o explicație coerentă tuturor enigmelor afacerii, mai ales dacă ne amintim panica în care a intrat Președinția când a emis teoria flagrantului.

● Dintre politicieni au ieșit pe val în urma declanșării scandalului, C.V. Tudor și Traian Băsescu. Butimanul național și-a folosit încă o dată serviciul de informații cu care a minat instituțiile statului și a dovedit cât de periculos e având practic informații din toate zonele: S.R.I., Parchet, S.P.P. etc. El a încercat să alăture forțat structurile mafiotice de numele președintelui Constantinescu, într-o încercare disperată de a mai câștiga câteva procente din intențiile de vot ale electoratului. Este foarte posibil ca în jurul său să se afle chiar unii dintre securiștii care pe vremuri au instrumentat afaceri gen „Țigareta” și care l-ar fi putut ajuta cu amănunte prețioase despre cum a mers treaba.

● Traian Băsescu a ieșit și el pe val. Partidul Democrat este practic singurul partid serios care a ieșit complet „basma curată” din

întreaga afacere. Nu trebuie să uităm că domnul Băsescu este foarte probabil viitorul candidat PD la Primăria Capitalei.

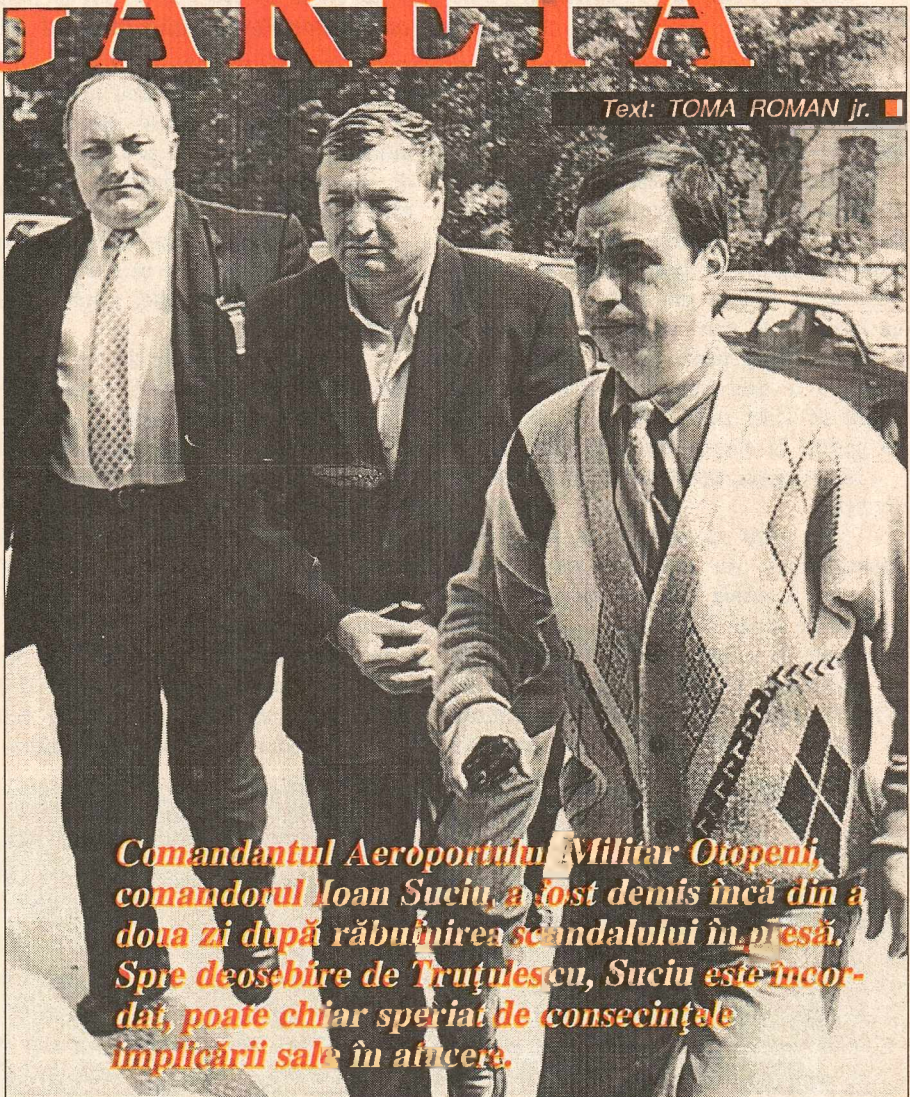
Domnul Băsescu a făcut ce a făcut, a avut informații, a suflat și în iaurt, i-a demis pe mai toți salariații Ministerului Transporturilor care au avut ceva în comun cu „Țigareta”. În plus, ministrul Transporturilor, pe lângă faptul că este una dintre puținele persoane care au informații de primă mână prin natura funcției sale, a emis, de-a lungul timpului, declarații care mai de care mai stupefiante, printre care cea din 25 aprilie este generatoare de multe suspiciuni (mai ales în ceea ce privește sursa care a deconspirat operațiunea): „Caz de corupție la nivel guvernamental” (Ev.z.). Mai mult decât atât, domnul Băsescu a devenit un lider mediatic al P.D. reușind chiar să eclipseze imaginea lui Petre Roman.

A „ȚIGARETA”

Text: TOMA ROMAN jr. ■

„Țigareta” nu este o operațiune de contrabandă la nivel înalt și nici un scandal de presă. „Țigareta” este o tragicomedie națională cu actori selectați din elita conducătoare a societății românești: politicieni, ofițeri superiori, oameni de afaceri, magistrați. Rolul principal îl joacă personajul din fotografia din stânga. În dreapta, îl puteți observa pe cel mai important actor într-un rol secundar. Scenariul și regia sunt și, din păcate, se pare că vor rămâne anonime.

Comandantul Aeroportului Militar Otopeni, comandorul Ioan Suciu, a fost demis încă din a doua zi după răbufnirea scandalului în presă. Spre deosebire de Trușculescu, Suciu este încordat, poate chiar speriat de consecințele implicării sale în afacere.

Valeriu Stoica:

„AU FOST FURNIZATE ELEMENTE REVISTEI «ROMÂNIA MARE»“

Text: TOMA ROMAN jr. ■
Fotografie: ROMPRES ■

Un scurt interviu, pe care ministrul Justiției, dl Valeriu Stoica, a binevoit să ni-l acorde în exclusivitate, adaugă noi piese la dosarul – și așa impresionant – al lui C.V. Tudor și al partidului său.

Recentul scandal al agresiilor ziariștilor de la PRIMA TV (estompat pe fondul delirului tragi-comic „Țigăreța”) și dezvăluirile de acum ceva timp din Flacăra, Ziua etc. privind poliția secretă a lui Vadim ar reprezenta, în orice țară cu un regim democratic real, suficiente motive de îngrijorare pentru toată lumea, de la alegători, la instituțiile de stat. Declarația de ultimă oră a ministrului Justiției vine aproape ca o confirmare a ipotezelor formulate cu mult timp în urmă de Flacăra și, printre rânduri, chiar ca o explicație a motivelor pentru care C.V. Tudor se află încă în stare de libertate.

În esență, dl Valeriu Stoica nu a negat posibilitatea ca informatori ai P.R.M. să fie infiltrați și în structurile de conducere ale Ministerului Justiției. Acest fapt vine să confirme ipoteza foarte gravă că P.R.M. dispune de un serviciu de informații care a penetrat domenii vitale pentru țară cum sunt Poliția, S.R.I., M.Ap.N. sau Justiția. Nu ar fi de mirare să aflăm în curând ceva și despre oamenii lui Vadim infiltrați la C.S.A.T. sau la Președinție. Pe de altă parte, dl Stoica a încercat să justifice unele sincope ale oamenilor Parchetului în cazul „Țigăreța 2“.

Rep: Așa cum C.V. Tudor a penetrat cu oameni de-ai săi S.R.I., credeți că are structuri informative și la Justiție?

V.S.: Există o asemenea suspiciune. Insultele proferate de acest individ împotriva funcționarilor statului, împotriva oamenilor din Ministerul Justiției, pot să aibă ca sursă chiar oameni din interior, de aici. E un lucru foarte grav, eu zic că e nevoie de o ripostă fermă pentru că un partid politic care are o structură informativă ce penetrează serviciile statului, instituții de stat, e un pericol la adresa securității naționale.

– Mai concret, există cârțițe în Ministerul Justiției?

– Mi-e greu să afirm asta, dar suspiciunea există. Au fost elemente furnizate revistei „România Mare“, elemente care plecând de la un sămbure de adevăr au fost denaturate în sensul dorit de P.R.M. pentru a discredita funcționari importanți din Ministerul Justiției. Poate că acest sămbure de adevăr a fost furnizat de asemenea

cârțițe. Mi se pare însă mult mai important să folosim instrumentele legale, constituționale pentru a limita și a opri încercarea de discreditare a instituțiilor statului de către P.R.M.

– De ce s-au mișcat așa încet subordonații dv. în „Țigăreța 2“? De ce n-a fost arestat Truțulescu pe 24 aprilie, când a fost la Parchet?

– Eu cred că afirmația dv. nu are suport real. Eu zic că, dimpotrivă, ritmul anchetei e alert. Chestiunea reproșată e raportată la momentul inițial al anchetei, când colonelul Truțulescu a fost prezent la Parchet, dar nu s-a emis mandat de arestare. Din datele pe care le dețin rezultă că în acel moment nu exista un dosar pregătit, nu erau probe de vinovăție, nu exista măcar un avocat din oficiu, care să permită arestarea.

În aceste condiții trebuie să știe oricine că un mandat de arestare nu poate fi emis cu ușurință, nu poate fi emis la cererea oricui și numai pentru că vrea cineva. Un

mandat se emite numai când un magistrat are convingerea că există indicii puternice care să ducă la vinovăția unei persoane. În absența unor asemenea indicii nu se poate emite mandat de arestare. Este cazul ca și în România să se înțeleagă că magistratul e suveran în această privință și numai el poate decide ce e bine și ce e rău. Noi cei care nu suntem magistrați trebuie să acordăm creditul necesar unor oameni care-și asumă un asemenea risc, pentru că e un risc profesional enorm să arestezi pe cineva înainte de o condamnare definitivă. Arestarea preventivă e una din cele mai dificile chestiuni în procesul penal. Cel care ia această măsură își asumă un risc imens. Cred că odată ce s-au adunat probe în această cauză s-au înmulțit și mandatele de arestare și se vede că nu mai e timorare, pentru că o serie de oameni importanți au fost arestați. Eu unul am încredere în magistrații care instrumentează cauza.

Silim Hakam e o pistă falsă

Spre deosebire de Jamal Al Atm, posibil ofițer de informații sirian și om de afaceri influent, cercetările Parchetului s-au îndreptat și spre unii arabi – piste false. Ne-am interesat în cadrul comunității irakiene din București cine este vestitul Silim Hakam pe care opinia publică l-a perceput ca pe un megatraficant cu țigări. Ei bine, am aflat că irakianul nu era nici pe departe un miliardar. Stătea la bloc pe str. Turda și era plătit tocmai ca să fie o

țintă falsă. Din informațiile noastre, fără să aibă nici o implicare directă, el doar își pusese la dispoziție firma pentru afaceri dubioase cu țigări, primind pentru fiecare transport reușit între 1.000 și 2.000 dolari. Iată ce ne-a spus un om de afaceri irakian: „Silim ăsta prost el luat bani de la români importanți. Nici el nu știut bine cine, care promis scos la el dacă e nevoie“. În orice caz, cei care au promis să-l acopere au făcut-o până la urmă, căci Silim a zburat spre țări calde, fără să fie jenat de nimeni, la două zile după izbucnirea scandalului. (T.R.)

COD POLITIC: 0016GR

Text: TUDOR CĂLIN ZAROJANU ■
Fotografii: FLORIN IONIȚĂ ■

La ora când scriu aceste rânduri, s-ar părea că în afacerea „Țigareta 2” (denumire generică, total inadecvată, întrucât, după ultimele săpături, e vorba cel puțin de „Țigareta 18”!) clasa politică nu e implicată în mod direct.

Așa să fie oare?

Dacă privim prin prisma faptului că nici un politician nu a fost încă prins cu țigări de contrabandă ori cu bani rezultați din atare operațiuni, atunci da, aleșii noștri pot respira liniștiți. Dar...

În primul rând, chiar dacă până acum, cercetările – care e de așteptat să dureze luni, dacă nu ani – nu au dovedit, cu probe și martori asta, e evident chiar și pentru cel mai naiv dintre oameni faptul că asemenea operațiuni nu se pot desfășura, niciunde în lume, fără implicarea unor personaje cu funcții înalte. Or, aici apare prima precizare importantă: clasa politică nu înseamnă numai lideri de partide, miniștri și parlamentari. Din clasa politică fac parte și toți funcționarii care au fost numiți la recomandarea sau cu girul celor dinainte. Altfel spus, în astfel de situații delicate avem de-a face cu o răzbunare ironică a sorții față de celebrul „algoritm”: câtă vreme majoritatea numirilor în funcții, până la nivel de directori, s-au făcut preponderent pe criterii politice, responsabilitatea actelor fiecăruia din cei astfel promovați este în mod esențial una politică, implicând partidele respective.

În al doilea rând, relația – fie și indirectă – dintre clasa politică și „cazul Otopeni” ține și de domeniul unor decizii cu efecte, iată, catastrofale. Mă refer, firește, la Hotărârea Guvernamentală nr. 711 din 1995, prin care cabinetul Văcăroiu autoriza înființarea unui punct vamal „provizoriu” în zona bazei militare a Aeroportului Otopeni, pentru transporturi „speciale”. Evident, nimeni nu s-a oboisit

atunci – dar destui se zbat acum! – să definească termenii de **provizoriu** și de **transport special**. (De altfel, în ce privește semnificația provizoratului și a interimatului, România a bătut demult toate recordurile – a se vedea, de pildă, postul de primar general al Capitalei sau conducerea Televiziunii de stat.) Și să ne înțelegem: dacă rațiunile emiterii HG 711 ar trebui explicate de Nicolae Văcăroiu, motivele pentru care ea nu a fost anulată privesc și guvernul Ciorbea.

Dar nu e numai atât. Clasa politică este implicată în contrabanda cu țigări nu doar prin lucrurile discutabile pe care le-a făcut la un moment dat și care au încurajat ilegalitățile, ci și prin ceea ce **nu** a făcut, a făcut incomplet sau, pur și simplu, prost. Pentru că totul pleacă de la lege și se întoarce la lege, e stupefiant să constăți că, în conformitate cu Codul Vamal, modificat în 1997, Truțulescu și ai lui au toate șansele să nu poată fi condamnați pentru contrabandă, pentru că aceasta e definită drept introducerea în țară a mărfurilor „*prin alte locuri decât cele stabilite*” – or, prin HG 711, aeroportul militar era un loc stabilit pentru tranzit de mărfuri spre/dinspre străinătate! E drept, conform unui alt articol, care incriminează eludarea vamurii, „importatorii” de la Otopeni riscă amenzi de până la 3 milioane de lei – o adevărată lovitură pentru ei! (În paranteză fie zis, contrabanda însăși, de-ar fi probată, îi poate duce după gratii între 1 și 7 ani, cu amănuntul că, până în doi ani, orice pedeapsă se poate da cu suspendare – ceea ce, dealtfel, s-a și întâmplat cu lotul „Țigareta 1”!).

În al treilea rând, politicienii sunt impli-

cați, vrând-nevrând, prin declarațiile pe care le fac și prin cele pe care le fac alții despre ei. O recapitulare, în acest sens, poate fi utilă.

Familia președintelui Constantinescu a reușit performanța fără precedent ca numele tuturor membrilor ei să fie cumva asociate cu „Țigareta 2”. **Emil Constantinescu** s-a grăbit

să anunțe că „așa-zisul scandal” e, de fapt, un bine pus la punct „flagrant”, lucru care i-a făcut să chicotească pe toți autorii de dicționare. Ca să nu mai subliniem cum a căzut toată povestea asta peste cele vreo trei valuri de luptă anticorupție lansate de președinte, în direct și la ore de vârf, din 6 în 6 luni... **Nadia Constantinescu** s-a trezit brusc (și, cred, împotriva voinței sale) în postura de înger păzitor al Scroviștei, iar **Dragoș**

Constantinescu a fost acuzat de implicare directă în afacere. E drept, această acuzație a venit din partea lui **C.V. Tudor**, care e așa cum e, dar nu trebuie neglijat faptul că el și-a câștigat o oarecare credibilitate în fața opiniei publice prin aceea că unele din „dezvăluirile” sale s-au confirmat – de pildă, chiar cele referitoare la „Țigareta 1”...

Zoe Petre a produs un scenariu emoționant, a cărui principală hibă constă în faptul că a devenit public la două săptămâni după declanșarea scandalului. **Șerban Săndulescu** a cerut nici mai mult nici mai puțin decât demisia colegului său de partid, **Gavril Dejeu**. O serie de alți oameni politici au produs declarații și acuzații spectaculoase, ceea ce, de altfel, a dus la declanșarea câtorva procese de calomnie.

Clasa politică, neimplicată? Să fim serioși...

RETRO

MARIAN SULTĂNOIU ■

Miercuri, 8 aprilie. În cinstea numirii noului premier Federația Sindicatelor din Societățile Agricole de Stat „AGRO-STAR” a organizat pe străzile Bucureștiului Procesiunea Foamei. Au participat aproximativ 4.000 agricultori din țară.

Joi, 9 aprilie. Radu Vasile anunță retragerea lui Alexandru Bogdan din echipa ministerială. Până să ajungă la PNȚCD, Bogdan a trecut pe la PUNR și PDSR. Vasile spune că l-a propus ministru pentru că era primul pe listă.

Sâmbătă, 11 aprilie. Petre Roman a calificat poziția funcționarilor FMI și a Băncii Mondiale față de noul guvern drept o „imixtiune” în politica internă a României. „Felul în care se încearcă acum să ni se dea lecții, să ni se vorbească de sus, nu-l putem admite, iar o asemenea judecată nu este compatibilă cu acești funcționari; ca și cum țara noastră ar fi incapabilă să facă ordine”, a spus Roman.

Luni, 13 aprilie. Liderii Coaliției au aprobat programul de guvernare. Opoziția este dezamăgită de planurile noului Cabinet. UDMR afirmă că „a fost o negociere foarte scurtă și ușoară”.

Marti, 14 aprilie. PDSR îi propune generalului Dănescu să participe din partea PDSR la postul de primar general. Dănescu a refuzat însă, pentru a nu se confrunta cu colegul său, generalul Nițu.

Miercuri, 15 aprilie. Cabinetul Radu Vasile este validat rapid în comisii și în plen, cu 317 voturi pentru și 124 voturi împotriva.

Ora 9.00. O echipă de reporteri a postului Prima TV, care filma în apropierea locuinței lui Radu Vasile, vecin cu C.V. Tudor, a fost agresată de body-guarzii senatorului PRM.

Joi, 16 aprilie. Începe lupta pentru postul de primar general. ApR, PSDR, PUR și PP l-au ales candidat pe George Pădure. PDSR pe medicul Sorin Opreșcu, iar PNȚCD pe Viorel Lis.

Duminică, 19 aprilie. Politicienii ne urează La mulți ani! și Christos a înviat!

Marti, 21 aprilie. Senatorul independent Sergiu Nicolaescu a promis că-și va da foc în fața Senatului dacă se va dovedi că a fost colaborator al Securității. Aceasta

a fost reacția sa la acuzațiile aduse de ministrul Culturii, Ion Caramitru, la învestirea în Parlament a Guvernului Vasile.

Joi, 23 aprilie. Izbucnește scandalul „Țigareta 2”. Colonelul SPP Gheorghe Truțulescu și comandorul MAPN Ioan Suciu au fost eliberați din funcție.

● Ministrul Dejeu a făcut plângere penală împotriva lui C.V. Tudor, acuzându-l de insultă și calomnii proferate la adresa sa în conferința de presă a PRM din 17 aprilie.

● Institutul norvegian „Nobel” a acceptat nominalizarea Regelui Mihai drept candidat la Premiul Nobel pentru Pace pe 1998 pentru scurtarea războiului cu cel puțin șase luni. Propunerea a fost făcută, în numele Comunității ortodoxe „Ștefan cel Mare și Sfânt” din Oslo, de către Valeriu și Manuela Pavel.

Luni, 27 aprilie. Afacerea Otopeni incendiază scena politică. Președintele Constantinescu încearcă să nu dea amploare scandalului de contrabandă. Sunt arestați comandorul Ioan Suciu – șeful Aeroportului Militar Otopeni, căpitanul MAPN Dumitru Bălan – șef obiectiv de pază și civilul Gabriel Negoescu. Truțulescu obține un concediu de odihnă de la Nicu Anghel.

● A fost ales noul vicepreședinte al Senatului, în persoana dlui Ulm Spineanu, în locul actualului premier Radu Vasile.

Marti, 28 aprilie. Comisia de apărare a Senatului îi audiază în „Cazul Otopeni” pe generalul Gheorghe Buçe și pe directorul SPP Nicu Anghel. „Singurul vinovat este Ioan Suciu care a luat o decizie de unul singur pe proprie răspundere”, a declarat Buçe. Nicu Anghel s-a furișat, după audieri, pe o ușă ascunsă de ochii presei.

Miercuri, 29 aprilie. Ministrul de Interne, Gavril Dejeu, îl contrazice pe președintele Constantinescu, declarând că în cazul contrabandei cu țigări pe Aeroportul Otopeni nu a existat nici un flagrant organizat de cineva. „Este o falsă afirmație și o falsă părere. Nu a fost un flagrant organizat ci unul descoperit”. Președintele Constantinescu precizează că a fost vorba de organizarea unui flagrant.

Joi, 30 aprilie. Prin decret prezidențial, la decizia Ministerului Apărării Naționale, a fost trecut în rezervă generalul de brigadă Ion Dohotaru, șeful Direcției Protecție și Siguranță Militară din cadrul MAPN, și generalul de brigadă

Vând tehnocrat, stare bună, nefolosit

S-a făcut mare caz, la vremea respectivă, de includerea în guvernul Ciorbea a unor miniștri independenți din punct de vedere politic, aleși – așadar – strict pentru calitățile lor profesionale. Ei erau „tehnocrații”. Unele ziare s-au bucurat să poată titra, pe prima pagină, „Reforma a învins algoritmul”. Așa părea.

Ce-a urmat? La prima scuturare a pomului guvernamental, jumătate din tehnocrați (Ilie Șerbănescu și Valentin Ionescu) au căzut precum merele coapte. Au rămas Andrei Pleșu și Daniel Dăianu. Fostul director al „Dilemei” are norocul să ducă ștabela mai departe într-un domeniu, cel al Externelor, în care România n-a stat rău nici măcar în timpul comunismului, ca să nu mai vorbim de perioada antebelică și de Nicolae Titulescu. E adevărat, sunt încă multe de făcut în MAE (dovadă scandalul de la Bonn), dar cel puțin, din câte se pare, e lăsat să le facă!

Nu același lucru, din păcate, se poate spune despre titularul unui portofoliu cel puțin la fel de important, Daniel Dăianu, ministrul Finanțelor.

Mai întâi, domnia sa s-a pronunțat împotriva acordării celui de-al treisprezecelea salariu pe '97 pentru bugetari, aducând argumente sobre și la obiect. Urmarea a fost că s-a dat – după care, e drept, s-a ncerat să se ia înapoi (!!).

Apoi, a pledat pentru un '98 fără creșteri semnificative ale fiscalității. Drept care a crescut TVA și au explodat prețurile (pentru toți cei 22 milioane de români), chestie care, în opinia guvernului, a fost compensată de scăderea impozitului pe salarii (pentru circa 8 milioane de salariați).

În continuare, Daniel Dăianu s-a împotrivit scumpirii carburanților (ceea ce implica automat o nouă explozie a prețurilor), așa încât carburanții s-au scumpit.

În fine, ministrul Finanțelor – care și-așa înnoată pe uscat, căci, aproape de mijlocul anului (!!), România n-are încă Buget – a atras atenția ca nu cumva Parlamentul să voteze aplicarea rapidă a Legii tichetelor de masă, că de unde alte câteva sute de miliarde? Înțelegând situația, parlamentarii n-au votat aplicarea rapidă, ci aplicarea imediată.

Ceva e prea mult! Dacă n-aveți nevoie de el, ce-l mai țineți pe bietul om? Dați-i drumul, că alții ar ști să-l folosească!

Cabinetul Vasile, la primul examen

În vreme ce întreaga țară era cu ochii pe Truțulescu, noul Toma Alimoș încolțit de puteră, s-ar fi zis că guvernul Radu Vasile, profitând de faptul că până și băbuțele, în piață, construiesc scenarii care încep la Mogoșoaia și se termină la Moscova, a primit cadou – într-un mod atipic – liniștea necesară pentru a lucra. Mai ales că miniștrilor li s-a pus în vedere să nu mai piardă vremea prin talk-show-uri, chit că premierul însuși a făcut o excepție cu „Serata muzicală”.

Departate de mine gândul de a contesta faptul că Executivul chiar s-a apucat de treabă, deși rezultatele se lasă încă așteptate. Problema e alta: competența și decizia politică a unui guvern nu se măsoară atât în activitatea curentă, oricât ar fi ea de dificilă, cât în momentele critice, atunci când trebuie luate decizii rapide și inteligente. Și încă două lucruri se măsoară în astfel de împrejurări: coeziunea echipei și coerența acțiunilor.

Or, se întâmplă ca un secretar de stat de la Finanțe să decidă, de la sine putere, blocarea conturilor RENEL – mai puțin cel de plată a salariilor, care egalează nici mai mult nici mai puțin decât 1% din Produsul Intern Brut. Motivul: datoriile imense către stat, neplătite. Justificarea RENEL: sumele și mai

mari pe care le are de primit, inclusiv și mai ales de la stat.

Cum-necum, blocarea conturilor implica, în scurt timp, blocarea activității, deci, probabil, căderea sistemului energetic național. Năuciți de veste, ministrul Finanțelor și premierul, care nu știau nimic de intențiile domnului Gorcea (aflat în prag de pensie – o fi vrut omul să interpreteze un fel de cântec de lebedă), decid deblocarea conturilor și demiterea secretarului de stat care avusese găselnița respectivă. La prima vedere totul e sub control. E inevitabil ca, din când în când, careva s-o ia razna. Când se întâmplă, îl aduci la ordine și repari gafa.

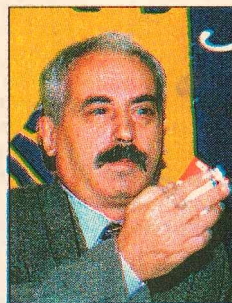
Rămân însă câteva întrebări grele. Mai întâi, firește, cum s-a ajuns aici? Mă refer nu numai la situația RENEL și la blocajul financiar general, ci și la posibilitatea ca un singur om să poată lua asemenea decizii. Apoi – dl Gorcea nu avea oare dreptate chiar deloc? Soluția lui era, poate, absurdă – dar, atunci, care e soluția corectă, perpetuarea stării actuale? Dacă nu, care alta și, mai ales, când va fi ea luată?

Abia după ce vom afla răspunsul la aceste întrebări vom putea spune dacă guvernul Radu Vasile a trecut sau a picat primul său examen.

Câte ceva despre imaginea României

Ce mai face, așadar, celebra „imagine externă a României” la un an și jumătate după schimbarea de putere și la doi ani jumătate de mileniu trei (nu vă luați după cei certaiți cu matematica, pentru care mileniul se schimbă la Revelionul 2000), și cum mai stăm cu integrarea?

Păi, stăm. Vorba bancului, „D-aia e întreprindere de stat, ca să stai!”. Cu NATO rămâne cum am stabilit: ușile sunt deschise. Mai greu e să dai de ele și să te lase să te apropii. Cu Uniunea Europeană e ceva mai

Marin Mihai Stan, șeful Centrului de Documentare Operativă din cadrul SPP. Decretul este motivat de faptul că cei doi nu și-au îndeplinit obligația de serviciu de a cunoaște activitățile ofițerilor din subordinea lor implicați în cazul țigărilor de contrabandă.

● Șeful SRI, Costin Georgescu, este audiat de Comisia senatorială de Apărare. El a declarat acesteia că nu are nici o informație cu privire la Truțulescu.

● „Legea lui Ticu” privind accesul la propriul dosar a mai făcut un mic pas înainte. Senatorii au reușit în cinci luni de plen să voteze cinci articole.

Duminică 3 mai, ora 13.00. Colonelul Truțulescu, devenit personajul numărul 1 în Afacerea Țigaretă, este prins la Arad. El a fost turnat de o persoană neidentificată. La descinderea poliției în apartamentul în care se afla, Truțulescu nu a ripostat.

Procuratura militară a mai emis 7 mandate de arestare, dintre care patru pe numele Gh. Florică, Marian Chiață, patronul discotecii „Black and White”, Jamal Al Atm, Hitam Sa Silim.

● Centrul de Sociologie Urbană Regională CURS a dat publicității un sondaj de opinie, la nivel de București, pe perioada 21-27 aprilie. Cotele de încredere în personalitățile politice arată în felul următor: Radu Vasile +24%, Emil Constantinescu +12%, Teodor Meleșcanu -3%, Traian Băsescu -14%. Pe ultimele locuri se află Petre Roman cu -41%, Ion Diaconescu -51%, Ion Iliescu -52%, Adrian Năstase -52%, C.V. Tudor -52%.

Luni, 4 mai. Generalul de jandarmi Anghel Andreescu preia conducerea S.P.P. El a fost numit în funcție de către președintele Constantinescu.

● Un ofițer de la Otopeni, care vrea să-și păstreze anonimul, declară: „Contrabanda aeriană cu țigări a început imediat după 1990”.

● Diaconescu și Roman s-au înțeles ca partidele lor să sprijine un candidat unic pentru Primăria Municipiului București.

● Parlamentarii nu s-au înțeles asupra înființării unei comisii de anchetă în cazul „Otopeni”. După ce s-au luat la ceață, grupurile parlamentare ale PDSR au părăsit ședința. Discuțiile pe această temă s-au amânat cu o săptămână.

Marti, 5 mai. Air Sofia susține că autoritățile române știau că avionul va

descărca țigări pe Otopeni.

Directorul Companiei a declarat că țigările au fost aduse în România cu acte în regulă.

● Viorel Lis a fost ales, fără mari eforturi, candidat unic al CDR. Ca să aibă totuși o satisfacție, el s-a înfruntat cu alți trei candidați cvasinecunoscuți: Costin Berevoianu (PNL), Mihai Lungu (PAR), Filea Ivana (FER).

Joi, 7 mai. Valentin Vasilescu, comandantul adjunct al Aeroportului Otopeni, a fost arestat. El este acuzat de complicitate la contrabandă și asociere în vederea comiterii de infracțiuni.

● Deputații au votat Legea de funcționare și organizare SPP. Conform textului legii, SPP nu poate asculta telefoanele, ci doar SRI are această posibilitate printr-un mandat bine argumentat de la procurorul general.

Sâmbătă, 9 – duminică, 10 mai. Nicolae Cerveni a creat Partidul Liberal Român într-un congres extraordinar al PL desfășurat la Brașov. Disensiunile din Partidul Liberal creat de Cerveni împreună cu Patriciu l-au determinat pe liderul fostului PNLCD să citească un alt partid.

Cerveni a precizat că a făcut acest pas „pentru a îndepărta orice suspiciune care planează asupra identității partidului”.

● După ce s-a consultat cu ministrul Afacerilor Externe, Andrei Pleșu, în legătură cu rezultatele anchetei desfășurate de MAE asupra implicării unor reprezentanți diplomatici la Bonn în acțiuni ilegale, Emil Constantinescu a cerut acestui ministru să efectueze o analiză foarte serioasă a activității sale din ultimii șapte ani.

Luni, 11 mai. Premierul Radu Vasile afirmă că blocarea conturilor RENEL a fost o măsură care s-a luat fără a fi consultat în prealabil de către Secretarul de Stat din Ministerul Finanțelor, Gorcea. Vasile susține că Gorcea nu s-a consultat nici cu ministrul Dăianu. „Regret că o asemenea măsură a fost luată fără să fiu consultat. Este ultimul act de acest gen pe care îl mai accept”, a precizat Radu Vasile. ● Corpul de control al Guvernului va declanșa o anchetă la Imprimeria Statului, la cererea lui Radu Vasile, acolo unde se pare că s-au tipărit timbrele utilizate în afacerea „Țigaretă 2”.

Marti, 12 mai. Ministrul Justiției, Valeriu Stoica, anunță că va solicita din nou

complicat: dacă, prin absurd, s-ar apuca să ne primească, ne-ar prinde complet descoperiți. Acolo lucrurile sunt clare: produci șuruburi dacă sunt cele mai bune șuruburi din Europa.

Ca o consecință logică, se pare că guvernul a luat hotărârea înțeleaptă de a desființa Departamentul pentru Integrare Europeană. Domnul Herlea, care s-a zbatut atât să ne întrezăre în Europa, se va integra individual.

În schimb, în ceea ce privește imaginea, lucrurile s-au schimbat simțitor. Dacă până mai ieri Occidentul ne reproșa că am umplut lumea de țigani, acum ne ceartă că nu ne purtăm suficient de frumos cu românii. Nu va mai avea de ce să ne certe, însă, în problema homosexualilor, care – prin eliminarea art. 200 din Codul Penal – vor căpăta dreptul de a face prozelitism și propagandă și, evident, libertatea de a se manifesta în public. Vă las plăcerea de a vă imagina cum.

De altfel, trebuie spus că România face pentru străini cu mult mai mult decât știu cei mai mulți dintre români. Abia de curând a ieșit la iveală că, pe lângă bursele acordate de Ministerul Educației Naționale, e consacrat de mult un sistem de burse acordate prin Ministerul de Externe și cel al Comerțului, care costă statul câteva miliarde de lei și ai căror beneficiari nu prea se omoară cu învățătura. De asemenea, numai cazarea, masa și transportul celor 91 de cetățeni din Bangladesh care au fost expulzați în luna mai a scăzut din buget 500 de milioane de lei.

„Truțuliada“ a făcut în exterior mult mai puține valuri decât au încercat unii să acrediteze și asta dintr-un motiv evident: nu o contrabandă cu țigări o să impresioneze Italia, de pildă! Nu-i mai puțin adevărat că, în viitorul apropiat, demnitarilor străini care ne vor vizita s-ar putea să aibă unele rețineri în a fi apărați de un SPP suspectat că se ocupă cu afaceri.

În rest, o bună parte din soarta noastră e în mâinile lui Stelea și în picioarele lui Hagi. Dacă naționala de fotbal, singura armată cu crampoane condusă de un general, va face figură frumoasă în Franța, va mai veni vorba și de România.

Quo vadis?

Contextul e favorizant reasumării de atitudini, strategii și alianțe: dezamăgirile acumulate, la nivelul electoratului, la 18 luni după schimbarea clasei conducătoare; relația liniște sindicală; amânarea la nesfârșit a votării bugetului și, nu în ultimul rând, proiectele alegeri parțiale în București – toate acestea constituie bune premise pentru ca formațiunile politice să-și analizeze prestațiile și, eventual, să le aducă unele corecturi.

Dând Cezarului ce-i al Cezarului, trebuie observat că PNȚCD a trecut foarte bine peste ceea ce putea fi o gravă ruptură internă. Firește că sacrificarea lui Victor Ciorbea și propulsarea lui Radu Vasile, liderul „răzvrătiților“, i-a nemulțumit pe unii, dar partidul s-a regrupat aproape instantaneu și și-a dovedit, încă o dată, coeziunea. Pe de altă parte (re)alianța cu PD rămâne, inevitabil, o amicie contra naturii, conjuncturală. Câtă vreme, însă, ea trăiește după reguli precise, respectate de ambele părți, conviețuirea poate fi productivă. Cu ocazia împăcării, au dispărut, slavă Domnului!, zvonurile privind o eventuală colaborare, fie a democraților, fie chiar a țărăniștilor, cu PDSR.

PD, la rândul lui, n-a avut decât de câștigat, și, folosind aceeași echipă foarte tânără, care se rodează acum la guvernare, e probabil că va mai crește. E de aplaudat faptul că, de la „întoarcerea fiului risipitor“ nu s-a mai produs nici o încăierare în coaliție.

Împăcarea dintre CDR și PD, chiar dacă a trebuit plătit prețul pierderii Alianței Civice, a descumpănit PDSR, care și-a văzut spulberate speranțele unei alianțe la dreapta sa și este acum obligat, din nou, ca într-un coșmar repetat, să se uite în stânga. Or, ceea ce se întâmplă acolo nu e prea vesel, chiar dacă – cumplită ironie – nou înființatul partid al lui Gheorghe Funar (AUR) poartă inițialele de mult consacrate ale Asociației Umoriștilor din România...

Profitând de scandalul contrabandei cu

țigări, PRM a ieșit din nou la luptă, mai violent ca oricând, inclusiv publicând o nouă „listă a rușinii“. Rămâne de văzut dacă Valeriu Stoica, ministrul Justiției, care pare pus pe fapte, va reuși în sfârșit să dinamizeze numeroasele procese ale marelui tribun, înainte ca oamenii acestuia să ia la bătaie și pe alții, după ziaristiile de la Prima TV.

PUNR suferă, din câte se pare, o importantă hemoragie, liderii săi constatând abia acum că asocierea automată dintre numele partidului și cel al primarului Clujului nu era o răutate a presei, ci – vai! – era receptată ca atare de proprii membri și simpatizanți.

Alianța Civică a făcut un pas esențial, întorcându-se acolo unde îi e locul: de partea societății civile, în afara luptei pentru putere. În foarte scurt timp se vor vedea roadele acestei decizii.

Cu o condiție: Alianța Civică să-și propună să rămână pentru totdeauna deasupra politicului și să nu mai repete niciodată greșeala făcută.

Tot mai interesantă agitația Partidului Alternativa României, care pare să-și fi adus aminte de ce a fost creat...

În schimb, asurzitoare liniște care vine de la o vreme dinspre UDMR...

În rest, nimic de notat. Faptul că Nicolae Cervenii și-a rebotezat acea bucată de PL pe care o conduce nu poate fi considerat, cu toată bunăvoința, un eveniment semnificativ. În general, după ce părea că unificarea are șanse mai mari ca oricând, liberalii par să fi ieșit cu totul din scenă. Ca și PSDR-ul domnului Cunesco. Ca și ceea ce a fost PAC-ul domnului Manolescu. Ca și multe, multe altele...

ridicarea imunității lui C.V. Tudor: „Un an și ceva am ignorat acest caz. S-a dovedit că această atitudine nu a fost productivă. A sosit momentul să nu mai tolerăm astfel de manifestări, pentru că Vadim este un pericol pentru România.“

● Din nou nu s-a ajuns la nici un rezultat în scandalul Otopeni. Opoziția, care susține înființarea unei Comisii parlamentare de anchetă în afacerea „Țigareta 2“, a părăsit iar sala de ședințe în semn de protest față de nediscutarea fiecărui alineat în parte din cuprinsul articolelor.

Miercuri, 13 mai. Daniel Dăianu anunță că îl va demite pe Secretarul de Stat de la Finanțe, Corneliu Gorcea. Dăianu susține că această măsură se impune întrucât Gorcea „a blocat conturile RENEL, ceea ce, consider eu că este un gest inadmisibil“. Cornel Grigoraș, șeful Direcției de protecție informativă a SIE, afirmă, la încheierea audierii sale de către Comisia de Apărare din Senat că „acțiunea de contrabandă Otopeni face parte dintr-o acțiune complexă care se întinde din nordul Africii până în zona Moscovei“. La rândul său, senatorul PD Nicolae Alexandru, șeful Comisiei de Apărare, a declarat că sunt implicați în afacere „funcționari ai ambasadelor străine în România, inclusiv cei de rang diplomatic“.

● Funar a depus la TMB actele necesare pentru înființarea noului său partid intitulat AUR „național și naționalist în același timp, cu puternică tentă economică“.

Joi, 14 mai. În Parlament a început discutarea Legii Bugetului de Stat pe 1998.

Vineri, 15 mai. Dan Rușanu și Nini Săpunaru vor primi atribuții în care se vor intersecta cât mai puțin pentru a nu mai avea motive de ceartă.

Cei doi liberali se ceartă de câțiva timp pe motiv de „Țigareta 2“ și toată lumea, inclusiv Quintus și Dăianu, se chinuie să-i împace.

Dan Ioan Popescu acuză Guvernul că tergiversează stabilirea datei alegerilor anticipate pentru Primăria Capitalei, încălcând din nou legea.

Sâmbătă, 16 – duminică, 17 mai. Cei 5 procurori militari care cercetează împrejurările prin care au intrat în țară mii de baxuri de contrabandă prin Aeroportul Militar Otopeni s-au întâlnit pentru a centraliza informațiile obținute. ● Până în prezent Parchetul a luat măsura punerii sub sechestru a tuturor bunurilor celor arestați în cazul „Țigareta 2“. Au fost arestate 17 persoane, 3 sunt cercetate în

stare de libertate, iar alte 3 sunt date în urmărire generală și internațională.

Luni, 18 mai. Guvernul a trimis Camerei Deputaților proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului Penal și a Codului de Procedură Penală. Printre noutățile proiectului inițiat de Guvern se numără abrogarea art. 238 privind ofensa adusă autorității și a art. 200 care incriminează relațiile sexuale între persoane de același sex.

Marti, 19 mai. Iliescu îi scrie președintelui Constantinescu o scrisoare deschisă cu privire la situația chirișilor din casele nationalizate. „În virtutea prerogativelor sunteți dator să adoptați o atitudine explicită în legătură cu ceea ce s-a întâmplat săptămâna trecută în cazul evacuării forțate a unor locatari dintr-un imobil nationalizat“, a precizat Iliescu. ● PD respinge acuzația de „tendințe acaparatoare a sistemului financiar bancar“ formulată de conducerea PNȚCD.

Miercuri, 20 mai. Postul șef al SRI, Virgil Măgureanu, recunoaște că la 30 decembrie 1992 s-a întâlnit cu Mike Nassar la Poiana Brașov. Măgureanu susține că atunci nu știa că Nassar era implicat în comerțul cu arme din Orient. ● După întâlnirea din '92, Măgureanu a intervenit pe lângă procurorul general Popa Cherecheanu pentru judecarea în libertate a lui Ellie Nassar, fratele lui Mike. ● Președintele PNL, Mircea Ionescu Quintus, sprijină introducerea votului uninominal în Senat. 20 de senatori și 13 deputați susțin proiectul de modificare a Legii electorale. Proiectul este inițiat de Paul Păcuraru și Alexandru Morțun, doi dintre senatorii liberali.

Joi, 21 mai. PSDR și ApR au semnat un acord de colaborare parlamentară. ● Emil Putin și Mircea Coșea, semnatarii acordului, au afirmat nevoia celor două partide de a realiza o „inovație în viața politică românească“. Documentul urmărește „promovarea unor inițiative legislative de pe pozițiile doctrinare ale social-democrației“. ● Constantin Ticu Dumitrescu i-a cerut președintelui Senatului, Petre Roman, să programeze discutarea în plenul Senatului, în zilele de 26-27 mai, a proiectului de lege privind deconspirarea Securității. Cererea lui Dumitrescu este susținută de 80 de senatori (PNȚCD, PNL, PD, PSDR, UDMR, PDSR și PUNR).

Focus Flacăra Egipt

Suplimentul special **Focus Flacăra** dedicat Egiptului – pe care vi l-am oferit gratuit o dată cu numărul 4 al revistei – a avut parte de o lansare oficială în cadrul manifestărilor organizate de Ambasada Republicii Arabe Egipt la București cu prilejul intrării în cel de-al 93-lea an de relații diplomatice între România și Țara Piramidelor.

Bucurându-se de un real succes în rândul participanților, alături de numeroși membri ai corpului diplomatic au ținut să fie prezenți **Nicolae Dobrișan**, analist de reputație internațională, **Dan Petrescu**, președintele Camerei bilaterale de Comerț România-Egipt, **Tudor Octavian**, alți politicieni, oameni de afaceri etc. **Flacăra Focus Egipt** este al 16-lea supliment special din cadrul programului inițiat în 1991 și intitulat **Ocolul Pământului cu Flacăra**. (C.E.)

Excelența Sa, domnul **Khaled Mahmoud El-Komy**, ambasadorul Republicii Arabe Egipt la București, alături de **George Arion**, președinte – director general al S.C. „Publicațiile Flacăra” S.A., cu prilejul lansării suplimentului dedicat Țării Piramidelor.

Atenție la Nuțu!

Fostul candidat la președinție, fostul diacon (l-au caterisită) **Nuțu Anghelina** poate răsturna onor Patriarhia pe dos. Asta pentru că arhiepiscopul de București Î.P.S. Teodosie Snagoveanu vrea să-i scoată catrafusele în stradă din subsolul Facultății de Teologie. În care subsol **Nuțu** ține o moară, o fabrică de salamuri, o fabrică de pâine și o cantină de ajutor social. **Nuțu** se pusese rău cu ceva fețe bisericești înalte încă de când se juca de-a președintele. Profitând că-i expiră contractul pe subsol și că are mari datorii la **BANKCOOP**, Î.P.S. Teodosie vrea să-l caterisească pe **Nuțu** și din profesia de om de afaceri.

Supărat, omul nostru a început să vorbească ba despre un Mercedes primit de P.F. Teoctist de la **Mona de Freytas-Bivolaru** care a primit în schimb o parte dintr-un bloc

al Patriarhiei, ba despre 70 de apartamente proprietatea Mănăstirii Cernica, pierdute în natura patriei, ba despre faptul că Î.P.S. Teodosie a fost făcut episcop peste noapte fără nici o zi de călugărie.

Până la urmă dacă tot îl evacuează pe **Nuțu Anghelina** s-ar putea să iasă un scandal monstru fiindcă fostul catindat știe multe și a fost vârat până peste cap în diverse afaceri financiare ale Patriarhiei. (T.R.)

Cum au ajuns cu toții la vorba noastră

După ce în **Flacăra** nr. 2 de anul acesta am publicat rețeaua de informatori ai lui **C.V. Tudor** nu ne-am trezit decât cu hârdaiele de lături ale cetățeanului **Ilie Merce**, care s-a ambiționat să ne înjure vreo trei săptămâni în „România Mare”. La vreo două luni și ceva după dezvăluirile noastre, colegii de la **Ziua** și **Prima TV** ne-au reluat ideea lansând cu mare tam-tam informația cum că buhaiul național **C.V. Tudor** și-ar fi tras un serviciu de informații cu oameni vârați tocmai în S.R.I., I.G.P., S.P.P. și alte instituții. Chiar dacă nu au pomenit nici o clipă cine a publicat pentru prima oară o analiză care dovedea asta, îi felicităm că au ajuns la vorba noastră. (T.R.)

Truțulescu și Credit Bank

Băiatul ăsta voiajor nu era doar amator de țigări de contrabandă ci și de bere. Pe fondul scandalului mai vechi dintre fosta și actuala conducere a **Credit Bank** ne-a parvenit informația că lt.-col. **Gheorghe Truțulescu** a lăsat la sus-numita instituție o datorie de 107 milioane de lei. S.P.P.-istul s-a împrumutat de 30 de milioane de lei în 1994, pentru un import de bere. Cu dobânzi s-a ajuns la suma de mai sus. Paguba nu prea poate fi acoperită fiindcă gajul depus de colonel e o casă obișnuită dintr-un sat (Stăncești) de lângă Buzău. (T.R.)

Marcel Ivan, un posibil „prietin” al lui Truțulescu.

Documentele rromilor

Până când să se deschidă arhivele S.R.I., unele documente ies de acolo prin diverse filiere. Unii și-au scos dosarele, există zvonuri că au dispărut o groază de documente sau că au fost spălate biografii. Printre curajoșii care au reușit să penetreze, de data asta în scopuri bune, unele arhive secrete, se află și câțiva fruntași ai Partidei Rromilor. Acum

câteva luni **Flacăra** publica pentru prima oară în România mărturiile unor țigani bătrâni deportați la Bug, în Transnistria, de către guvernul mareșalului **Ion Antonescu**. Atunci scriam că nu avem date exacte despre numărul celor deportați, dar acum, după documentele scoase din arhive, putem să tragem concluzia că a fost vorba de 28.302 familii de țigani. De asemenea, Partida Rromilor a mai intrat și în posesia unor documente foarte interesante despre sedentizarea forțată a unor comunități nomade în Dobrogea și Bărăgan, făcută de autoritățile comuniste în anii '50-'60. (T.R.)

Umbra lui Balaci în Emirate

Ilie Balaci a făcut ce-a făcut și a reușit să câștige în Emiratele Arabe Unite cam tot ce-și poate dori un antrenor: bani, glorie, titluri. În Emirate sportul e un privilegiu doar pentru foarte puțini cetățeni ai acestei țări (circa 420.000), oameni foarte bogați. Prin lege nu există profesionalism, nu sunt admiși străneri, dar antrenorii pot fi și de altă cetățenie. Văzând că **Balaci** a intrat în grațiile șeicilor, l-au urmat **Constantin Muscalu** (ajuns antrenor al naționalei de handbal a Emiratelor), foștii fotbaliști **Vasile Iordache** și **Ion Ion** (antrenori ai unor cluburi de Divizia A). **Ilie Balaci** s-a întors în țară, ei au rămas. Au și de ce: un antrenor străin în Emirate primește casă și mașină gratuit și câștigă între 4.000 și 7.000 dolari pe lună, oricum mult mai bine decât la un club românesc de Divizia A din prima jumătate a clasamentului. (T.R.)

Ne vă feriți de Eugen Cristea?

Cochetul hol al Sălii Amfiteatru a Teatrului Național s-a dovedit neîncăpător pentru cei care au ținut să fie prezenți la lansarea casetei „Nu vă feriți de măgăruș!”.

Alături de reprezentanți ai mass-media, au ținut să participe la acest eveniment nu numai realizatorii casetei audio (compozitorul **Mihai Vanica**, textierul **Marian Stere** și chitaristul **Cristian Alivej**), ci și tineri interpreți care, alături de protagonistul **Eugen Cristea**, au trăit, poate, una dintre cele mai emoționante zile din viața lor.

Trebuie să recunoaștem că însuși **Eugen Cristea**, care nu s-ar putea zice că suferă de timiditate și emoții paralizante, a avut un tremur în glas de parcă s-ar fi aflat dinaintea unei comisii de admitere la Institutul de Teatru...

Alături de **Eugen** s-au aflat, cu bucurie

în suflete și pe chipuri, copiii remarcabili care au avut șansa de a fi prezenți pe o casetă așteptată cam de multă vreme de fanii emisiunii TV „Feriți-vă de măgăruș!” și ai îndrăgitei reviste „Măgărușul”. Să-i amintim, pentru că o merită din plin: Alice Strinu, Bianca Mihaiu, Georgiana Ghidarcea, Silvia Ștefănescu, Șimona Nae, Alina Ungureanu și Alin Gheorghisan.

În hol i-am mai zărit pe Cătălin Muraru – directorul Casei producătoare „ROTON”, Florin Molnar – din partea firmei ASIROM (firmă fără de care apariția casetei ar fi fost, firește, imposibilă), Cristina Deleanu – însoțită de studenții săi actori de la Academia „Lucașeșcu”, Mihaela Constantinescu – redactor-șef al „Magazinului” internațional, redactori ai Radioului (Lucia Popescu-Moraru, Florin-Silviu Ursulescu) și mulți alții. Lansarea s-a încheiat cu interpretarea „pe viu” a pieselor de pe casetă.

Eugen Cristea a anunțat că nu se va opri aici... Lucrează deja la materialul unei noi casete de autor, în care va interpreta compoziții proprii pe versurile bunului său prieten, scriitorul și ziaristul George Arion. (M.A.)

LIS ȘI COCA-COLA CÂȘTIGĂ TEREN

Între 23 mai și 6 iunie, Parcul Balta Albă (IOR) din Capitală va fi „gazda” unei acțiuni de renovare și amenajare a câtorva terenuri de joacă pentru copii. Inițiatorii acestui proiect sunt Primăria Generală a Capitalei – reprezentată de Viorel Lis și Compania Coca-Cola – reprezentată de Mark Hope. Sub deviza „Jocul câștigă teren”, locuitorii Bucureștiului, în special cei din zona Titan, se vor putea bucura de noua zonă de agrement renovată. În dimineața zilei de 6 iunie, cei prezenți în parcul menționat vor putea asista la inaugurarea zonei amenajate, ocazie cu care vor avea parte de spectacole în aer liber, cadouri și surprize. Prin această manifestare municipalitatea încearcă să declanșeze un proiect de atragere și a altor companii puternice în acțiuni de acest gen. Coca-Cola – inițiatorul proiectului – a făcut această propunere Primăriei în spiritul filozofiei companiei, conform căreia succesul unei întreprinderi se cuvine să se răsfrângă și asupra comunității în care-și desfășoară activitatea. (C.E.)

KURZII DE CARE NU ȘTIAȚI

Text: TOMA ROMAN jr. ■
Fotografii: OCTAVIAN TIBĂR ■

Împărțit între Iran, Irak, Turcia și Siria, Kurdistanul este una dintre cele mai fierbinți zone de pe glob. Aproape 20 de milioane de oameni aparținând aceluiași popor nu au un stat propriu. În secolul nostru, după fiecare confruntare ce a afectat Orientul Mijlociu, kurzii au încercat să-și creeze un stat propriu dar, de fiecare dată, jocurile de interese ale marilor puteri au fost altele, așa că aceste tentative au eșuat. Cu mici pauze, în zonă au avut și au loc confruntări armate între kurzi și armatele iraniano-irakiană, ori turcă sau între diferitele facțiuni kurde.

Principalele grupări kurde sunt Partidul Muncitoresc din Kurdistan (P.K.K.), Partidul Democrat din Kurdistan (P.D.K.) sau Uniunea Populară din Kurdistan (U.P.K.).

P.K.K., condus de Abdullah Oçalan, e un partid de nuanță comunisto-maoistă. În Occident membrii săi sunt suspectați de terorism, fiind acuzați că au atacat mai multe obiective turcești. Membrii săi par fanatici, liderului Oçalan i se înalță un foarte puternic cult al personalității. Relativ de curând, un fost lider al P.K.K., Semdin Sekik, răpit spectaculos de un comando turcesc, a declarat că P.K.K. ar fi fost implicat în asasinarea primului ministru suedez Olof Palme.

În România, datorită kurzilor din Turcia aflați aici, P.K.K. are o organizație puternică. Au fost pompați mulți bani într-o campanie mediatică de proporții, au fost aranjate reportaje TV și de presă scrisă, e editat chiar și un periodic în limba română, „Vocea Mesopotamiei”. Există unele zvonuri cum că P.K.K. ar fi implicat în diverse afaceri murdare pe teritoriul nostru, cum ar fi perceperea forțată de „cotizații” de la patronii kurzi, de tranzitarea de arme ori droguri prin România. Expulzarea lui Ramazan Dirhas, unul dintre conducătorii P.K.K.-România, ne duce cu gândul că acuzele de mai sus ar putea fi reale. În România, P.K.K. acționează sub acoperirea unor asociații și fundații cu nume bizare, gen Asociația Oamenilor de Afaceri Orientali.

Uniunea Populară din Kurdistan (U.P.K.), condusă de Jalal Talabani, acționează pe teritoriul irakian, fiind sprijinită de Iran și de către P.K.K. de multe ori împotriva democrațiilor pro-occidentale din P.D.K. În România U.P.K. nu are structuri organizate existând doar un mic grup de simpatizanți.

Partidul Democrat din Kurdistan, condus de Masoud Barzani, membru observator în Internaționala Socialistă, este o

grupare modernă, de nuanță social-democrată pro-occidentală. Ea a luptat constant împotriva abuzurilor lui Saddam Hussein, iar în 1991, profitând de Războiul din Golf a proclamat o entitate statală kurdă în nordul Irakului, cu capitala la Arbil. Au fost organizate alegeri libere, s-a format o administrație proprie. În România, P.D.K. are o filială bine organizată, dispusă să stabilească legături în mediile influente de la noi. Iată ce ne-a declarat dl dr. Hawroz, vicepreședintele filialei P.D.K.-România, despre metodele lui Saddam Hussein:

„La noi dispariția unui om intrase în normalitate. Saddam, de exemplu, a arestat la un moment dat 240.000 de oameni despre care nu se mai știe nimic. Au deportat ulterior familiile apropiate lui Barzani, 60.000 de oameni, neștiindu-se nimic de ei. În total, de-a lungul timpului au dispărut sau au fost asasinate cam 500.000 de persoane!”

Despre activitatea P.K.K. în România s-a mai scris. În cele ce urmează voi publica mărturiile unor membri P.D.K., formațiuni care pare de departe cea mai rezonabilă de pe scena politică din Kurdistan. Fiindcă românii tind să supra-pună imaginea P.K.K. cu cea a întregului popor kurd, datorită campaniei propagandistice lansate de acest partid (chiar membrii P.K.K. doresc să facă voit confuzia că steagul lor roșu cu steluță e drapelul național kurd), poate e bine să facem cunoscut publicului românesc că există și alt fel de kurzi.

Kurzii irakieni din România

Între cei aproximativ 20.000 de kurzi aflați legal sau ilegal în România se găsesc și circa 600 de kurzi irakieni. Majoritatea au făcut studii în România, sunt oameni de afaceri, au cetățenie engleză, germană ori suedeză. Povestea lor e de multe ori șocantă. Familiile unora dintre ei au fost folosite de Saddam Hussein drept cobai pentru testarea armelor chimice sau biologice. Este cunoscut destul de bine cazul localității Hallabia, o comunitate kurdă izolată, unde Saddam Hussein a testat

gaze de luptă letale ucigând circa 6.000 de persoane. Dr. Hawroz, vicepreședintele filialei P.D.K.-România și unul dintre conducătorii kurzilor irakieni de la noi, ne-a povestit: „Acum 3-4 ani, în unele zone din nordul Irakului, nu mai găseai picior de animal sălbatic, nici animalele domestice nu puteau supraviețui într-un loc unde se răspândiseră substanțe toxice. Totul părea încremenit, vegetația se ofilise.

Încercând să supraviețuiască sub un regim dement, cum este cel de la Bagdad, încă din anii '70, kurzii irakieni au început lupte de gherilă. În România s-au refugiat inclusiv foști combatanți. Un comerciant kurd din București, de exemplu, are și acum câteva gloanțe în corp, căpătate în timpul luptelor din munți. Despre luptele cu trupele irakiene, desfășurarea conflictelor din zonă ne-a povestit dr. Nooraddin Kadir, președinte al filialei P.D.K.-România și fost combatant în anii '70:

„Sunt membru P.D.K. din 1972. În 1961 a fost declanșată o insurecție, luptele au fost de uzură, au durat până în 1970, când guvernul de la Bagdad ne-a promis autonomie, dar nu s-a ținut de cuvânt. În 1974 a fost declanșată iarăși lupta, dar pe fondul izbucnirii războiului dintre Iran și Irak am fost obligați să capitulăm. În 1991 situația se schimbă, am profitat de slăbiciunea lui Saddam Hussein și am creat o administrație proprie într-o parte a Kurdistanului irakian, unde am și organizat alegeri democratice“.

- Ați fost membru al gherilei. Ați fost în pericol de moarte?

N.K.: În anii '70 aveam doar 17 ani și mă înrolasem în niște grupuri de partizani care hărțuiau armata irakiană. Noi aveam doar arme ușoare, era foarte greu să ne luptăm cu o armată modernă, cu trupe regulate. Țin minte că la un moment dat ne-au atacat avioane M.I.G., către trăgeau cu rachete. Am fost impresionat. La un moment dat zburau așa de jos că puteam zări chipul pilotului. Am avut mulți morți și răniți atunci. Dacă nu ajungeam în România, la studii, poate aș fi avut o soartă tristă.

Kurzii, Securitatea română și oamenii lui Saddam

În timp ce-și făceau studiile în România lui Ceaușescu, kurzii irakieni au fost supravegheați mai tot timpul de oamenii D.S.S. Ceaușescu avea relații excelente cu Saddam, România avea interese economice mari în Irak. Pe fondul războiului dintre Iran și Irak, Ceaușescu profitase și îi exporta lui Saddam tot felul de materiale - de la uniforme militare până la camioane și arme. În aceste condiții, opozații kurzi

ai lui Saddam deveniseră incomozi. Dr. Hawroz povestește: „Îmi aduc aminte, în 1976 am fost chemat la «Pașapoarte» și mi-au dat 48 de ore să părăsesc România fiindcă am vorbit între studenții kurzi contra lui Saddam Hussein. Securitatea mă urmărise, auziseră ce-am spus și se temeau să nu se supere Saddam Hussein, dacă e tolerată activitatea opozaților lui în România. La D.G.P. am încercat să protestez, dar funcționarii de acolo au dat un răspuns clasic: «Noi suntem mici, așa avem ordine de sus»“.

Pe lângă presiunea Securității, serviciul secret al lui Saddam Hussein recurgea la tot felul de șantajе josnice, cum ar fi amenințarea că o să dispară familia aflată în Irak, dacă unii kurzi vorbeau prea mult despre atrocități sau despre drepiturile lor. Irakienii făceau și tentative de racolare, dar ar fi mai bine să-l lăsăm tot pe dr. Hawroz să ne povestească: „Eu am fost contactat de ei. Mi-au promis că îmi vor proteja familia și că or să îmi dea și bani, bursă, nu o să am probleme cu pașaportul. M-au chemat la ambasadă, secretarul II mi-a propus chiar să le dau lecții de română, au fost chiar politicoși, dar mi s-a sugerat să le dau relații despre ceilalți kurzi din România și să mă potolesc cu vorbitul contra regimului lui Saddam. Mi s-a spus să îi dau săptămânal un fel de raport, iar el mă va ajuta cu bani și voi primi chiar o bursă de doctorat. Am fost puțin speriat, dar l-am refuzat, bineînțeles. Drept urmare, în Irak, familia mea a fost persecutată.“

Ori intri tu în sticlă, ori intră sticla-n tine

În comunitatea kurzilor irakieni din București există și un om care a fost rănit grav în timpul luptelor de gherilă. În piciorul stâng are 80 de schije căpătate în 1986 în timp ce lua cu asalt un pod situat lângă orașul irakian Kerkuk. S-a recomandat doar pe numele mic, Mazlum, fiindcă familia lui se află încă în zona controlată de trupele lui Saddam. El ne-a povestit ceva despre ce l-a determinat să se alăture partizanilor din munți: „Eram student la Universitatea din Bagdad, adept al P.D.K., dar voiam să mă implic numai în acțiuni pașnice. Istih Barat, securitatea lui Saddam, minase tot centrul universitar din Bagdad. Securității stătea lângă noi în sălile de curs. Zilnic dispăreau studenți, atât kurzi cât și arabi, care încercau sau erau bănuți că au vorbit contra

regimului. Se mai întorceau foarte puțini dintre ei.

Tortura preferată a securiștilor era cea cu sticla de Cola: «Ori intri tu în sticlă, ori intră sticla-n tine». Pe unii îi împuşcau fără să-i întrebe prea multe. Familia afla că sunt morți fiindcă primea acasă nota de plată a gloanțelor. Sălbăticia era groaznică. De exemplu, pe un cântăreț care cântase ce nu trebuie la o nuntă l-au ucis în timpul unui concurs «cine dă mai multe lovituri de cuțit într-un minut». Am preferat să fug, în munți, doream măcar să mor cu arma în mână și oricum în luptă mori mult mai ușor decât chinuit de Istih Barat.“

P.D.K. și partidele românești

Dintre grupările kurde, P.D.K. pare de departe cea mai rezonabilă. Partidul este pro-occidental, de nuanță social-democrată, se pronunță pentru proprietate pri-

Dr. Hawroz și dr. Nooraddin Kadir

vată și dorește formarea unui stat modern în Orientul Mijlociu. Un eventual Kurdistan independent ar putea fi interesat de relații economice ori politice cu România.

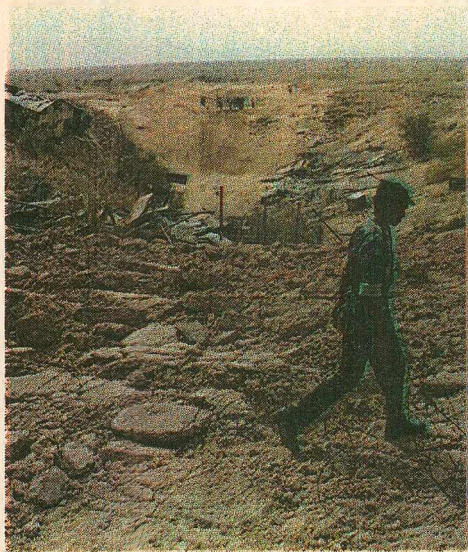
Organizația P.D.K. din România a luat deja contact cu o parte din clasa politică românească. Apropiat ideologic de Partidul Democrat, P.D.K. are un plan de strângere a relațiilor cu oameni de afaceri și politicieni români. Iată părerea lui Nooraddin Kadir: „Și pentru România, Kurdistanul poate fi interesant, poate fi o piață bună. Avem de refăcut drumuri și clădiri, fabrici, și pentru asta avem nevoie de specialiști și tehnologie, inclusiv din România. Suntem gata să vorbim cu toți democrații români! Noi avem un plan de tratative și cu stânga și cu dreapta românească, vrem să avem relații la nivel de Parlament, să vină parlamentari români în Kurdistan și ai noștri aici. Sunteți mai dezvoltati tehnologic decât noi, putem avea relații economice solide“.

India/Focuri bengale cu fitil atomic

O NOUĂ AMENINȚARE NUCLEARĂ

„Am de făcut un anunț: Astăzi, la orele 15.45, India a efectuat trei teste nucleare subterane în poligonul Pokhran. Testele efectuate astăzi au fost cu un dispozitiv de fisiune, un dispozitiv de mică putere și un dispozitiv nuclear. Rezultatele măsurate sunt conforme cu valorile așteptate. Măsurătorile au confirmat, de asemenea, că nu a existat nici o emisie de radioactivitate în atmosferă...”

Aceste cuvinte, rostite solemn de prim-ministrul indian Atal Behari Vajpayee luni, 11 mai, au stârnit valuri de entuziasm în țară, mai ceva ca după cucerirea unui campionat mondial, și valuri de indignare și condamnare peste tot în lume, de la Washington la Tokyo și de la Stockholm la Canberra. Profund dezamăgită, Casa Albă a anunțat imediat că studiază posibilitatea instituirii de sancțiuni împotriva Indiei. Baza legală necesară pentru o asemenea măsură există. Legea americană privind controlul exporturilor de arme îl obligă pe

Test nuclear India

președintele S.U.A. să suspende ajutorul străin, asistența militară și exporturile militare și neumanitare, să interzică acordarea de credite de către băncile americane și să voteze contra acordării de credite de către F.M.I. și Banca Mondială către orice stat nenuclear care recurge la experiențe nucleare.

Sfidând acest avertisment și vrând să arate că nu se lasă impresionat de presiunile din exterior,

Text: BAZIL ȘTEFAN ■
Fotografii RÔMPRES ■

guvernul de la New Delhi a procedat, două zile mai târziu, respectiv miercuri, 13 mai, la încă o serie de două experiențe nucleare, în același perimetru Pokhran, situat în deșertul din statul Rajahstan, la o distanță de numai 110 km de frontiera cu Pakistanul vecin și rival.

De data aceasta, deși se afla departe de Casa Albă, în Germania, pentru a participa la sărbătorirea semicentenarului podului aerian care i-a salvat pe berlinezi de la înfometarea pe care le-o pregătise blocada instituită de Stalin la începuturile războiului rece, președintele Clinton nu s-a mai mulțumit să amenințe, ci a trecut la fapte, decretând sancțiuni economice severe împotriva Indiei pentru această „eroare enormă” și cerând altor țări să facă același lucru. Potrivit estimărilor Casei Albe, numai sancțiunile americane ar putea costa India, în anii viitori, peste 20 miliarde de dolari. Pierderi la care se vor adăuga cele pricinuite de alte state. Japonia s-a raliat deja poziției americane și, dacă Franța – care a efectuat ea însăși, în decembrie 1995–ianuarie 1996, experiențe nucleare în Pacific, expunându-se aceluiași val de critici – și Rusia, vechi partener apropiat al Indiei, nu marșează la ideea sancțiunilor, alte state analizează problema.

De ce și-a asumat India asemenea riscuri politice și economice

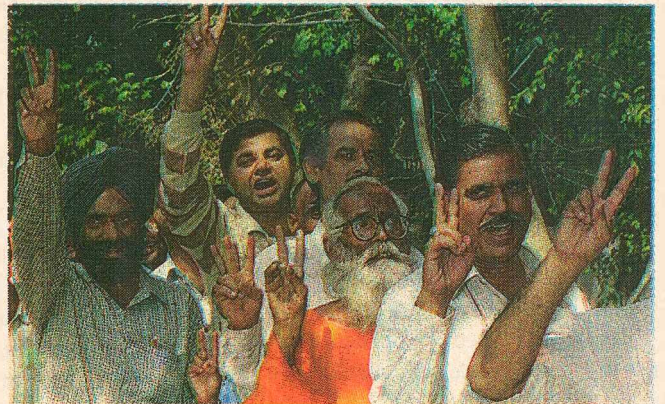
Răspunsul cel mai simplu și concis ar fi: pentru că, eronat sau nu, apreciază că are mai mult de câștigat decât de pierdut. Iată cum se explică faptul că, în fața protestelor furioase și a represaliilor externe, guvernul indian rămâne imperturbabil, iar populația jubilează pe străzi ca la focurile bengale:

● În cei 51 de ani de la „nașterea” lor ca state independente, India și Pakistanul au purtat deja trei războaie, dintre care două din cauza disputei asupra Cașmirului, fără ca problema să fi fost rezolvată. Posesia armei nucleare este considerată în mod vădit, la Delhi, drept un atu major în tranșarea rivalității cu Islamabadul.

● După prima explozie nucleară („în scopuri pașnice”) efectuată de India, în mai 1974, Pakistanul, simțind amenințarea, a inițiat și el un program nuclear, aflat, după cât se pare, într-o

fază avansată. Iată câteva indicii în acest sens: Pakistanul a testat recent rachete cu o rază de acțiune de 1.500 km (capabile deci să atingă numeroase metropole indiene), apte să transporte la țintă încărcături nucleare; cunoscutul fizician nuclear pakistanez Abdel Quadeer Khan afirmă că țara sa este în stare să efectueze oricând o experiență nucleară, așteptându-se „doar aprobarea guvernului”; liderul unui partid fundamentalist pakistanez a cerut guvernului „să efectueze un test nuclear imediat” (știe, deci, că este posibil). Toate acestea arată că India a luat-o înaintea rivalei sale doar în privința tupeului de a fi prima care efectuează testele. Dar, astfel, Pakistanul are și el cale liberă, ministrul său de externe declarând, relativ pe șleau, că țara sa „își rezervă dreptul de a lua toate măsurile adecvate pentru securitatea sa”.

● Pe lângă dușmănia cu Pakistanul, există și rivalitatea indo-chineză. Cele mai populate țări ale lumii („cea mai mare democrație”, respectiv „cea mai mare dictatură”) au avut în 1962 un scurt și

Miting pro test nuclear

violent război, câștigat de China. Peste numai doi ani, în 1964, aceeași Chină efectua primele experiențe atomice. Intrând astfel în clubul restrâns al puterilor nucleare, Beijingul a putut pretinde și primi, apoi, locul de membru permanent în Consiliul de Securitate al O.N.U. India dorește și ea un loc de membru permanent în Consiliul de Securitate, la care se simte îndreptățită în virtutea argumentului demografic. Simțind, probabil, că acesta nu va fi suficient, s-a grăbit să-i adauge nimbul puterii nucleare.

● În fine, dar nu în cele din urmă: pentru a nu-și bara drumul spre arma nucleară, India (ca și Pakistanul, de altfel) nu a semnat nici Tratatul de neproliferare a armelor nucleare, încheiat în 1968, nici Tratatul de interzicere cuprinzătoare a experiențelor nucleare, din 1997. India poate răspunde deci acuzatorilor săi că nu și-a încălcat nici un angajament formal. Lucru adevărat, dar care nu ține nimănui de cald – și cu atât mai puțin de foame milioanele de săraci ai Indiei, cărora li se oferă, în schimb, focuri bengale cu fitil atomic.

Și mai grav este însă faptul că neproliferarea armei nucleare se dovedește a fi fost un simplu vis, că suntem în pragul unei noi curse a armelor atomice, iar strigoi războiului nuclear încep din nou să chinuie mințile și sufletele oamenilor de pretutindeni.

PRIN ZONA EURO, SPRE EUROPA

Text: BAZIL ȘTEFAN ■
Fotografie RÔMPRES ■

Lunga bătălie pentru uniunea monetară europeană s-a încheiat: în weekend-ul de la începutul lunii mai, șefii de stat sau de guverne ai celor 15 state ale Uniunii Europene au luat decizia definitivă privind introducerea la termenul dat, 1 ianuarie 1999, a monedei lor comune, euro-ul. Două imagini vor rămâne, probabil, multă vreme întipărite pe retina celor care au urmărit transmisiunile TV de la încheierea acestui conclav cu adevărat istoric: fața extrem de obosită și, în același timp, marcată parcă de o tristețe de moarte, a cancelarului german Helmut Kohl, contrastând violent cu sprintelea și prospețimea președintelui Franței, Jacques Chirac.

Cine a privit atent chipurile celor doi a știut totul înainte de a fi ascultat sau citit textul comunicatului oficial: cancelarul german pierduse și ultima partidă din acest meci – cea privind conducerea noii Bănci Centrale Europene. Kohl se angajase cu toată ființa sa pentru ca primul guvernator al B.C.E. să fie olandezul Duisenberg, care corespundea cel mai bine, în opinia sa, sarcinilor acestei funcții. Conform unui acord de principiu adoptat anterior, Banca Centrală Europeană, care își va avea sediul la Frankfurt pe Main, va funcționa pe modelul Bundesbank. Ceea ce înseamnă: independență totală față de guvernele țărilor membre, așa încât moneda comună europeană să fie la fel de forte ca moneda germană, pentru a conferi stabilitate și forță tuturor economiilor care o adoptă. Chirac avea propriul său candidat la conducerea B.C.E. – pe guvernatorul Băncii Naționale a Franței, Trichet. Helmut Kohl se temea de faptul că Trichet nu va putea aplica întocmai „conceptul Bundesbank”, deoarece în Franța și în alte țări române politica de stabilitate monetară nu a constituit niciodată o prioritate atât de absolută ca în Germania. Or, acest lucru

era resimțit de Germania, și nu numai, drept un pericol pentru sănătatea euro-ului. Franța, în care cuvântul stat se mai scrie și azi cu literă mare (la propriu și la figurat), nu acceptă însă o excludere totală a guvernelor din deciziile monetare. A și propus, de aceea, un „guvernorat economic” care să supravegheze cumva activitatea B.C.E. Din același motiv și insistența asupra candidaturii lui Trichet. Compromisul realizat în cele din urmă împacă mai mult capra (Chirac) decât varza (Kohl): Duisenberg este guvernatorul B.C.E., formal pentru mandatul întreg, de opt ani, dar după patru ani va face cerere de retragere, lăsând locul lui Trichet.

Tristețea lui Helmut Kohl se datora acestei cedări, inevitabilă în postura minoritară în care s-a aflat (lucru cert, pentru că altfel nu se explică), cedare care a și fost interpretată apoi, acasă, ca o veritabilă înfrângere. Or, acest eșec ar putea să-l coste foarte scump, poate chiar postul de cancelar, după alegerile generale germane din luna septembrie a.c. Să-și fi presimțit cancelarul sfârșitul carierei politice în acel moment? Să fi fost numai tristețea că va abandona o marcă forte pentru un euro mai slab? Helmut Kohl singur o poate spune. Ceea ce importă este decizia, de acum, irevocabilă: de la 1 ianuarie 1999 euro va fi folosit în toate operațiunile financiare și bancare din cele 11 țări participante la „zona euro” (Marea Britanie, Danemarca și Suedia și-au dat timp de gândire, iar Grecia încă nu a putut îndeplini criteriile), iar din anul 2002 monedele naționale, după ce vor fi circulat șase luni în paralel cu euro-ul, vor fi retrase total de pe piață și trimise la tocat și topit. Treptat vor adera la „zona euro” și celelalte țări ale Uniunii Europene, în funcție de momentul în care vor îndeplini criteriile sau în care vor dori. Euro va fi, probabil, la un moment dat, o monedă paneuropeană, și acesta este lucrul cel mai important. De moneda unică își leagă speranțele îndeosebi europenii împătimiți, de felul cancelarului Kohl, cei care știu că, la fel ca limba, religia, cultura, tradițiile, valorile și idealurile, moneda este unul din factorii integrității esențiali.

Va fi sau nu euro-ul un succes?

Părerile sunt încă împărțite, există în continuare eurosceptici și euroentuziaști. Cert este faptul că lumea afacerilor, de care depinde, în fond, succesul său, se bucură. Omul de afaceri nu va mai fi nevoit să piardă timp și bani urmărind zilnic cursul atâtor și atâtor monede naționale cu care operează, să facă permanent calcule complicate ale prețurilor și tranzacțiilor, să opereze cu mai multe devize și rate ale dobânzii. Va vinde și cumpăra la Hamburg sau Roma, la Lisabona sau Helsinki în aceeași monedă, simplu, rapid, la un curs, cum se speră, stabil. Mulți speculanți valutari își vor pierde obiectul muncii, multe prețuri se vor alinia, unele în sus, altele în jos, la nivelul celor practicate în celelalte țări ale zonei euro. Pentru mulți din cetățenii celor 11 țări participante primele luni de aplicare vor aduce destule surprize, mai mult sau mai puțin plăcute, dar tocmai de aceea li s-au acordat trei ani de adaptare. Ei vor avea însă și un mare avantaj: euro va face prețurile „transparente”: cetățeanul european va ști precis unde poate cumpăra cel mai convenabil un automobil, un computer, orice alt produs. În același timp, puterea sindicatelor, ca și

Summit-ul istoric din

capacitatea guvernelor de a reglementa economiile naționale și funcționarea sistemului de protecție socială se vor atenua vizibil în fața forțelor pieței, care vor fi descătușate de moneda unică. Și aceasta este marea speranță care se leagă de euro: că moneda comună va impune reformele vitale pentru viitorul Europei și pe care guvernele europene, prizoniere ale vechilor reglementări, nu le-au putut pune în aplicare – motiv pentru care sunt în postura de a privi cu un sentiment de uimire și neputință la dinamismul extraordinar al economiei americane.

Europesimiștii pun, evident, accentul pe alte efecte, mai puțin încântătoare. Cel puțin la început, spun ei, uniunea monetară europeană va provoca o sumedenie de fuziuni și de falimente ale întreprinderilor care nu vor fi în stare să se adapteze la competiția aspră pe care o va declanșa introducerea monedei unice. Cel mai afectat va fi, opinează ei, sistemul bancar, chiar dacă acesta va economisi anual, numai prin dispariția mișcărilor de fonduri de la o țară la alta, cu operațiunile costisitoare de conversiune pe care acestea le implică, circa 65 de miliarde dolari. Euroscepticii „fundamentalisti”, aceia care resping integrarea europeană din principiu, sunt și mai drastici. Sociologul și demograful francez Emmanuel Todd (care, între altele, a prevăzut încă din 1976 data aproape exactă a prăbușirii Uniunii Sovietice) opinează că introducerea euromonedei ar putea fi „cea mai mare eroare strategică din Europa după 1914 și Tratatul de la Versailles” (!), deoarece „euro este bazat

pe premisa falsă că societățile europene sunt similare și că diversele lor componente sunt înclinate spre convergență și armonizare”. Euro, prorocște el sumbru, potrivit revistei *Time*, „nu va mai exista, încă din 2005”. La fel de categorică, ba și mai sumbră, este opinia americanului Martin Feldstein, profesor de economie la celebra universitate Harvard, care avertizează că uniunea monetară va conduce națiunile europene la un dublu conflict: între ele, pe de o parte, între ele și Statele Unite, pe de alta, conflict care ar putea avea drept rezultat chiar un nou război european!

Reacția americană

Comentariile cele mai critice, dar și unele foarte aprobatoare provin din America, lucru care nu trebuie să mire pe nimeni dacă avem în vedere faptul că euro va deveni, vrând-nevrând, un concurent serios al dolarului. Cu forța economică a unei mase de aproape 290 de milioane de oameni (care va crește continuu prin aderarea treptată a altor state ale UE la „zona euro”), moneda unică europeană va fi în curând a doua monedă mondială de rezervă. Uniunea Europeană este deja prima putere comercială a lumii, iar dacă speranțele legate de efectele monedei comune se vor împlini, economia puțin cam senilă și amortită a Europei va căpăta un impuls zdravăn. Euro reprezintă deci o veritabilă sfidare pentru supremația actuală a dolarului și, implicit, pentru dominația americană asupra economiei mondiale. Deși nu ignoră această provocare, evident reală, oficialitățile de la Washington nu împărtășesc, totuși, îngrijorările din unele medii de afaceri sau științifice americane. La Casa Albă și Departamentul de Stat prevalează opinia că America și Europa împărtășesc prea multe principii, valori și interese majore comune pentru ca rivalitatea dolar – euro să poată afecta relațiile transatlantice, alianța strategică atât de importantă pentru lumea în care trăim. America, promotoare a economiei libere și a societății deschise, nu s-a temut niciodată de competiția economică. Dimpotrivă. Ea are, de asemenea, o experiență istorică proprie privind adoptarea dolarului ca monedă unică americană. America știe deci foarte bine că, în orice proces de integrare economică și politică interstatală, așa cum se desfășoară el de mai multe decenii în Europa, decizia de intro-

ducere a unei monede comune devine, la un moment dat, inevitabilă. Căci, la urma urmei, unde s-ar fi aflat astăzi America dacă toate cele 50 de state ce o compun ar fi avut monedă proprie? În nici un caz în topul economiei mondiale. Dar, pentru America, mai important decât competiția cu o Europa mai dinamică economic este, în realitate, un cu totul alt aspect: o Europă prosperă economic și nedivizată politic va fi și mult mai pașnică. De două ori în cursul acestui secol de pe teritoriul Europei au pornit cele două cumplite războaie mondiale. Și de fiecare dată America a fost nevoită să intervină. Tot America a dus, până la victoria asupra totalitarismului comunist, și greul războiului rece. O Europă prosperă, unită și pașnică este deci în interesul național al Statelor Unite.

Euro – o sfidare și pentru România

Drumul spre moneda unică europeană se apropie așadar, la mai bine de un sfert de secol de la lansarea ideii, în 1971, de ținta finală. A fost nevoie de pași pregătitori în această direcție: „șarpele monetar”, „sistemul monetar european” i-au netezit calea. Tristețea imensă din ochii cancelarului Kohl era cauzată, desigur, de faptul că marea diversitate economică, politică și culturală care este nota distinctivă a Europei impusese compromisuri care nu sunt chiar în favoarea unui euro la fel de stabil și „forte” ca marca germană. Esențial este însă faptul că moneda comună europeană va deveni realitate. Anul trecut existau încă dubii serioase în această privință. Acum există certitudinea că era euro va începe – și asta foarte curând. În mod normal, nici una dintre țările care vor adopta moneda unică nu poate avea vreun interes ca aceasta să fie slabă, instabilă, evitată. Așa încât euro dispune de toate șansele pentru a deveni un succes.

Aproape inutil de subliniat: euro este o sfidare extraordinară și pentru România. Guvernul român trebuie să-și orienteze întreaga strategie economică spre atingerea criteriilor de aderare la euro care, în momentul primirii noastre în Uniunea Europeană, vor fi, fără îndoială, generale și obligatorii. Într-un fel, este bine că avem timp. Dar este un timp prețios, care nu trebuie pierdut.

Anglia (1-2 mai 1998)

Până și
verdețurile
au ajuns
un lux!

Guvernanții mută sărăcia dintr-un loc în altul

Nu trebuie să ai facultate ca să observi – cu ochiul liber – că în România ceea ce se numește nivel de trai este o linie coborâtore. Până unde mai coboară, numai Dumnezeu știe. Pentru fiecare dintre noi, însă, calitatea proastă a vieții este, la urma urmei, o problemă personală. Încercăm s-o rezolvăm în familie – mâncăm mai puțină carne, cumpărăm mai puține cărți, purtăm haine mai vechi, ne petrecem concediile pe la neamurile de la țară ș.a.m.d.

După ce ne-a împărțit pe eșantioane, ne-a numărat și ne-a adunat, ICCV este în măsură să ne spună că sărăcia a ajuns o problemă națională. Parcă și noi bănuiam asta! Ei, dar altfel sună când ți-o spun cercetătorii! Nu mai ai nici un dubiu, nu-ți mai faci muștrări de conștiință, cum că ai fi risipitor. Putem sta liniștiți, „s-a dovedit științific” că o ducem prost. Mai mult, începutul anului '98 depășește și cele mai sumbre previziuni legate de scăderea nivelului de trai.

În luna ianuarie, institutul amintit a fost nevoit să-și modifice metodologia de cuantificare a stării de sărăcire a populației, pentru că **nivelul de trai decent** este pe cale de dispariție. El acoperă doar o parte nesemnificativă ca număr din populația țării, așa că cercetătorii l-au scos din calcul, n-avea sens să-și piardă vremea, căutându-l cu lupa. Aprecierea calității vieții în tranziția românească nu mai suportă decât două niveluri – **nivelul minim de trai decent** și

TRANSMISIE ÎN DIRECT DE LA MINISTERUL SĂRĂCIEI

Text: LILIANA PETRUȘ ■
Fotografii: FLORIN IONIȚĂ ■

Nu foarte multă lume știe că în România (București) există niște oameni angajați ca să măsoare calitatea vieții noastre de zi cu zi. Domnii respectivi sunt cercetători, plătiți destul de prost, pentru că lucrează în „ograda” Academiei Române, nu sub acoperirea vreunui SRL. Mult mai grav, însă, – ori mai amuzant, depinde cum o iei – este că Institutul de Cercetare a Calității Vieții (ICCV) nu prea mai are „obiectul muncii”. În exercițiul de supraviețuire al ultimilor ani, cercetătorii găsesc din ce în ce mai greu urme de calitate a vieții. Dacă tot nu se schimbă altceva, mă gândesc să schimbăm măcar denumirea unui institut. Să-i spunem „de cercetare a sărăciei”, de pildă, că sună mai sincer, zău.

nivelul minim de subzistență. O familie standard, formată din doi adulți și doi copii, are nevoie de 2,5 milioane lei/lună, pentru un minimum de trai decent și de 1,5 milioane lei/lună, pentru un minimum de subzistență. În aceste condiții, două salarii medii de-abia dacă ajung până la nivelul de subzistență. Salariul mediu net din economia națională acoperă doar 35,7% din nivelul de trai decent și puțin peste 50% din nivelul de subzistență. În

cazul salariului minim, situația este cel puțin dramatică, acesta acoperind numai 10% din nivelul de trai decent și aproximativ 17% din nivelul de subzistență.

Așa stând lucrurile, specialiștii apreciază că prin creșterea TVA și a prețului la carburanți, la începutul anului, populația a fost condamnată la o sărăcire fără precedent. Nivelul de trai se află în cădere liberă, pragul sărăciei

devenind chiar un mod de viață pentru cel puțin 70% dintre români. Dl. Gheorghe Barbu, cercetător la

Potrivit informațiilor furnizate de Comisia Națională de Statistică, coeficientul de creștere a prețurilor de consum – în martie '98, față de octombrie '90 – este de 500,02 ori. Pentru aceeași perioadă, coeficientul de creștere a câștigurilor salariale medii nete pe economie este de doar 323,27 ori.

La produsele alimentare creșterea este de 527,8 ori. Numai în luna martie a acestui an, față de februarie, prețurile de consum la produsele alimentare au crescut cu 2,5%. Creșterile cele mai mari s-au înregistrat la lapte și produse lactate, 6,1%. Singurele produse cu scăderi de prețuri sunt ouăle. Nu ne rămâne decât să sperăm că vor face pui!

Multe magazine sunt, de fapt, expoziții fără vânzare

Sacoșă românilor e din ce în ce mai ușoară

ICCV, este de părere că guvernanții au ales calea cea mai simplă pentru ei și cea mai istovitoare pentru populație: „Degeaba se fac comparații cu Occidentul, că acolo TVA ajunge la 28%, că acolo benzina costă între 80 de cenți și un dolar... În Occident valorile astea sunt suportabile, pentru că și veniturile sunt mult mai mari. La noi se simte imediat orice creștere de preț, pentru că veniturile sunt foarte mici. Doar se vede cât a scăzut volumul cumpărăturilor! Populația a devenit, în ultimii ani, un factor de stagnare economică, fiindcă nu este stimulat consumul. În afară de mâncare, nu se cumpără aproape nimic. Este adevărat că există și grupuri restrânse, de îmbogățiți peste noapte, care cumpără nu glumă,

Nu ne mai dă mâna la cașcaval...

achiziționează toate noutățile de pe piață. Dar astea sunt excepțiile, noi ne referim la populație, la omul mediu. Din nefericire, actualii guvernanți abuzează de răbdarea populației. Ei nu fac decât să ia de aici – de regulă de la

Sindicatelor prezente la recentul „raliu al disperării” au propus, printre altele, ca benzina să fie trecută în coșul zilnic, pe motiv că mașina este o necesitate și nu un lux. Specialiștii apreciază că această revendicare este lipsită de realism, atâtea vreme cât din coșul zilnic al românilor lipsesc până și produsele de bază. După standardele internaționale, un produs intră în consumul obișnuit atunci când el a cuprins mai mult de jumătate din populația țării. La noi încă nu s-a ajuns până acolo. Asta e problema țărilor occidentale, unde există, deja, 450-500 de mașini la mia de locuitori. În România nu sunt decât în jur de 86 de mașini la mia de locuitori. În altă ordine de idei, occidentalii ăștia au și pe unde să circule...

Ies urzicile pe coastă

Spre deosebire de alte țări, unde consumul alimentar este stabil zeci de ani și înseamnă 1/3 din bugetul unei familii, în România prețurile evoluează rapid, cu modificări spectaculoase de la o lună la alta, ba chiar și de azi pe mâine. Cheltuielile alimentare au ajuns la peste 60% din bugetul unei familii, față de 40%, în anul 1990. Asta nu înseamnă, nici pe departe, că românii ar mânca mai bine. Doar că au crescut prețurile!

... la căpsuni nici atât!

populație – și să pună dincolo. Mută dintr-un loc în altul, atâtea tot. Nu-ți trebuie cine știe ce minte ca să rezolvi problema deficitului bugetar cotrobăind prin buzunarele cetățeanului. Dar astea sunt virtuțile intelectuale ale conducătorilor? Asta mișcă din loc economia națională?”

Consumul alimentar este componenta de bază a calității vieții, pentru că, oricâtă bunăvoință am avea, trebuie, totuși, să mâncăm zilnic. O persoană normală, supusă unui efort minim, are nevoie de 2.700 calorii pe zi. Asta înseamnă, cu economiile de rigoare, 150 g. carne, 25 g. pește, 250 g. lactate, o jumătate de ou, 200 g. legume, 150 g. fructe etc. Din coșul alimentar zilnic al românilor, însă, lipsesc până și produsele de bază. Carnea, de pildă, este un aliment căruia familiile sărace și cu mulți copii aproape că i-au uitat gustul. Consumul anual de carne în România a scăzut de la 60 kg/locuitor, în 1980 (și ce rău era atunci!), la doar 40 kg, în 1997. Și asta în timp ce consumul anual stas, recomandat de nutriționiști, este de 72 kg carne/locuitor.

Coșul alimentar românesc, prescurtat de tranziție, este deficitar și la produse lactate, legume, fructe, brânzeturi... Altfel spus, românii au o alimentație săracă, bazată pe pâine, paste făinoase și câteva legume ieftine. Noroc că au ieșit urzicile pe coastă!

Nutriționiștii susțin că o alimentație de acest tip are efecte grave pe termen lung, mai ales în cazul copiilor. Statisticile evidențiază deja o scădere alarmantă a rezistenței biologice în masă, precum și înmulțirea și diversificarea bolilor de nutriție din România. În afară de consumul alimentar, calitatea vieții se măsoară și prin „ciudățeni” occidentale de genul cum ne îmbrăcăm, cu ce ne încălțăm, la ce fel de spectacole mergem, câte produse culturale cumpărăm într-o lună, câți mp de locuință avem fiecare (necesarul este 8 mp/persoană, ca să avem oxigen suficient), la cât timp ne schimbăm aspiratorul, mobila și mașina... Ei, aud?

Și tăcerea e un răspuns!

În România consumul anual de carne a scăzut de la 60 kg/locuitor (în 1980), la 40 kg/locuitor, în 1997

P.S. Ridicată la rang de problemă națională, Sărăcia ar trebui să aibă un minister el ei, să nu mai alerge de la Sănătate la Armată, via Învățământ, de la Justiție la Industrie...

SĂNĂTATEA NAȚIONALĂ

ÎNTRE IGNORANȚĂ ȘI DEZINTERES

□ Copii cu marca sifilis

Text: DIANA BOICESCU ■
Fotografii: FLORIN IONIȚĂ ■

Prof. univ. dr. Justin Diaconu

Pe românii oboșiți ai sfârșitului de mileniu se pare că nu-i mai miră nimic: nici zgâlțâirea scenei politice, nici majorarea TVA, nici scăderea impozitului pe salarii, cu atât mai puțin creșterea alarmantă a cazurilor de îmbolnăvire cu sifilis. Apatia e generală. Să urle doctorii cât vor pofti, românului nici că-i pasă. În caz că se pricopsește cu vreo problemă „jos“, mereu va exista un portar, o soră sau un asistent medical care să-l rezolve. Pentru că de medic nici nu poate fi vorba.

Născut pentru a fi rebut

În 31 de ani, cât timp a fost medic la Colentina, prof. univ. dr. Justin Diaconu, șeful Clinicii de Dermato-Venerice „Prof. Dr. Scarlat Longhin“ și director al Centrului Dermato-Venerian București, a văzut doar două cazuri de sifilis congenital precoce: „Adică la nou-născuți – ține să precizeze domnia sa. Ei bine, în 1996 am avut 63 de cazuri. Realizați ce-nseamnă asta? Iar în primele șase luni ale lui '97 aveam deja peste 30 de astfel de situații“.

Dacă anual numărul îmbolnăvirilor cu sifilis crește – și în afară de medici nimeni nu pare a fi surprins – tot mai multe femei dau naștere unor ființe născute să devină rebuturi umane: „Asta este o catastrofă națională pentru că acești copii cu sifilis congenital nu mor; ajung în schimb niște handicapați, devenind o greutate pe spinarea societății. Am avut o gravidă care deși știa la ce fel de copil urma să dea naștere a refuzat tratamentul motivându-și gestul extrem de simplu: «Oricum micuțul va fi încredințat unui leagăn».“

Vinovatul poate fi căutat oriunde. Prof. Diaconu pronunță des un cuvânt: „Înainte“. „Nimeni nu se mai interesează de femeia gravidă. Înainte, ea era obligată să facă în timpul sarcinii două examene serologice – pentru sifilis – la început și spre sfârșitul perioadei. Pentru că sifilisul se vindecă, se face tratament și copilul iese sănătos. Dar dacă nu urmezi nici un tratament...“.

Sifilis la 8 ani

Stând de vorbă cu dr. Justin Diaconu, surprizele se țin lanț. Dacă „Înainte“ rar vedeai un minor de 10 ani extrem de bine dezvoltat fizic, astăzi „Începem cu sifilisul de la 8 ani“. Alte timpuri, alte grupe de vârstă: de la 8 la 10 ani, de la 10 la 15, de la 15 la 18 ani, și terminăm cu minorii.

Cine sunt? Poliția îi adună din Gara de Nord și îi aduce fără acte, fără iden-

titate la clinică, lăsându-i astfel plocon medicilor de aici. „Ăștia fug – spune profesorul. Puțini stau să-și facă tratamentul. Vin, spun că-i cheamă Vasile, și a doua zi dispar“.

Sigur, a crescut incidența cazurilor de sifilis și la vârstnici, dar la 65–70 de ani e puțin probabil ca aceștia să mai reprezinte un pericol social, spre deosebire de minori. „Ăștia mici“ transmit boala devenind totodată scena de desfășurare a sifilisului care evoluează în trepte: primar, secundar și terțiar. „Și când ajunge în terțiar, Dumnezeu cu mila – nu mai ai ce-i face: unii orbesc sau paralizază de la brâu în jos, alții înnebunesc – paralizie generală progresivă. Dar și ei rămân o povară“. Sifilisul primar, secundar, latent recent și latent tardiv se vindecă fără nici un fel de problemă dacă este tratat corect, spune prof. Diaconu, dar, din păcate, cei foarte mulți infectați refuză ajutorul medical calificat, preferând medicului un portar care deține injecția „salvatoare“. „Se decapitează evoluția sifilisului, dar el tot merge, mâncând organismul uman“. Cine are urechi de auzit...

Politica struțului

Și la capitolul „Prevenirea și combaterea bolilor cu transmisie sexuală“ stăm sub semnul lui „Înainte“. Astăzi, de educația sexuală în școli nu se mai ocupă nimeni – deși diapozitivele color stau cumiți la clinică așteptând niște bani pentru a fi multiplicat. De la întreprinderi sau cămine studențești nimeni nu solicită nici cel mai mic sfat. Situația e tristă și în cazul Inspectoratului Școlar al Municipiului București. Invitată la o întâlnire cu specialiștii dermato-venerologi, reprezentanța ISMB a apărut la sfârșitul ședinței, proaspătă ca o floriceică, dar în totală necunoștință de cauză privind rolul și menirea sa acolo. Procuratura și poliția fac ce pot, adică nimic. Articole în Codul Penal există, dar nu le aplică nimeni. Reprezentanții Institutului de Ocrotire a Mamei și Copilului –

obstetricieni, ginecologi și pediatri – sunt singurii cu care dr. Justin Diaconu a stabilit o colaborare: floarea care face primăvară...

Statisticile OMS și intelectualii români

„A apărut medicina privată. Ei bine, n-am primit nici un caz declarat de boală venerică de la aceștia. Statisticile noastre nu sunt reale. Cifrele sunt mult mai mari, iar noi dăm numai cazurile declarate. Ce s-a făcut subteran... Față de statisticile Organizației Mondiale a Sănătății discrepanțele sunt fantastice. Chiar, intelectualii noștri nu se mai îmbolnăvesc? – se întreabă prof. Diaconu. Toți se duc și-și fac tratament clandestin, nu știu dacă complet sau corect aplicat. Oricum, acum nu mai apar în statistici ca înainte.”

Și gonoreea e o problemă, dar mai mică. Deocamdată. Dacă pentru OMS regula este „la un caz de sifilis – 10 cazuri de gonoree”, la noi e exact invers: la 10 cazuri de sifilis – un caz de gonoree. Și nici nu contează la socoteală deoarece nimeni nu-l declară, în afară de instituțiile specializate.

Iar cu „înainte“

În 45 de zile o femeie a îmbolnăvit de sifilis 167 de bărbați. Prinde orbu', scoate-i ochii – zice proverbul. Dar altfel stau lucrurile. În momentul apariției unui caz de sifilis, în mod normal se declanșează ancheta epidemiologică. Persoana infectată e întrebată cu cine a avut relații și dacă vrea răspunde, dacă nu... Oricum nu mai există acel formular tip, o declarație pe propria răspundere ca „înainte”. Și dacă până-n '89 la Clinica de Dermato-Venerice erau 8 asistente de ocrotire care efectuau anchetele epidemiologice, astăzi a mai rămas doar una. „Înainte se lua legătura telefonic, la întreprindere, acasă. Aveau și mașină, acum nici bilet de tramvai nu li se mai dă. Nu aveau nici telefon direct. Asta-i cu ancheta: se face ce se poate aici și dacă mai aduce și cel infectat pe cineva – bine”. Lipsește și formularul de ieșire din spital încheiat în dublu exemplar, se menționa tratamentul urmat, iar un exemplar era trimis la dispensarul antivenerian de la domiciliu, pentru a fi luată în evidență persoana. Ulterior, aceasta era adusă la tratament. „Astăzi nu sunt formulare și nici bani de timbre, iar cu sifilisul am ajuns deasupra tuturor așteptărilor – conchide prof. Diaconu. Prof. dr. Feier Virgil, de la

Imagine din Spitalul de boli dermato-venerice

Timișoara, mi-a spus – comparând cifrele – că numai orașul de pe Bega are mai multe cazuri de sifilis decât întreaga Ungarie.”

Boala rușinoasă și Codul Penal

La 55 de ani, G.I. a fost adusă la Clinica „Scarlat Longhin” deoarece avea corpul acoperit de Pete. Fusesse externată de la un spital bucureștean de boli interne unde i se făcuseră toate analizele, mai puțin examenul serologic. Femeia a primit la clinică diagnosticul: sifilis secundar. Medicul internist de la spitalul cu pricina nu i-a făcut acel examen absolut obligatoriu, considerând-o „prea urâtă” pentru a fi suspectă de vreo boală cu transmisie sexuală. Numai că „urâtă” avusese în ultima perioadă de timp – sfârșitul lui '97 – 13 contacte cu bărbați tineri de până-n 30 de ani.

O categorie aparte a clienților de la Dermato-Venerice e formată din cei ce roagă medicii să treacă un diagnostic fals pe certificatul de concediu medical. Conștienți că așa se „frig” singuri la bani – urgențele chirurgicale și bolile contagioase (unde este inclus și sifilisul) fiind situații ce permit bolnavului să primească o indemnizație de concediu medical egală cu drepturile salariale ce i se cuvin în mod normal – ei preferă totuși să aibă cu mult mai puțin în buzunar decât să afle colegii lor motivul real al absenței de la program.

O perioadă de trei săptămâni de la raportul infectant îi este necesară sifilisului pentru incubare. Apoi, deschisă-i calea.

Sigur, cu calendarul în față, dermatovenerologii știu că există un croșeu al bolilor cu transmisie sexuală în perioada sfârșitului de an și în lunile septembrie-octombrie, după concedii. Explicațiile sunt simple: buna dispoziție, libertinajul sexual, alcoolul etc. În tot acest timp numărul cazurilor de sifilis crește de la an la an.

Există și două articole în Codul Penal – 309 și 309¹ – care sancționează cu închisoare de la unu la cinci ani transmiterea unei boli venerice (instanța de judecată dispunând măsura de siguranță a obligării la tratament medical) și cu închisoare de la o lună la un an sau cu amendă sustragerea de la executarea măsurii de siguranță a obligării la tratament medical, în cazul infracțiunii de contaminare venerică. Dar nu le aplică nimeni. Sunt deja parte a istoriei cu „înainte”. Avocații – unii dintre ei – nici nu știu ce articole incriminează astfel de fapte. Gabriela Răducan, avocată a Baroului bucureștean, n-a întâlnit la nici o instanță în doi ani de zile o astfel de speță. Și nici n-a auzit ca să fi fost cineva condamnat pentru contaminare venerică sau obligat la tratament medical. La arhivele judecătoriilor se merge acum doar cu delegație specială pentru un anumit dosar și nu există o evidență a diferitelor tipuri de infracțiuni, pe articole. Oricum, nici arhivarii nu-și amintesc de art. 309, că „artul” cu indice e mai nou și probabil mai durează până când CINEVA se va obișnui cu existența lui.

Marcel Iureș:

„TEATRUL ȚINE LOC DE TEATRU, ȚINE LOC DE ȚIGĂRI, ȚINE LOC DE WHISKY”

Interviu realizat de: REMUS ANDREI ION ■

Fotografii: Florin IONIȚĂ ■

DRAGOȘ CRISTESCU, ProFoto ■

– Mihai¹ Măniuțiu spunea, la conferința de presă pentru lansarea spectacolului Richard al II-lea, că simte nevoia unei solidarități totale și a unui aport de afectivitate față de felul în care a apărut această producție. Care este marea noutate a acestei producții?

– Cred că acest, hai să-i zicem „strigăt”, această dorință a lui Mihai are cel puțin două componente. Pe de-o parte publicul românesc așteaptă, așteaptă, așteaptă reîntoarcerea la marea valoare, la marea performanță, la superproducțiile care în ultimii șase-șapte ani au definit fundamental teatrul românesc. Mihai de data aceasta a încercat să facă altceva, în sensul de altă vibrație. E o superproducție care are o vibrație diferită față de acelea ale lui Purcărete, de exemplu. Este vorba, deci, pe de-o parte, de această întâmpinare a publicului de a se regăsi în mare, în ceva important, în ceva fundamental. Pe de altă parte, noutatea sistemului, a manierei de producere a acestui spectacol, cu un spate extrem de puternic, cum este grupul Media Pro și prima scenă a țării, naște dorința de a primi comentariile și părerile și ale publicului și ale oamenilor de specialitate. Cred că pe aici pe undeva trebuie situat apelul lui Mihai.

– Dar care este mai importantă, părerea publicului sau cea a specialiștilor?

– Cred că amândouă sunt importante.

– Ministerul Culturii ar trebui să se bucure pentru această producție, în care pentru prima dată nu are un aport financiar predominant?

– Ministerul Culturii trebuie să se bucure pentru orice fel de lucru valoros, după părerea mea, și cu atât mai mult atunci când nu-l costă cine știe ce. E vorba de un sentiment național al mândriei de a avea cultură de vârf.

„Cred că nu trebuie să ne mai simțim singuri”

Aș vrea să mă întorc puțin la prima întrebare... Cred că Mihai a simțit nevoia și să îi strângă pe oameni. El e chiar un lider de generație, nu? Și atunci simți nevoia să fluiere a admirație sau a pagubă, să se iște ceva, un conflict binefăcător, ca să zic așa, măcar la nivelul opiniei. Un fotograf își vede fotografia, un regizor își vede spectacolul!... Ei, n-ajunge. Sandu (Alexandru Dabija – n.r.) spunea acum câțiva ani (era în urcare la Odeon) că atmosfera era atât de adormită, de adormitoare în jur, în mass-media, între critici, în raport cu presa (...). Noi ne înjuram, noi ne lăudam singuri. Ceva de felul ăsta cred că a simțit Mihai.

– Oare acest „strigăt” nu vine și din sentimentul că lumea teatrală de la noi este cam dezbinată?

– Întrebarea necesită un răspuns foarte amplu, ține și de condiția noastră ca popor, ține și de istoria noastră... dar ca să restrâng răspunsul, nu e vorba de hai să ne unim, că suntem uniți, nu e vorba nici de „rob cu rob să ne unim”, nici de „hai la Milcov cu grăbire să-l secăm dintr-o sorbire”. E vorba de a nu ne mai simți atât de singuri, vorbesc și ca

strat social, ca pătură socială, dacă actorii reprezintă o pătură socială? Cred că nu trebuie să ne mai simțim singuri, ori asta este o revendicare, o dorință, trebuie să faci ceva pentru acest lucru. Cred că și asta voia Mihai prin apel. Din acest punct de vedere ar trebui să ne unim; chiar să ne privim unii pe alții, să ne spunem ce gândim, ce credem, ce e prost. Trebuie să spună cineva „dom'ne, e foarte prost”. „De ce?” „Uite de-asta...”

– **Nu presupune și o recunoaștere a valorilor din interiorul breslei?**

– Da, da. Deși e mai complicat aici, între artiști nu se poate face asta. Artiștii se pot preface că le place, se pot preface că nu le place. Dar problema noastră e să acceptăm că sistemul – nu mă refer la sistemul centralizat democratic – sistemul subvenționat de stat ar trebui primenit în curtea lui, nu cu alte metode, nu cu sapa cu care am început eu să sap ca să-mi fac propriul teatru. E altă sapă, are alte dimensiuni, e făcută din alt fier.

– **Dar nu e din altă lume.**

– Nu e altă lume. Confuzia la noi provine din lipsa de experiență în a trăi într-un fel de separație valorică asumată. Am trăit prea multă vreme în care ne separau salariile, puțin. Ei, acum trebuie spartă cutiuța asta de sticlă care părea incasabilă și în care ne priveam și nu puteam să ne dăm mâna prin pereții ei. Eram fiecare în cutiuța lui. Acum s-a spart cutiuța asta, după părerea mea. Eu cel puțin nu mai am cutiuță.

– **Și „Richard II” a făcut cea mai mare spărtură în această cutiuță?**

– Eu așa cred, eu sper că a făcut chiar o spărtură în mentalitate. În primul rând în mentalitatea investitorilor, care trebuie să fie de o factură mai specială. Una e să investești în mobilă și alta este să investești în energie, în culoare, în sens. Poate nu-i place lui Adrian (Adrian Sărbu – n.r.) să-i spun numele, dar trebuie să-l spun pentru că a avut această nebulie să investească cu deșteptăciune și îndrăzneală, riscând să piardă tot, putea să nu iasă nimic, puteam să greșim de tot. Ei, nu s-a întâmplat așa, am avut noroc. Să vedem pe mai departe! E timpul să spargem unitatea asta de monolit a sărăciei și a tuturor consecințelor pe care aceasta le presupune pe plan psihologic, social, material, în breasla actorilor. E timpul să fie unii plătiți extraordinar de bine, la nivelul României, bineînțeles, și alții normal sau bine.

Singur în camera cu oglinzi

– **Lumea teatrală își acordă tot felul de premii... După ultimele ceremonii ale UNITER și ale criticii, Marian Popescu analiza această situație într-un articol din revista „Cuvântul” pe care l-a numit „Sentimentul disperat al sărbătorii”...**

– Da, e foarte frumos, e o disperare... Dar să ne întoarcem puțin la singurătatea actorului... Nu e singurătatea alergătorului de cursă lungă. E singurătatea omului care aprinde lumina într-o cameră cu pereții din oglinzi și e doar el, care poate fi foarte mulți. După care actorul alege unul în oglindă, stinge lumina și atunci începe să viseze. Camera brusc e invadată de fantome. Și el creează împreună cu acele fantome. Nu e pe văzutele, pe simțite, pe mirosite, pe durutele. Ăsta e un act de mare curaj!

– **Și o mică nebulie?**

– Da, se poate spune și așa. Vii cu tot ce au lăsat fantomele astea și aprinzi lumina. Sub 100 de reflectoare, în fața a o mie de perechi de ochi, actorul e singur, complet singur. Ceea ce se vede de afară e eroic, e așa patetic. Și atunci emulii festivalurilor au hotărât în generozitatea lor, în mintea lor că

lucrurile care sunt valabile pentru marii artiști sunt valabile pentru oricine își spune artist. „Dar ei de ce să nu?” Inventează un festival, două, nouăzeci și nouă, nu contează câte. E ceva bun în sine, dar felul cum e propagată în masă valoarea culturii spune ceva pentru că la 99 de festivaluri există 99 ori trei premii – și așa se șterge orice fel de diferențiere. Un domn de la Botoșani sau de la Fălțiceni zice: „A, domnule, dar am luat și eu premiul de interpretare.” „Foarte bine”, zicem cu toții, „extraordinar”. Și atunci suntem o țară de premianți.

Tentația perfid compensatorie a actorilor români

– **Așa continuă supraevaluarea teatrului românesc aici și peste hotare...**

– Amortirea nervului național care e responsabil de selectarea pragurilor senzoriale ce sunt tot atâtea praguri valorice.

– **Deci, încă ne supralicităm...**

– Teribil...

– **... inclusiv în cazul turneeelor în străinătate.**

– Din păcate, turneele în străinătate, mici sau mari, reprezintă încă o tentație perfid compensatorie a actorilor români. Din păcate! Și se exploatează foarte tare mentalitatea actorului român, de fapt nu mentalitatea, poziția în care se găsește el. Străinii trebuie să fie nebuni să nu speculeze asta, când poți să ai un mare spectacol cu Shakespeare sau orice alt mare autor, pe diurnă. Trebuie să fii nebun să refuzi asta. Nu o mai face nimeni în lume, cred. De nicăieri nu poți să iei artiști ca Beligan, Iordache, Maia Morgenstern acum, cred, cu 40-50 de dolari pe zi. Orice actor important pe care se bazează un spectacol începe să negocieze de la 300 de dolari pe spectacol și ajunge chiar până la 1.000 de dolari pe spectacol. Iar noi menținem, alimentăm chestia asta pentru că actorul este sărac, e singur, nu are agent, societatea nu are cum să-l plătească, nu e educat să se autoprotejească. Am trecut și eu prin faze de genul... mi-era chiar jenă, pentru că un muncitor în fabrică muncește pentru 100 de pâini și eu să cer 1.000 de dolari... Dar trebuie, pentru că asta îl ajută și pe muncitor – sunt convins – are spre ce tinde. Asta îl ajută și pe actorul debutant să pună mâna să învețe, să pună mâna să muncească. Iar la nivelul producătorilor poate se ivește încă o forță financiară care să știe să investească în cultură, va apărea și o concurență... Eu am înțeles foarte multe de la ce s-a întâmplat în ultimii 4-5 ani. Ce înseamnă în primul rând particular și alternativ, că se bazează pe o relație, că trebuie să gândești de o mie de ori înainte, cu mult înainte anumiți pași, anumite vorbe.

– **Mircea Dinescu a amendat foarte serios critica de teatru la penultima gală UNITER, când a spus că acceptă să premieze un critic, ca să vadă lumea că și criticii sunt oameni. Mie mi s-a**

părut cea mai dură remarcă la adresa criticii de teatru.

– Critica românească pare într-o criză de lider de opinie. S-ar putea să fie. Marea majoritate a criticilor români par să nu fie convinși de misiunea pe care o au sau par să nu creadă că pot avea o contribuție mare.

– Cum vede Marcel Iureș această contribuție care ar trebui să vină din partea criticilor de teatru?

– Sunt mai multe lucruri de spus aici. Eu pornesc de la privilegiul de a mă urca pe scenă. E un privilegiu, e un mare dar pe care ar trebui să-l simtă ca martori și cei care își asumă responsabilitatea de a spune și a scrie ceea ce cred ei despre ceea ce au văzut. E o responsabilitate mare, mare, și e un lucru cam necunoscut în România. Cred că 5% din populația României trăiește în mod responsabil, iar în cultură, unde toată lumea se pricepe, ca la fotbal, sunt mulți comentatori și foarte puțini creatori când scriu, când critică. E și aici o confuzie – critic de teatru nu înseamnă că trebuie să critici, nu presupune că e obligatoriu să fii nemulțumit de ceva pentru că scrie pe cartea de vizită critic de teatru.

Cred că un critic trebuie să vadă cu bunăvoință și responsabilitate orice teatru, orice spectacol. Foarte mulți par să uite sau să nu îi intereseze că teatrul este o artă făcută de oameni vii, care au drumurile lor, au energiile lor, au semnificațiile, lor și au nevoie ei înșiși de multe ori ca să extragă din cronici fărâma de „da“, de pozitiv, de „în regulă“ sau de critică, de îndoială care să îi împingă înainte.

Cu Mihai Măniuțiu, ca în familie

– E adevărat că după terminarea institutului, împreună cu Măniuțiu, cu Dabija, v-ați propus să faceți un fel de trupă?

– Da. Ne-am propus să invadăm – ca o trupă de comando – Teatrul Național din Cluj. Aveam și comandanți, aveam generali, și vroiam să mergem acolo și să jucăm ce vrem noi, să fim cei mai buni, cei mai frumoși, cei mai nebuni.

– Și a fost așa, ați jucat ce ați vrut?

– Nu, pentru că pe peron la trenul spre Cluj, care pe mine de fapt m-a dus la Turda, nu am ajuns decât eu... Au trecut toate, și noi cu ele. Dar a fost important că am fost împreună, totul a avut importanță la acel început și am și rămas în familia asta. Apoi au venit și alții în această familie. Relația cu Mihai e chiar de familie, ca o familie de valoare, de gând, o familie de destine.

– La un moment dat când mi-am propus să vorbim mai mult despre prietenia voastră creatoare, ai exclamat: „păi aici e istoria teatrului românesc“!...

– Da, e o istorie, așa cum trebuie să fie, cred, o istorie personală. E ca o călătorie prin istoria culturală a artei spectacolului în România. E un privilegiu și o datorie în același timp și cred că nu ne-am făcut de râs, cred că mergem bine înainte. E un fenomen pe care orice regizor și

orice actor și-l dorește să-l aibă, și anume a crede unul despre celălalt că e cel mai bun, că poate orice, necondiționat la orice oră din zi și din noapte! Asta e tot, ca să zic așa. Despre asta e vorba.

Suntem mai bogați...

Multă vreme am crezut că nu ni se va alătura nimeni în familia noastră dar, din fericire, nu a fost adevărat. În călătoria noastră am ajuns de la Cluj la Bulandra, la Odeon și acum la Național. De la Bulandra suntem mai bogați cu Oana (Pellea). De la „Richard III“ am fost mai bogați cu Doina Levintza, cu Radu (Amzulescu), cu Oana Ștefănescu, cu Ionel Mihăilescu și toată trupa de acolo. Din păcate, s-a spart în mii de cioburi, dar asta nu înseamnă că nu ne mai întâlnim.

Oana (Pellea) e un om special. În Oana „e“ o foarte mare parte din teatrul românesc contemporan. E ca un prăg, după părerea mea... Și nu din slăbiciune pentru că facem un cuplu – orice actor și orice actriță sunt în căutare de cuplu. Oana este o valoare în sine. E un om care merge până la capăt și e un om care merită slujit și de regizor, și de public, și de prieteni. E ceva pe lumea asta, să poți juca alături de „câtiva“, că nu-s mulți.

Cardiff '77 – Hollywood '97

– În 1977 a fost minunea Cardiff, de la Cassandra ați ajuns la un festival internațional pentru tineret cu „Oedip salvat“ regizat de Mihai. Apoi, peste 20 de ani, Marcel Iureș trece Oceanul pentru un rol important într-un film produs de Spielberg; o altă minune. Care moment a fost mai puternic, mai impresionant?

– Cred că amândouă au ceva de vis pentru că la vremea aia să ți se dea voie, să ai norocul să nu fie atenți sau cine știe din ce rațiuni să ai voie, să ai norocul să traversezi Europa într-un tren de clasa a II-a – nu conta la vremea aia că eram niște puști – și să vezi multe lumini, alt fel de mașini, alt fel de prosoape, de afișe, de forme de a da bună ziua... Să ai o importanță, ca să zicem așa, reală, nu una strigată, sau invocată, sau

visată, era o minune. S-a întâmplat! În '97, deci la douăzeci de ani vine, cum te duce viața, să poți spune „am făcut asta, chiar am făcut-o!”. Pot să spun că îmi permit să mă bucur fără să am sentimentul că îi deranjez pe alții, cum era până în '89. Da, e ceva pe lumea asta. Din cauza asta se întâmplă lucruri naturale, importanța de care te bucuri deschide uși, deschide inimi, seifuri cu bani, conturi în bănci. E ceva! Toate nu-mi folosesc mie, folosesc celorlalți. Nu există un lucru bun pe care să-l faci și să te bucuri numai tu. Nu are nici o valoare. Asta e altceva pe care trebuie să-l învețe mai cu seamă artiștii români, a împărtăși, a lăsa să se împărtășească lucrurile bune, pentru că dacă nu îl dedici, n-are nici o importanță.

– Dar e o diferență între cum au fost primiți studenții la Cardiff acum 20 de ani și felul în care ar fi primiți acum niște români la Hollywood?

– Asta e o întrebare bună. La vremea aia, e foarte stranie amintirea, eram atât de mândri că eram niște români care scăpaseră și puteam să spunem ceva, că nici nu mai vedeam cât e de normal, cât se purtau ei de normal cu noi. Spuneau: „voi sunteți niște mari artiști, cum să fiți studenți, hai fiți serioși?!”. „Asta e un festival pentru tineret, noi suntem tineri.” „Bine, bine, dar în ce an ziceți că sunteți?” „În anul trei.” „Hai, fiți serioși, voi sunteți actori profesioniști!” „Nu, suntem anul trei.” Am pronunțat numele lui Marin Moraru, Octavian Cotescu, Amza Pellea, nu înțelegeau nimic. „Oau”, spuneau ei, cum spun de fiecare dată, normal. În '97 eram totuși după douăzeci de ani de teatru, dar ei se poartă la fel de normal. Ce e normal, și bun, și valoros e tratat ca atare. Nu, n-a fost nici o diferență pentru că eram din România. Într-un fel erau la fel de uimiți. De exemplu, la „Interviu cu un vampir” când le spuneam că trebuie să mă întorc repede în țară că aveam de jucat „Richard III”, „Oau”, ziceau, dar ce joci în „Richard III”? „Pe Richard III”. Uimire... „Dar cum ai ajuns aici?” Aici unde, am întrebat, să joc vampirul nr. 40 sau să joc într-un film care se numește „Interviu cu un vampir”? „Păi, am un agent, e foarte sim-

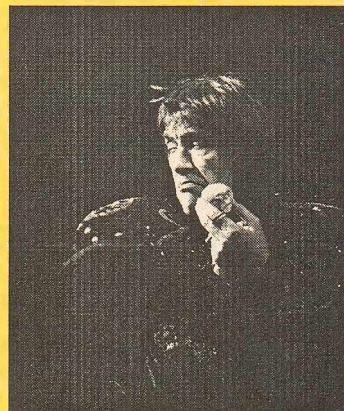
plu.” „A, dacă ai un agent, asta e ceva fantastic!” Sigur că era o nuanță de incredibil în conversație și pentru ei și pentru mine, dar se înscrie într-un mod normal de viață. La următorul film nu mi-au mai pus întrebările astea, evident.

– Mihai ce a zis când a aflat ce roluri o să ai la Hollywood?

– Mihai a spus ceva foarte frumos: „Cu cât ești mai tare, cu atât suntem mai tari cu toții”. Ceea ce e foarte frumos și cred că este adevărat. Mai tari toți, începând cu actorii din jurul nostru, cu producătorii, cu prietenii, cu familia mea, cu presa... România, în general. Este absolut normal, pentru că un lucru bun se extinde asupra tuturor. Din păcate, nu știm să extindem cum ar trebui tot ceea ce facem bun. Încă sunt invidii, sunt – hai să zicem ca în presa politică – interese obscure.

– Să facem contrabandă cu teatru, atunci.

– Da, ar fi ceva, dar nu se poate face contrabandă cu teatru. Teatrul ține loc de teatru, ține loc de țigări, ține loc de whisky, e mai tare ca whisky-ul, și ca tequila, și ca pălînca, e mai tare doar pentru că ține loc de, și nu se poate vinde în box-uri sau pungi sau în sticle.

Pe scândură e cel mai bine

– Dar unde este mai bine, în teatru, pe scândură sau pe platoul de filmare al lui Spielberg?

– Aici, pe scândură, pe scândură e cel mai bine. Fără discuție. Nici nu aș fi putut să fac ce am făcut în film, și voi mai face în film, dacă nu aveam genunchii antrenați pe scândura teatrului. Proba celor spuse de mine ți-o dau cei mai mari artiști, și americani și englezi, care au trecut pe scenă, mai mult sau mai puțin. Englezii, irlandezii, scoțienii, toți vin din teatru. E o energie, un val, o forță pe care ți-o dă teatrul, scena, cu toate constrângerile, cu toate greutățile.

– E mai greu să joci teatru?

– Evident, de o mie de ori mai greu și de asta e mai frumos. Nu e mai frumos pentru că e mai greu, dar e mai frumos, e mai real. Poate că e mai efemer, e ca bătaia inimii, ca fâlfâitul de aripi, ca o clipită, ca o coborâre de gene. Filmul are această componentă perfidă a posterității. Poți fi văzut și peste douăzeci de ani – suportând riscurile de rigoare, că poți fi demodat și generațiile de atunci să râdă de tine. Au fost artiști care au simțit asta, și ziceau: „Mă uit și eu la lucruri pe care le-am făcut acum 20 de ani și mă apucă spaima, mă apucă un râs, n-aș mai juca așa”.

Sigur că nu depinde niciodată în totalitate de tine cum joci. În teatru depinde doar de energia pe care o ai, îți e oferită sau ți-o poți destupa din tine. E ca o grenadă interioară, îi smulgi cuiul și dacă grenada e plină, e bine, dacă e pe sfert, atunci și explozia va fi pe măsură.

UN MARE ARTIST: BERNINI

Toate dicționarele de artă care se ocupă de secolul al XVI-lea în Italia și în Europa îi acordă spații ample. Gian Lorenzo Bernini, pentru că despre el este vorba, este considerat unul dintre părinții barocului italian, autor a numeroase capodopere, iar muzeele care le dețin pot fi sigure că vor avea mulțimi de vizitatori. Când era de numai 17 ani a fost adus la Roma de Scipione Borghese, un mare colecționar, reprezentant al uneia dintre marile familii italiene. A creat aici câteva dintre capodoperele sale (amintim doar „Daphnis și Chloe”, „David”, „Răpirea sabinelor”) cu o măiestrie desăvârșită, împlinind profeția tatălui său care spunea: „Vei fi un

nou Michelangelo”. Expoziția deschisă de curând la Galleria Borghese, ce va putea fi vizitată până în luna septembrie, se cheamă „Bernini sculptor. Nașterea barocului în casa Borghese” și ea cuprinde lucrări aduse din marile muzee ale lumii. Cel care a gândit chiar orașul ca pe o mare scenografie, autorul coloanelor din fața bazilicii San Pietro, dar și al mai multor lucrări din celebra bazilică, cel care a sistematizat Piața Navona și Piața Spaniei, arhitect iscusit al unor biserici în același stil baroc care exprimă vitalitate și sentiment al gratuității și jocului, Bernini va fi sărbătorit anul acesta la împlinirea a 400 de ani de la naștere.

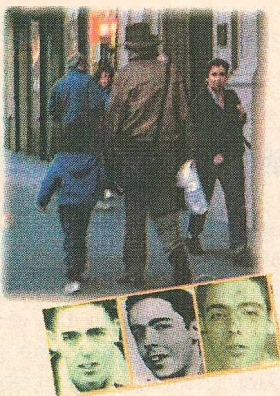
PYNCHON, UN SRIITOR CARE SE ASCUNDE

Păr scurt, privire ageră, un aer sportiv, dinți ca de iepure. Aceasta este imaginea păstrată din 3-4 fotografii de acum aproape 40 de ani și ele îl reprezintă pe Thomas Pynchon, cel mai secretos scriitor american în legătură cu propria imagine și cu propria viață particulară (faimoasa „privacy” inventată de britanici). De la acele fotografii din liceu și de la facultate, fotografii de legitimații, este greu să-ți închipui cum arată omul astăzi, așa că prea puțini știu care este imaginea lui Pynchon acum. Între timp, el a devenit faimos prin câteva romane care au fost best-sellers în America.

Anul trecut un englez afla din întâmplare, „navigând” pe Internet, unde ar fi adresa lui Pynchon. Ajunge acolo, stă

la pândă și în cele din urmă face câteva poze care devin un „scoop” publicistic. Dar lui Pynchon nu-i place „figura” și îl dă în judecată pe acel intrus. Obține satisfacție, dar pozele circulau deja.

Intimitatea sa a fost din nou trădată de curând, când fosta sa editoare, Candida Donadio – căreia îi trimitea regulat corespondența strict profesională, scrisorile terminându-se invariabil cu formula: „Pe curând, Tom” – a vândut scrisorile la o licitație încasând 45.000 de dolari. Pynchon a încercat în toate chipurile să-și recupereze aceste scrisori, dar deocamdată n-a reușit. Între timp faima lui a crescut, dar și curiozitatea celor care vor să cunoască mai mult din viața sa. Se știe oricum că are un fiu, Jackson, și o soție pe care o cheamă Melanie, dar nimic altceva.

Scriitorul Pynchon în trei fotografii de legitimații și alături de fiul său

TABLOUL ACELA MI L-A FURAT HITLER

Expoziția care se află acum la Barcelona, după ce a fost prezentată în Germania și la New York, conține circa 150 de tablouri de Egon Schiele, un foarte apreciat artist austriac. Interesul față de această expoziție, dincolo de calitatea operelor, a fost stârnit în presă și de un eveniment inedit. În timp ce expoziția se afla la New York, urmașii unui oarecare Fritz Grunbaum, ce lucrase, până în 1940, într-un cabaret din Viena, când a fost deportat la

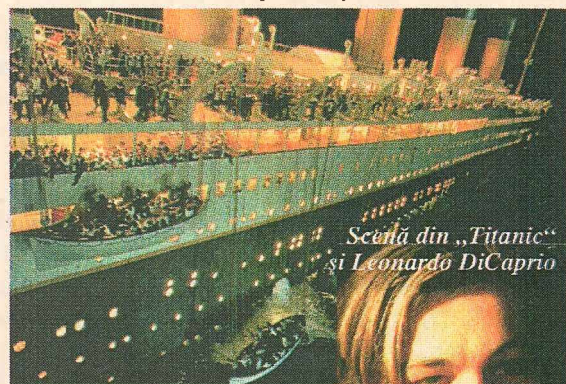
„Wally”, tablou de Egon Schiele

Dachau, au deschis o acțiune juridică împotriva posesorului colecției, Sammlung Rudolf Leopold, pentru a recupera două tablouri care au aparținut celui ce avea să moară în lagărul de concentrare hitlerist. Acțiunea a fost câștigată și tablourile au rămas în America. Dar acest episod a deschis un vast capitol în legătură cu soarta operelor de artă „arianizate”, adică confiscate din diverse muzee sau colecții europene și duse în Germania nazistă.

În presa austriacă s-a declanșat o adevărată polemică în care s-au emis cele mai neașteptate propuneri pentru rezolvarea acestei probleme. Una dintre soluții este crearea unui fond pentru despăgubirea celor care revendică lucrări atestabile. Dar soluția nu pare decât un paleativ și nu poate rezolva decât anumite situații. Cutia Pandorei a fost deschisă, totuși.

„TITANIC” ȘI SUPERPRODUCȚIILE

Deși sunt unii care-i contestă virtuțile, filmul „Titanic” a marcat o etapă în istoria filmului american. Nu numai prin numărul mare de premii Oscar (egalare a celui mai bun record), dar și datorită încasărilor, a popularității actorilor (Leonardo DiCaprio, deși ocolit de Oscar, a

Scenă din „Titanic” și Leonardo DiCaprio

devenit idolul fetelor între 12 și 30 de ani). Dar un film mare trebuie să se înscrie într-o galerie glorioasă. Și comparațiile măgulitoare pentru „Titanic” nu au lipsit. New York Times îl compară cu „Pe aripile vântului”, presa europeană n-a ezitat să-l compare cu „Ben Hur”, revista Newsweek spunea că regizorul James Cameron este tot atât de mare ca și Erich von Stroheim („Intoleranță”), etc. Făcând o analiză a acestei foame de superproducții, presa italiană sublinia, la rândul ei, că multe s-au schimbat în lume de la filmul cu Clark Gable și până la cel interpretat de DiCaprio, dar

Clark Gable și Vivien Leigh în „Pe aripile vântului”

câteva lucruri au rămas: setea de mitologie, publicitatea din jurul starurilor și a poveștilor din film, dorința omului de a i se povesti ceva și chiar de a vărsa o lacrimă. Și bineînțeles recuzita impresionantă, mirajul altor lumi etc. Ceea ce, dacă examinăm atent, reprezintă numitorul comun al superproducțiilor.

NICHOLSON -- UN MONSTRU SACRU SAU UN FARSEUR ?

În această primăvară a împlinit 61 de ani. A fost părăsit de tatăl său de când era mic. Astfel încât avea să afle abia târziu, când era deja celebru, dintr-un articol scris de un ziarist în *Time*, că mama lui era de fapt mătușa lui. A avut o soție (Sandra Knight), o lungă relație cu Angelica Huston, mai multe povești fulgerătoare, are patru copii făcuți din aceste relații, a făcut câteva zeci de filme (54 ar fi cifra exactă), a fost de 11 ori nominalizat pentru premiul Oscar și l-a obținut de trei ori.

Dar dincolo de acest rapid portret, mulți se întrebă: este Jack Nicholson cu adevărat un monstru sacru? Ori

este un bufon talentat care știe să îmbine violența cu gingășia, scandalul cu aroganța, curiozitatea cu impertinența. Un om-orchestra, spun admiratorii lui, care pare să nu se ia în serios, dar care își știe bine limitele, și mai ales știe că pentru a rămâne în atenția publică trebuie să provoace. Și nu ezită s-o facă.

CELENTANO -- MINA: „LA COPPIA PIU BELLA NEL MONDO“

Era de multă vreme așteptat. Melomanii din vârstă a doua mai ales, dar și foarte mulți tineri, voiau să reaudă un cuplu celebru al muzicii ușoare italiene: Adriano Celentano și Mina. Doi artiști care -- așa cum spunea fără să se sfiască un important critic muzical din peninsula -- „au lăsat un semn în cultura italiană“.

Surpriza la care ne referim este un disc cuprinzând 11 piese interpretate de cei doi

cântăreți, dintre care numai câte una de fiecare ca solist, restul duete. Cele mai multe -- șlagăre vechi, dar și piese noi. „Dacă am fi fost în Franța sau în S.U.A., cei doi ar fi fost primiți la Elysée sau la Casa Albă“, nota revista *Liberal*, o publicație

serioasă apărută în ultimul timp, care a tratat pe larg evenimentul. Cei doi povestesc, între altele, în interviuri date presei cu acest prilej, că în perioada de maximă popularitate a carierei lor, italo-americanul Frank Sinatra i-a invitat la Hollywood, dar s-au speriat atât de mult de această perspectivă, încât au refuzat motivând că au rău de avion.

Într-adevăr, ei au făcut istorie în muzica italiană. Mina, care în 1961 făcea furori la San Remo, nonconformistă în viață, dar foarte serioasă față de profesiunea ei. Celentano, cu felul lui aparent dezarticulat de a trăi rock-ul în siajul lăsat de Elvis Presley, mereu bufon și mereu creator, șef de bandă ușor „zingaro“, un fel de profet în lumea lui, pentru că a fost urmat de o generație. Acești doi mari artiști, așadar, au revenit în forță în atenția publicului cu acest album.

LEOPARDI ȘI ROMA

Pe harta culturii europene, 1998 marchează câteva aniversări ale unor mari personalități. Una dintre acestea este poetul

Giacomo Leopardi, de la a cărui naștere se împlinesc 200 de ani. A fost unul dintre marii poeți romantici, dar și un neobosit căutător în ascunzișurile științei, a fost un poet precoc, dar a rămas fecund, din punct de vedere artistic, până la moarte. Dintre diversele fațete ale artistului (a cărui operă integrală este acum republicată cuprinzând și câteva inedite) la Roma se va inaugura în

curând o expoziție menită să ilustreze scurta trecere a poetului prin Cetatea Eternă. Spre deosebire de Goethe sau Stendhal, care nu mai conțineau să descopere în Roma noi virtuți artistice, Leopardi a găsit orașul frivol, rece, lipsit de inimă. Anii 1822 și 1823, cât timp poetul s-a aflat în „orașul celor șapte coline“, au reprezentat una dintre perioadele cele mai grele ale vieții lui. Dacă în această perioadă poetul n-a dat la iveală mari producții literare, în schimb la Roma el și-a consolidat, dacă se poate spune așa, pesimismul, proiectându-l asupra naturii și istoriei (două elemente intrinseci ale Romei), precum și sentimentul destinului individual.

Această stare de suflet poate fi decelată din scrisorile pe care le trimite din Roma prietenilor. Iată ce-i scria surorii sale Paolina: „Frivolitatea oamenilor de aici întrece orice limită“. Iar în altă parte spunea: „Întreaga măreție a Romei nu servește la altceva decât la sporirea distanțelor... Aceste străzi interminabile sunt tot atâtea spații străbătute de om. În loc să fie spații care să cuprindă omul“.

Pagini realizate de ȘTEFAN NICOLAE ■

Flacăra nr.5/1998 27

Giacomo Leopardi
în viziunea lui Ettore Viola

MAȘINA DE SCRIS

Texte

de

sub

ALEX. ȘTEFĂNESCU

● **VERONICA TOACSEN, Lupeni, Hunedoara.** Este nedrept să vă pierdeți atât de repede încrederea în mine. N-am primit prozele la care vă referiți. Iar să le fi rătăcit este imposibil – nu mi s-a mai întâmplat.

Îmi aduc aminte că sunteți o autoare talentată și neprofesionalizată. După cum reiese din recenta scrisoare, vă mândriți cu această neprofesionalizare: „Sunt naivă și excesiv de romantică pentru epoca în care trăim.” Eu cred că în loc să vă construiți astfel de justificări, ar fi mai bine să studiați literatura, ca să ieșiți din perimetrul amatorismului.

● **IULIAN CIMPOEȘU, Suceava.** Poeziile dv. sunt o continuă erupție de idei, toate demne de interes:

„pescari de oameni/ ca nadă folosind cuvântul/ prin/ începutul lumii/ visuri fabricând pietre/ pentru brichetele

piramidelor/ ce-și fumează faraonii/ în flăcări hialoide” etc.

Totuși, încă n-ați descoperit acel ceva care să vă facă inconfundabil, printre sutele de poeți de azi.

● **MARIN IFRIM, Buzău.** Piesa de teatru *Alibi în miezul nopții* este scrisă cursiv și, într-o oarecare măsură, atrage. Îi lipsește însă un sens mai înalt. Iar unele episoade suferă de naturalism. Ca eventuali spectatori, avem senzația că privim prin gaura cheii în sediul primăriei dintr-un sat de azi.

● **VIRGIL TIPSIE, Drobeta Turnu-Severin.** Plicul dv. mi-a făcut impresia stranie că datează din secolul trecut și că numai din cauza poștei a ajuns la mine cu o atât de mare întârziere. Scrieți ca un contemporan al lui Alexandru Vlahuță:

„Am plecat de-acasă pe cărări străine/ Și umblu prin lume precum un zălud,/

*Nici cântec,
nici plânset,
nimic nu aud/ Și toți mă întrebă ce este cu mine// Dar chiar de le-aș spune, tot n-ar înțelege/ Ce dor port în suflet, ce am eu în gând,/ Vreau să trec prin lume seama neținând/ De nici o pravilă și de nici o lege.”*

● **DUMITRU E. BOICIUC, Țibeni, Suceava.** Și versurile dv. sunt demodate, dar se remarcă printr-un mai mare grad de elaborare:

*„absolutul ca esență e piatra filozofală/
mugurul lumii ascuns peste tot și
nicăieri!/ fluier alb din os de inger spart
în scrum de catedrală/ cu care-și alină
dorul tâmpla cosmiceî tăceri.”*

Nu se mai poate scrie astăzi așa. Iar cine totuși scrie trebuie să-și găsească cititori... rămași și ei în urmă cu lecturile.

● **PENTRU TOȚI CORESPONDENȚII.** Aștept în continuare texte de la dv. pe adresa: Alex. Ștefănescu, la redacția revistei **Flacăra**, Piața Presei Libere nr. 1, 71341 București.

versuri publicate de frică

Felicia Moșneang din Someș Odorhei este cea mai feminină corespondentă a mea (Alex. Șt.). Ca Elisabeth Taylor în rolul „scorpiei îmblânzite” și anume în partea de început a filmului, când nu era încă îmblânzită, ea mă privește – de la distanță – sălbatic și mă somează să public versurile unei prietene de-a ei, Viorica Mureșan.

Mă supun. Nu sunt chiar entuziasmat, dar sunt înfricoșat. Viorica Mureșan (căreia îi reproduc și fotografia, ca să-i câștig complet bunăvoința Feliciei Moșneang) scrie o poezie grațioasă și lipsită de consistență. Se joacă, de fapt, cu câte o idee, ca și cum și-ar răsuci gânditoare un cârlionț pe un deget.

* * *

Sunt
altarul pe care
noiembrie
își ucide o dată pe an ploile.

* * *

În lumina bivoliilor albi
ne împerechem
furtună
ce-l ucide în scenă
pe regele Lear.

* * *

Trebuia
să se-ntâmpale ceva oportun
tăierea împrejur a tăcerii
astfel
primul cuvânt (rostit simultan)
l-am decupat în două zmeie și l-am
ancorat peste ceață.
Să-i convingem pe îngeri.

VIORICA MUREȘAN
Someș Odorhei

Un lugojan

la Paris

2,5 milioane de nituri

Turnul Eiffel este cel mai cunoscut monument al Parisului. El se află pe malul stâng al Senei, în sud-vestul oraşului, într-un ansamblu arhitectural, format din Piaţa Trocadéro, Palatul Chaillot, Podul Jena, Grădinile Champ-de-Mars şi Şcoala Militară.

Cum a apărut Turnul Eiffel? În 1885, guvernul celei de-a treia Republici a hotărât să celebreze primul centenar al Revoluţiei Franceze prin organizarea, la Paris, în 1889, a unei Expoziţii Universale al cărei principal punct de atracţie urma să fie un turn de 300 m înălţime. Printre proiectele reţinute era şi acela al unui inginer care va deveni celebru: Gustave Eiffel. Inginerul propunea să se construiască un turn de formă piramidală quadrangulară, cu trei etaje, de o greutate totală de 7.000 de tone. Construcţia se dorea uşoară şi aerată pentru a rezista forţei vântului. Turnul a fost înălţat în doi ani, între 1887 şi 1889 (în prezent înălţimea este de 320,75 m, datorită unei cabine de televiziune amenajată în vârf). El este un gigantic „mecano”, alcătuit din 15.000 de piese şi 2,5 milioane de nituri.

Am admirat Turnul Eiffel, de aproape, noaptea. Era luminat în aşa fel încât părea făcut din încrengături fine de aur. Avea un aspect magnific, greu de descris. M-am oprit lângă un picior masiv şi

totuşi zvelt al turnului. Acolo se afla restaurantul „Jules Verne”. Pe un alt picior, pe linia lui curbată elegant, urca, prin păienjenişul metalic, spre cer, un ascensor paralelipedic, transparent. M-am simţit parcă în viitor, dar într-un viitor ciudat, „retro”, viitorul visat de Jules Verne. Am tresărit auzind tipătul unei fete, pe care o vedeam înaintând în noapte pe sub turn, însoţită de doi tineri. În prima clipă am crezut că băieţii (toţi vorbeau spaniola) vor să-i facă fetei un rău. Apoi am înţeles că tinerii turişti veniţi de departe erau pur şi simplu fericiţi că pot zburda pe sub cupola imensă de metal auriu a bătrânului Turn Eiffel.

Armonii agresive

În mijlocul Parisului, la Centrul Cultural Georges Pompidou, se află Muzeul Naţional de Artă Modernă. Inaugurat în 1947, la Palais de Tokyo, acest muzeu a fost mutat la Centrul Georges Pompidou în 1976. El este unul dintre cele mai importante muzee din lume în acest domeniu, permiţând să se urmărească evoluţia artistică începând cu fauvismul şi cubismul şi terminând cu expresiile contemporane. Îmbogăţindu-se considerabil în urma donărilor, muzeul cuprinde în prezent peste 30.000 de opere, dintre care 16.000 de desene. Sunt reflectate marile mişcări de după primul război mondial până în anii '60:

abstracţionismul, suprarealismul, curentele figurative ale anilor '50-'60, Noul Realism şi Pop Art. Am putut admira opere de Marc Chagall, Pierre Bonnard, André Derain, Victor Vasarely, Alberto Giacometti. Mi-au plăcut în mod deosebit uriaşele lucrări decorative ale lui Henri Matisse din ultima perioadă a creaţiei (anii 1946-1954), picturile lui Georges Rouault, marcate decisiv de rigorile formale şi cromatice ale vitraliului, având în ele ceva din lumina divină primordială, sculptura „Păstorul norilor” (1953) de Jean Arp, care duce la perfecţiune şlefuirea volumului şi întruchiează idealul de armonie, „Maşina meta-mecanică automobil” (1954) de Jean Tinguely, sculpturile elicoidale constructive ale lui Antoine Pevsner („Construcţie dinamică” – 1947, „Viziune spectrală” – 1959) şi, mai ales, construcţiile artistului venezuelean Jesus Rafael Soto (n. 1923), „Marea dublă scriitură” – 1977, „Virtual cobaldo” – 1978, 1979, – care prezentau baghete metalice pe un fond serigrafat. Erau structuri delicate, miniaturiale, simetrice, obsesive, care, prin însumare şi prin proliferare în spaţiu, agresau pur şi simplu ochii privitorului. Erau nişte „armonii agresive”. Am putut admira şi lucrări ale unor artişti plastici de origine română: „Rădaşcă” (1942-1943), de Etienne Hajdu (1907-1996), sculptor şi gravor francez născut la Turda, în România, şi stabilit la Paris în 1927, şi patru tablouri („Anagogie” – 1947, „L'aeroplana” – 1965, „La formatrice” – 1962 şi „Endotete” – 1951) de Victor Brauner (1903-1966), născut la Piatra Neamţ.

CONSTANTIN BUICIUC – Lugo

Flacăra nr.5/1998 29

Text:
REMUS ANDREI ION ■
Fotografii:
DRAGOȘ CRISTESCU
ProFoto ■

RICHARD AL II-LEA

RICHARD AL II-LEA de W. Shakespeare, producție SMART și Teatrul Național București, regia Mihai Măniuțiu, decoruri și costume Doina Levintza. Din distribuție: Marcel Iureș (Richard), Oana Pellea (Regina), Adrian Titieni (Aumerle), Marius Bodochi (Bolingbroke), Constantin Dinulescu, Alfred Demetriu.

Imaginația la curte

Richard al II-lea face istorie în teatru

Afișele roșii ale spectacolului **Richard al II-lea** au umplut Bucureștiul. N-am mai văzut afișe de teatru prin oraș de la „Danaidele”, iar afișele Teatrului Național de pe vremea lui Andrei Șerban, când săgețile desenate de Dan Perjovschi pentru „Trilogia antică” apăreau și prin troleibuze. Asta da eveniment teatral! Acum chipul roșu al lui Marcel Iureș ne invită la un spectacol care poate schimba fundamental modul de a produce teatru la noi. **Richard al II-lea** este un spectacol care îi face și pe neobișnuiții vizitatori ai teatrelor să exclame după ce îl văd: ce bine e la teatru, ce frumos e la teatru, am văzut un spectacol minunat... e bine la teatru...

Richard al II-lea s-a impus

În epocă pentru că arăta mulțimii cum un rege era detronat, era pus să renunțe la coroană. Poporul putea să vadă cum crește un complot și cum persoana aleasă de Dumnezeu pentru a fi rege își pierde coroana, ba chiar ajunge să joace o întreagă scenă a pierderii coroanei.

Scena abdicării lui Richard al II-lea poate fi astăzi o scenă politică, și multă lume s-a gândit că Mihai Măniuțiu va regiza piesa lui Shakespeare cu referințe politice de moment, forțarea demisiei lui Victor Ciorbea, detronarea Regelui Mihai, contrabanda de la Otopeni etc. Dar Măniuțiu îi construiește regelui un teatru, **Theatrum regale** scrie pe o cortină, unde Marcel Iureș este regizor și interpret principal, suita umple teatrul, iar complotiștii îl distrug. Măniuțiu propune: *la curtea lui Richard al II-lea imaginația este la putere.*

În viața teatrală,

Richard al II-lea aduce noutăți, surprize chiar: manageriale, financiare, tehnice, scenografice, la care se adaugă inventivitatea regiei și a interpretării. Există și o nouă companie care promite să producă alte evenimente de același nivel: **Select Management Art-SMART**, condusă de Traian Petrescu.

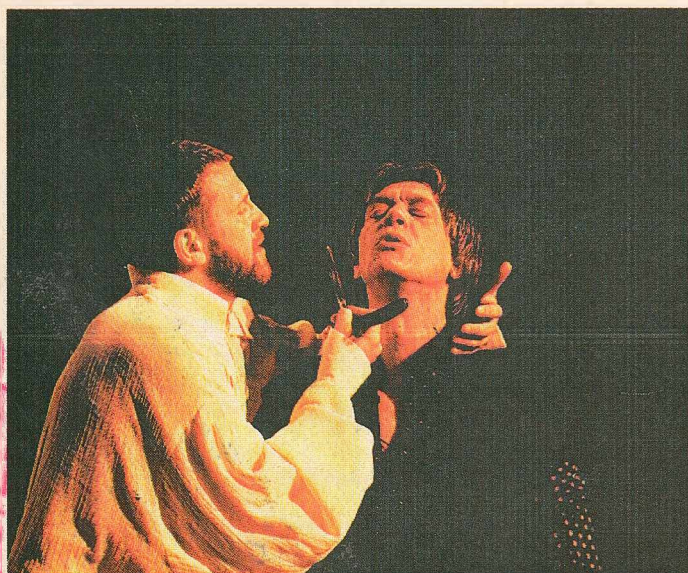
Evenimentele nu pot apărea, însă, decât prin încurajarea performanței artistice cu orice preț: acesta este până la urmă fondul promisiunii. Pentru **Richard al II-lea**, cu nostalgia și gustul pentru succes de la „Richard III”, SMART a chemat pe „prima scenă a țării” (cât o mai rezista acest clișeu?) o echipă care nu știe să piardă: Marcel Iureș și Mihai Măniuțiu, Doina Levintza și Oana Pellea, Marius Bodochi și Adrian Titieni. Este pentru prima dată în România când producția unui spectacol de mari proporții nu mizează în primul rând pe banii publici (fără să minimalizăm eforturile anterioare ale Teatrului „Levant” sau „Danaidele”). Frica ascunsă față de teatrul subvenționat a fost învinsă. Costumele, decorul, luminile, actorii principali vin din afara Teatrului Național în baza unei substanțiale investiții particulare.

Este interesant și semnificativ faptul că această producție a fost primită cu brațele deschise tocmai de Național, care s-a prezentat ani de-a rândul cu rigiditate, neospitalier, cu reacții nostalgice în detrimentul performanței. Poate că suntem pe cale să avem un alt fel de Teatru Național...

După anii care au trecut, încărcăți cu decepțiile politico-administrative, era greu de crezut că Măniuțiu va regiza la Național (și iată că deja există „Bacantele” și **Richard**), iar Marcel Iureș va trece pragul unei scene de unde a fost alungat Andrei Șerban. Dar minunea s-a produs!

Richard al II-lea este un spectacol de lux pentru toată lumea

Regele are un teatru în care ne invită să-i fim martori la abdicare. În piesă ies în evidență scena detronării și, pentru actori, monologul regelui din turn. La spectacol, Mihai Măniuțiu punctează mai ales momentele de așteptare deduse din text. Totul începe ca la teatru, personajele intră în tăcere,

Adrian Titieni (Aumerle) și Mareel Iureș (Richard)

cum se intră pe scenă când cortina este lăsată și se așteaptă gongul. Apoi regele bate gongul pentru a-și vedea trupa în acțiune. Aflăm imediat că suntem spectatori la **Theatrum regale**, unde Richard este regizorul, regina, Oana Pellea, într-un fel actorul principal, regizor secund este vărul preferat al regelui, Aumerle (Adrian Titieni), iar suita este trupa.

Am intrat într-un spațiu cu totul special, creativ, îmbrăcat în purpură ca o sală pentru un bal unic. **Richard II**, la vremea lui, și-a amenajat o sală cu totul aparte, sala în care a fost detronat apoi. Doina Levintza propune un decor greu, somptuos, împachetează totul în catifea roșie, totul, podeaua, pereții, tavanul. Hăul este domesticit, supus, iar tragedia nu mai are nevoie și de măreție pentru a se impune, *are nevoie de candoare!*

Și pentru că știm că piesa se termină rău, putem să ne gândim la sălile „strâns învăluite” în draperii de catifea colorată „care cădeau în falduri grele pe un covor de aceeași culoare și țesut” ale prințului Prospero din povestea lui Poe, „Masca Morții Roșii”.

În această „lume”, Richard imaginează câte ceva pentru fiecare. Lorzii Bolingbroke și Norfolk sunt exilați pentru că s-au înfuriat până la a-și încrucișa spadele. Regele oprește lupta și trupa lui mimează un turnir sălbatic, în alb, pe muzică, unde fiecare pată de sânge te face să te rușinezi de propria-ți cruzime. Lecția este fermă! Curtenilor care îi fac jocul, regele le oferă un război, în Irlanda, iar unchiului de York, regenta. Reginei, cea mai vulnerabilă, i se prezintă zborul, iar ea visează, vrea aripi. Acest zbor care subliniază și înlocuiește într-un fel dorințele voluptuoase din partea unui rege care își chema preferații prin iatacuri... visul zborului este al unui seducător!

Apa dinărie

o transformă pe regină într-un personaj de o poezie aparte. Acceptă visul, se lasă stăpânită de el, vrea să fugă mereu spre cer, și cere, în felul ei, aripi, devine încet, încet rațională, își omoară grădinarul care prevestește căderea lui Richard și va fi violată de Bolingbroke. Dar zborul rămâne în imaginație și îndeamnă în final la rugăciune. Zborul este determinat parcă și de decorul și costumele Doinei Levintza (care acoperă inexpresivitatea unora dintre actanți). Scena este închisă, în laterale, în spate, are și plafon, nu mai există hăul de deasupra. Măniuțiu a tot construit în jurul personajelor,

libere în „Richard III”, „aruncate în groapa cu lei” în „Antigona”, iar acum puse într-o scenă ca o cutie. Și toți fug din cutie în avanscenă, caută înălțimile, altfel parcă au toată lumea în cap, cum să nu vrei să zbori din cutie? Dar cum să zbori când lumea te apasă, când istoria îți închide și distruge imaginația?

„Scena: un spațiu încarcerat al libertății”

scria Mihai Măniuțiu, un regizor care a ajuns la aforistică. Istoria este „o suită de crime” („Omorul în catedrală”, „Antigona”, „Bacantele”, „Lecția” etc.) iar prin carnaval, „răzmerița nesângeroasă”, omul „rezistă presiunilor istoriei”. De aceea Măniuțiu alege texte ale căderii eroilor. La polul opus stă, probabil, Alexandru Dabija care vrea și speră mereu că lumea poate ieși cu bine din nenorociri.

Există și astăzi oameni care au ignorat războiul de când se știu – eschimoșii. Măniuțiu îi ocolește; oricum, imaginile căderii sunt mult mai numeroase decât cele ale zborului. Imaginația este sistematic adusă pe pământ. O știm, **Richard II** a fost detronat și apoi ucis. Bolingbroke vine, îi omoară curtenii și îi dărâmă teatrul. Partea a doua a spectacolului nu mai este decât o hărțuială a imaginației. Vedem schelele pe care a stat decorul, ruina, încep crimele, violul, imaginația este umilită. Acum scena detronării este de fapt scena renunțării la coroană. Nu mai există nici o luptă pentru putere, e luptă pentru umilire. Între Marcel Iureș și Marius Bodochi scena este o confruntare a umilințelor. Richard îi pune coroana pe cap lui Henry Bolingbroke după ce l-a făcut din nou să îngenuncheze, nu i-o dăruiește. Iar Bolingbroke nu are tăria de a-l înjosi pe Richard decât după ce își spune în gura mare „în numele lui Dumnezeu sunt rege!”. De acum, finalul e gata. Alungat în turn, Richard este vizitat de Aumerle și împreună acceptă visul teatrului: cu o trupă care se volatilizează parcă și moare. O sabie invită iar la mimarea războiului, dar imaginația a fost deja distrusă. Sabia e reală și omoară. Bolingbroke își vede „spaima înmormântată” și nu mai face decât să își alunge criminalul, nu mai promite rugăciuni și pelerinaje ca în piesă. Ceva a mai rămas din vis. Regina. Care chiar dacă nu are aripi, chiar dacă nu cântă, nu e ciocărlie care moare în văzduh pentru că nu știe să cadă, a rămas eu visul zborului. Peste cadavre, rugăciunea care se aude mai poate să o înalțe.

Marcel Iureș (Richard) și Oana Pellea (Regina)

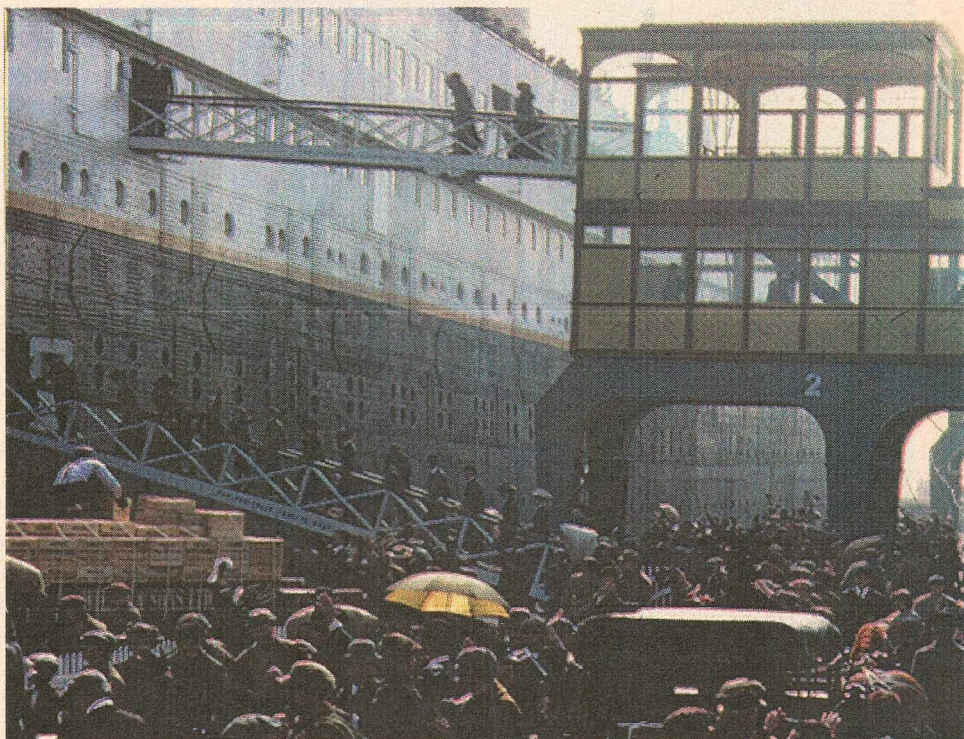

DE JUR-ÎMPREJURUL ECRANULUI

Pentru o acuratețe cât mai mare, construirea decorurilor s-a făcut după schițele și planurile originale ale TITANICULUI, pe care scenograful Peter Lamont le-a obținut de la compania constructoare de nave „HARLAND & WOLFF”; a fost pentru prima oară când aceste planuri au fost cercetate de cineva din afara companiei • Dimensiunile decorurilor au fost enorme, aproape în mărime naturală: de exemplu, elegantul salon de recepții și scara interioară care se întindea pe trei etaje s-au făcut pe o platformă gigantică din Studioul 2, pe fundul unui rezervor care ulterior a fost umplut cu 16 milioane de litri de apă din ocean, filtrată în prealabil • Realizarea tuturor elementelor necesare reconstituirii interioarelor TITANICULUI a durat aproape un an și au fost confecționate de mai multe firme din

Mexico City, Los Angeles și Anglia; numărul pieselor reproduse a fost impresionant, ridicându-se la câteva mii de scaune, veioze, ferestre de cristal, porțelanuri, veselă, veste de salvare, valize și altele (până și tapiteria și covoarele au fost copiate după cele originale, după tiparele unei firme particulare ce le-a păstrat din fericire în arhive) • În total, reconstituirea pachebotului s-a întins pe 236 m, cu doar 33 m mai puțin decât adevăratul Titanic • Pentru accentuarea realismului acestui tragic accident, realizatorii au păstrat exact același număr de bărci de salvare (suficient doar pentru JUMĂTATE din numărul pasagerilor!), dispozitivul de lansare al acestora fiind realizat pentru film de aceeași companie care le construise pe cele originale • Un bilet clasa I pe Titanic costa 3.100 dolari, echivalentul a 124.000 dolari în zilele noastre; un

„Făcând acest film mi-am propus să înfățișez nu numai dramatica dispariție a vasului Titanic, ci și scurta și glorioasă lui viață, să-i surprind frumusețea, exuberanța, optimismul și speranța, celebrând astfel potențialul nelimitat al omenirii. Povestea Titanicului nu este doar un mit, o parabolă a defectelor umanității. Este, în același timp, o poveste despre încredere, curaj, sacrificiu și, în primul rând, despre dragoste.”

(JAMES CAMERON)

Lăsând la o parte uluitoarea campanie publicitară, enormele sume cheltuite de producători, prezența fascinantă a tânărului actor LEONARDO DICAPRIO, nenumăratele nominalizări pentru premiul OSCAR (dintre care 11 – **unsprezece!** – au devenit chiar reale) – CE ANUME face ca acest film să devină unul dintre acelea, **rarissime!**, pe care, după ce l-ai văzut, să-l iei cu tine acasă purtându-l în suflet...?!

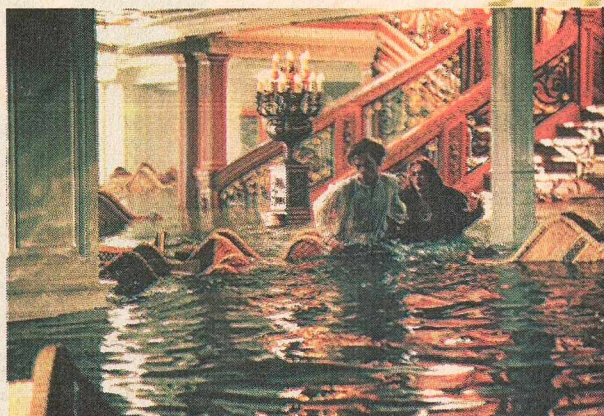
...Un superb documentar-TV (un fel de „film despre cum s-a realizat filmul TITANIC”, difuzat și de către TVR 1 în seara zilei de 24 aprilie a.c.) atinge, cred, câteva dintre datele esențiale ale

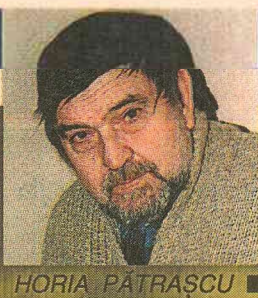
fenomenului, mai ales datorită prezenței regizorului cât și – poate că mai ales! – unor replici scânteietoare ale acestuia pe care ne permitem să le rezumăm: sfârșitul sec. XIX. marcat de performanțele tehnologice ale Revoluției Industriale, au dus la (aparenta) concluzie că: de-acum, oamenii pot face absolut totul și la a demonstra că asta e posibil... Ce-a ieșit din afacerea asta?! Au ieșit două războaie mondiale... bomba de la Hiroshima... și sfârșitul acestui mileniu în care, iată, ne întrebăm nu doar dacă mai merită să trăim – ci dacă mai avem vreo șansă, în a încerca acest lucru!?

TITANICUL (el: vasul în sine!) a reprezentat o ÎNCERCARE, deci: o satisfăcută și mai ales mândră de performanțele ei omenire și-a ațintit privirea asupra acestui colos monumental (măsurând 269 m lungime, ceea ce depășea înălțimea celui mai înalt zgârie-nori din New York-ul acelor timpuri!)... dar care s-a izbit de un nenorocit de ghețar după nici patru zile de la plecarea din Anglia, rupându-se în două și trăgând după el în adâncuri peste 1.500 de oameni, așezându-i întru liniște deplină la o adâncime de 4 kilometri (!?! de suprafața Atlanticului...

Cred că succesul filmului lui Cameron

se află AICI (și nu în supermiliardele băgate în producție), adică: în faptul că nu s-a aplecat asupra tragediei în sine, cât mai ales asupra „inconștienței” umane... asupra faptului că noi – odată bine instalați într-un confort anume – și simțindu-ne desigur bine în acest confort câștigat! – renunțăm, ușor, a înțelege unde anume ducă acest confort, această mulțumire de sine, uitând că, dincolo, ne paște MOARTEA (și iată cum, vrând-nevrând, am ajuns la Biblie! – deși,

HORIA PĂTRAȘCU

TITANIC

mărturisind sincer, nu-mi prea convine această asociere).

Cazul „TITANIC” este o teribilă negare a credinței că reușita unui anumit moment nu poate duce decât la o a doua reușită... Aiurea!

În mod paradoxal, principală valoare a acestui film artistic este născută din caracterul strict-documentar al peliculei respective: pe regizor, cazul l-a preocupat timp de zece ani – timp în care a luat legătura cu cele mai înalte oficialități acreditate în domeniu (istorici, scriitori, arhive de stat – ba chiar și firme producătoare, atunci, ale echipamentelor în cauză...!).

Grozăvia scufundării navei a fost reconstituită apelând la tot ce are mai nou și mai bun cinematografia ca tehnică (inclusiv computerizarea, tehnica digitală, proiectarea pe calculator etc.) – ei bine, toate acestea **nu se simt în film!** „TITANICUL” lui Cameron **NU FACE PARTE** din seria filmelor-catastrofă: este pur și simplu un film de dragoste... dragoste legată de o **conjunctură** anume... conjunctură legată de o **speranță** anume... și care speranță – face „spărc”!

La ieșirea din sală am reținut câteva comentarii ale unor spectatori obișnuiți: „Este mai bun decât m-am așteptat!”, „Nu este chiar atât de prost precum mă așteptasem!” etc. Este o reacție firească a omului de rând, în fața avalanșei publicitare de care, repet, s-a bucurat filmul: dar este și o **recunoaștere intrinsecă a valorii acestuia...**

Șigur că hotărârea juriului de a acorda 11 OSCARURI acestui film (parcă din dorința de a egala, ca număr de premii, celebrul „HUR” al lui Wyler, din 1959) poate fi discutabilă: vezi de pildă, eliminarea din palmares a nămelei Gloria Stuart, în vârstă de 87 de ani, interpreta bătrânei supra-viețuitoare... și nu numai atât! Dar filmul, într-un bloc, reprezintă o reușită categorică. Iar Cameron a dovedit acest lucru până-o

enormă SIMPLITATE!

Cum putea trata o catastrofă universal cunoscută?! **Prin melodramă!** A introdus în prim plan cuplul celor doi îndrăgostiți (Leonardo DiCaprio – aflat în plină ascensiune – și Kate Winslet, care promite a fi de asemenea o mare speranță, dar nu este **amețitor de frumoasă!** – lucru gândit perfect logic: spre a nu abate atenția spectatorului de la „favoritul” DiCaprio!); reușind să susțină grozăvia, sub aparența unei „Romeo și Julieta” în versiune modernă. Și iată cum melodrama – atât de hulită, în genere – își recapătă valențe proprii.

Întreg COLOSUL industrial ce se ascunde în spatele filmului a fost folosit astfel în mod GENIAL întru atragerea masei de spectatori și lăcrimarea acestora în cel mai estetic sens al cuvântului...!

Să salutăm, cu bucurie și chiar entuziasm, premiera acestui film în România, datorită instituției „GUILD FILM”, în data de 10 aprilie 1998 – la exact 86 de ani de când adevăratul TITANIC a plecat din portul Southampton, ducându-și cei 2.223 pasageri către împlinirea tragicului lor Destin...!

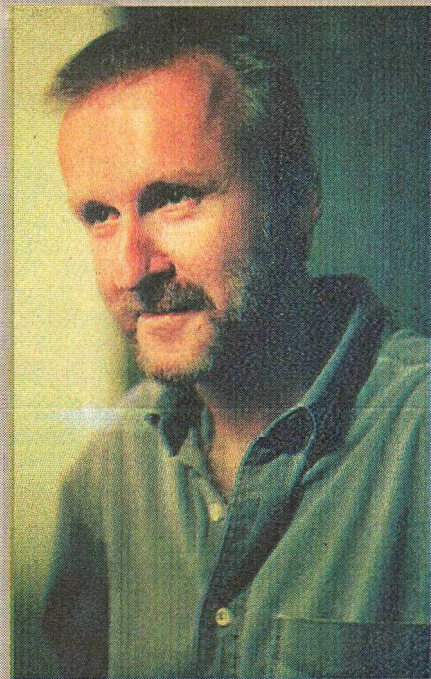
P.S. – Obsedantă, ridicolă chiar; pofta unor comentatori ai posturilor noastre TV, de a pronunța „Taiténic” titlul filmului, semn al cunoașterii neapărat a unei limbi străine; această „romgleză” – necenzurată la timp! – s-ar putea în curând să ne izbescă timpanele cu formule de genul: „Taiténic Vels”, de „Tadăr Miusatescăo”... „Raicerd III”, sau, Doamne ferește, „Căumiliu Vedim Tăudăr”...!

bilet clasa a treia costa 32 dolari, adică 1.300 dolari astăzi. Construirea TITANICULUI a costat 7,5 milioane dolari în 1912 • După ciocnirea de aisberg, lumea a ieșit pe punți să se joace cu bucățile de gheață împrăștiate pe punte în urma șocului (scenă preluată admirabil în film!) • Simon Crane, coordonatorul echipei, a folosit peste 100 de cascadori în scena scufundării pachebotului: în film, el a fost distribuit în rolul ofițerului Boxhall, pentru a putea coordona într-adevăr cascadoriile de pe punte.

Filmul TITANIC a fost distins cu 11 premii OSCAR pentru:

- CEL MAI BUN FILM
- CEA MAI BUNĂ REGIE
- CEA MAI BUNĂ IMAGINE
- CELE MAI BUNE DECORURI
- CEL MAI BUN CÂNTEC ORIGINAL („My Heart Will Go On”, interpretat de Celine Dion)
- CEL MAI BUN MONTAJ
- CEA MAI BUNĂ MUZICĂ DE FILM
- CELE MAI BUNE EFECTE VIZUALE
- CELE MAI BUNE EFECTE SONORE
- CEA MAI BUNĂ COLOANĂ SONORĂ
- CELE MAI BUNE COSTUME

Regizorul filmului, JAMES CAMERON

DE JUR ÎMPREJURUL
ECRANULUI

FILM

Exceptional

- „TITANIC“ (S.U.A., romantic-catastrofă)
- „Pulp Fiction“ (S.U.A., reluare)

Remarcabil

- „Marile speranțe“ (S.U.A., ecranizare)
- „Romeo și Julieta“ (S.U.A., reluare)
- „101 dalmațieni“ (S.U.A., reluare)

Pierzi, dacă nu vezi

- „Înfruntarea“ (S.U.A., acțiune)
- „Un indian la Paris“ (S.U.A., reluare)

Doar cu Extraverbal

- „Chior să fii, noroc să ai“ (S.U.A., comedie)
- „Un astronaut pe Marte“ (S.U.A., comedie)

Curată sinucidere

- „Uciagași de schimb“ (S.U.A., acțiune)

Marele actor de film ANTHONY HOPKINS („Tăcerea micilor“, „Nixon“, „Legende de toamnă“, „Urmărindu-l pe Picasso“ etc.) – aici, într-un rol jucat impecabil, deși într-un film aproape mediocru: „Înfruntarea“...!

TEATRU

Exceptional

- RICHARD AL II-LEA, regia Mihai Măniuțiu, SMART și Teatrul Național București
- LUNGUL DRUM AL ZILEI CĂTRE NOAPTE, regia Alexandru Dabija, Teatrul Nottara București
- 1794, regia Alexandru Darie, Teatrul Bulandra București
- HAMLET, regia Tompa Gabor, Teatrul Național Craiova
- REGINA MAMĂ, regia Gelu Colceag, Teatrul Național București

Veți avea satisfacții

- PETRU, regia Cătălina Buzoianu, Teatrul Bulandra București – premieră
- PRINȚUL DIN LACRIMĂ, regia Anca Maria Colțeanu, Teatrul Tineretului Piatra Neamț
- AZILUL DE NOAPTE, regia Ion Cojar, Teatrul Național București
- REQUIEM, regia Horațiu Mihaiu, Teatrul Andrei Mureșanu Sf. Gheorghe
- NUNTA, regia Mihai Măniuțiu, Teatrul Național Cluj

Cineva are ceva de spus

- DRAGĂ MINCINOSULE, regia Mara Pasici, Teatrul Național București – premieră
- COPIII UNUI DUMNEZEU MAI MIC, regia Cristian Theodor Popescu, Compania 777 și Teatrul Odeon București
- BACANTELE, regia Mihai Măniuțiu, Teatrul Național București
- COMEDIA ERORILOR, regia Alexandru Dabija, Teatrul de Comedie București
- POVEȘTEA POVEȘTELOR, regia Bogdan Voicu, Teatrul Andrei Mureșanu Sf. Gheorghe

Comedii, comedii...

- BLACK & WHITE, regia Florian Pittiș, Teatrul Bulandra București
- CAFENEAUA, regia Horațiu Mălăele, Teatrul Bulandra București
- UNDĂ-REVOLVERUL?, regia Mircea Cornișteanu, Teatrul Nottara București

Greu de (re)văzut

- FILOCTET, regia Andreea Vulpe, Teatrul Național București
- TREI FEMEII ÎNALTE, regia Vlad Massaci, Teatrul de Comedie București
- ELEADA, regia Dan Victor, Muzeul Literaturii Române și UNITER, programul „Primul pas“.

„Marginea“ –
André Pieyre de Mandiargues
Traducere de Irina Mavrodin,
Editura Nemira, București, 1998,
colecția Babel, 200 pagini,
preț neprecizat.

Un roman bizar, care descinde din estetica lui Mallarmé și Huysmans, al unuia dintre cei mai apreciați scriitori francezi ai secolului, din păcate prea puțin cunoscut la noi. Sigismond, personajul principal, plănuise o vizită rapidă la ferma familiei, în sudul Franței. Trecerea prin Barcelona franchistă este, însă, un adevărat șoc afectiv care-i prilejuiește o altfel de călătorie.

„O biografie între două revoluții: Silviu Brucan – De la capitalism la socialism și retur“,
ediție îngrijită de Alexandru Singer, Editura Nemira, București, 1998, 336 pagini,
preț neprecizat.

Cartea este o biografie neconvențională a profesorului Silviu Brucan, „rodul «disputei» dintre personajul Silviu Brucan și Alexandru Singer“. În afară de mărturisiri incommode și evocări ale unor momente istorice, volumul marchează și aspecte ale concepțiilor și contribuțiilor lui Silviu Brucan la știința politică. O carte care dezvăluie multe despre unul dintre cele mai interesante personaje publice din ultimii ani.

„Istoria Europei moderne“ –
John R. Barber – , traducere de Daniela Truția, Editura Lider, București, 560 pagini, 29.800 lei.

O istorie sintetică a Europei care cuprinde perioada 1790–1990. Materialul este excelent structurat (introducere, rezumate, cronologii, index final) și foarte accesibil unei largi mase de cititori, cartea situându-se la jumătatea distanței dintre o lucrare științifică și un volum de popularizare.

„Miturile comunismului românesc“ – selecție realizată sub direcția lui Lucian Boia, Editura Nemira, București, 1998, colecția Societatea politică, 376 pagini,
preț neprecizat.

Volumul cuprinde o selecție a contribuțiilor publicate la Editura Universității din București în '95 și '97 sub același titlu. El își propune descifrarea încărcăturii mitologice a discursului politic și istoriografic spre o mai bună înțelegere a mutațiilor sociale și culturale produse în timpul comunismului. Printre autori: Eugen Al. Zub, Petre Guran, Daniel Barbu

Negrice, Zoe Petre, ș.a.

„Scrieri către plante“ –
Virgil Carianopol, Editura Eminescu 1997, Colecția Poeți români contemporani, 400 pagini,
preț neprecizat.

O selecție vastă din poeziile lui Virgil Carianopol – însoțită de un aparat critic și o notă biobibliografică, lucrare care nu ar trebui să lipsească din biblioteca nici unui iubitor de poezie. Ne mulțumim să cităm integral poezia „Învins“, care deschide volumul:

Învins

Părinte, vin învins de viață,
În liniștea chiliei tale.
Primește-mă, să-nalț cu tine
Mărețul glas de osanale.

Din tinerețea de miresme
Nimic nu mi-a rămas ne-nvins
Eu vin să leg un suflet sarbăd
De glasul clopotului stins...

Părinte, vin învins de viață,
Atom neisprăvit al lumii
Cu vremea 'mbătrânită-n suflet,
Gonit de răutatea lumii...

Și dacă nici aici nu-i locul
Să-mi vindec rănilor iubirii,
Atunci deschide-mi iarăși poarta,
Să plec din curtea mănăstirii...

AȚI FĂCUT COMPROMISURI DE DRAGUL CARIEREI?

MAIA MORGENSTERN: „Mi s-au făcut foarte rar propuneri indecente în sfera mea profesională. Răspunsul este nu. Consider că limita e foarte clară. Evidența trebuie să vină de la sine. Unde nu există echivoc încap și o strângere de mână și un zâmbet. Nu există o grilă, un cod. Orice femeie trebuie să-și păstreze bunul simț și atitudinea normală, fără să fie închistată sau să poarte centura de castitate. Poți să-ți păstrezi și fruntea limpede, nepătată și dragul de viață.”

SANDA LADOȘI: „Nu sunt de-acord cu faptul că o interpretă de muzică ușoară trebuie să facă o serie de compromisuri cu bărbații influenți din show-biz, pentru a ajunge «în vârf». Părerea mea este că trebuie să combini în mod armonios viața privată cu munca.” După acest principiu m-am călăuzit de-a lungul carierei mele.”

DANIELA GYORFI: „Da, trebuie să recunosc faptul că am făcut multe compromisuri, de dragul carierei. Cred că orice om face compromisuri pentru a-și asigura un trai mai bun, nițică glorie, o carieră sau mai știu eu ce. Despre ce compromisuri e vorba? Consider că este suficient să pronunți doar acest cuvânt și restul se subînțelege.”

ANGELA SIMILEA: „Deoarece am avut o carieră prestigioasă, de-a lungul timpului am fost subiectul a nenumărate bârfe. Când te afli tot timpul în centrul atenției, este normal să se întâmple așa. Dar, în ciuda a tot ceea ce s-a spus despre mine pe la colțuri, consider că în planul interesului meu a fost când familia, când cariera. Nu am sacrificat pe nici una de dragul celeilalte.”

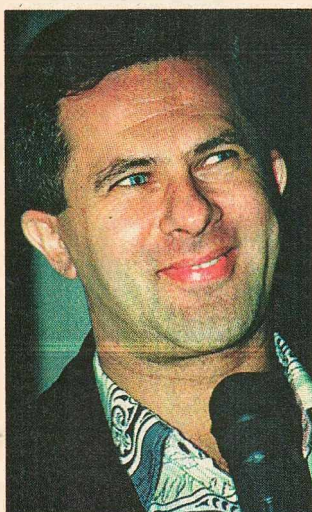
CIPRIAN ENEA ■

Fotografii: FLORIN IONIȚĂ ■

PENTRU...

SÎNTREBĂRI

DORU OCTAVIAN DUMITRU

– Sunteți un bărbat cuminte sau mai călcați din când în când pe bec?

– Sincer să fiu, eu sunt un tip cuminte. Această cuminenie mi se trage de mai bine de trei ani de zile, atunci când mi s-au aprins călcâiele după actuala mea soție. Mai întâi mi s-a aprins freza, apoi nasul, apoi bărbia, apoi mi s-au aprins umerii, apoi picioarele și pe urmă călcâiele.

– Credeți că femeilor li se spune pe bună dreptate că reprezintă sexul frumos?

– Nu am nimic împotrivă ca femeilor să li se spună că reprezintă sexul frumos, deoarece și sex și frumos sunt două cuvinte interesante.

– Ați fost tentat să vă exercitați vreodată farmecele asupra bărbaților?

– Nu, niciodată. Celor interesați le recomand să apeleze la

CIPRIAN ENEA ■ Fotografie: FLORIN IONIȚĂ ■

Boy George, Elton John sau George Michael. Soliștii numiți ar putea să le răspundă curioșilor, inclusiv enumerându-le obiectul. Eu deocamdată sunt chitit pe aprecierea sexului frumos.

– Care este punctul dumneavoastră forte în a cuceri o femeie?

– Pentru a cuceri o femeie nu este suficient să ai doar un punct forte. O femeie nu poate fi cucerită doar cu un singur punct ci cu mai multe linii. E vorba de o sferă de puncte în care se încadrează femeia respectivă. Eu deocamdată, după cum v-ați putut da seama și din răspunsul meu la prima întrebare, mi-am epuizat și punctele și liniile.

– La cât vă autoevaluați talentul, inteligența, norocul și capacitatea de muncă pe o scară de la unu la cinci stele?

– Nu-mi autoevaluez talentul în stele ci în liniuțe. Cred că am talent de două liniuțe, ca la tren: clasa I și clasa a II-a. Nu m-am născut cu inteligență ci am înfiat-o pe parcurs, atât cât am putut să fac rost. Am un noroc interesant în timp ce capacitatea de muncă e cabalină.

MARGARETA PÂSLARU ÎN TURNEU ÎN AMERICA DE NORD

Liliana Badea ■

„În tinerețe ne străduim să ne facem un nume. La maturitate, trebuie să folosim acel nume spre binele altora”.

Margareta Pâslaru, nume respectat în muzica ușoară și populară românească, actriță de teatru, film și emisiuni TV, a sărbătorit 40 de ani de la debutul său printr-un remarcabil fapt de cultură și, în același timp, întreprindere umanitară, continuând acțiunea nobilă de a ajuta copiii nevoiași care suferă în tăcere în orfelinatele României. Turneul pe care artista l-a încheiat recent a început în Canada (Ottawa și Toronto) și a continuat în S.U.A. (Los Angeles și Orange County). Într-o excelentă formă artistică, Margareta a delectat numerosul public cu spectacolul de înaltă ținută intitulat „Vine, vine... Margareta”. Recitalul extraordinar, desfășurat sub conducerea muzicală a cunoscutului compozitor Radu Goldiș, a fost emoționant. Timbrul grav care o individualizează a reușit să micșoreze distanțele geografice și să readucă în amintirea entuziaștilor spectatori imagini duioase, adormite de timp. Prin felul riguros în care a întreprins regia spectacolului, prin colecția reprezentativă de șlagăre și prin costumele inspirate, Margareta Pâslaru a dovedit încă o dată că nu admite să iasă din standardele de competență autoimpuse. Un ecran lăsa amintirile pedant selectate să se miște în voie și să reînvie manifest în suflutele spectatorilor. Și cum ochii sunt oglinda sufletului, lacrimile au jucat în ochii multora. Orfanilor, compozitoarea le-a dedicat piesa „Un copil uitat”.

Fiul conducător al scenariului l-a constituit omagierea personalităților care i-au marcat cariera și care au ajutat-o să își asume, cel să își silefuască cu excelență meșteșugul artistic: Valeriu Lazarov, cel care a lansat-o la recomandarea Ilenei Pop, George Grigoriu, Marina Voica

La începutul carierei, Margareta Pâslaru apărea pe coperta revistei „Flacăra” numărul 48, din anul 1964

(partenera sa de debut), Florin Bogardo (cine nu a fre-donat „Cum e oare...?”), Cornel Fugaru, Temistocle Popa, Paul Urmuzescu, Paul Ghențer, Liviu Ciulei, Toma Caragiu, Maria Tănase, Francisc Munteanu, Elisabeta Bostan (cu care a realizat filmul „Veronica”), Marin Moraru, Ion Dichiseanu, Lucian Bratu, Tudor Vornicu, Sile Dinicu, Nae Roman. Un moment aparte în economia spectacolului, atent drămuț, l-a reprezentat concursul pentru public: „Să cântăm din șlagărele Margaretei”. În Toronto a urcat pe scenă, printre alți participanți, o doamnă venită din New Jersey, S.U.A., iar în Los Angeles un „fan” care călătorise tocmai din statul Oregon, cu întreaga familie, pentru reîntâlnirea cu Margareta Pâslaru. Profesionalismul artei a fost sesizat cu promptitudine de public care a aplaudat-o îndelung. La Los Angeles, pictorița Alexandra Nechita a fost cea care i-a înmănat „Distincția Umanitară 1998” din partea „California-Romania Council”. De bună seamă, pentru Alexandra, Margareta Pâslaru nu poate fi o amintire, deși îi cunoaște muzica, pentru că a ascultat-o în casă, o dată cu părinții și bunicii săi, ci reprezintă mai degrabă un exemplu de virtuoz al artei.

Suprimând temporar identitatea cu Margareta Sencovici, în prezent consultant la o galerie de artă, soție și mamă, „steaua cu nume de floare” și-a lăsat din nou vocația și talentul să triumfe, și-a dezvăluit din nou, în mod voit, conștiința artistică și s-a prezentat admiratorilor ca un artist total, desăvârșit, posesor al virtuților cardinale pentru această profesie.

Cât timp mai există oameni așa cum este Margareta Pâslaru, care nu mai trăiesc în România, dar în care România trăiește, și cât timp mai există artiști care promovează neobosit tradiția, mai putem citi semne de sănătate și demnitate în expresia artistică românească, în spiritualitatea română contemporană.

Evenimentul a fost posibil în Canada datorită organizării impecabile, asigurată de tânăra și promițătoarea Agenție de Impresariat și Producție Artistică Alma Creations (416) 491-8592 sau E-mail: almaars@korax.net, iar în Statele Unite de către Goldie Music Productions (213) 663-1347 sau E-mail: goldis@earthlink.net.

Ion Dichiseanu preferă icrele de Manciuuria icrelor negre

Ionel Dichiseanu are la activ o carieră de aproape 50 de filme și cam tot atâtea spectacole de teatru. În ciuda vârstei și a efortului depus pentru a realiza o asemenea cifră (deloc neglijabilă) de pelicule și piese teatrale, actorul se menține într-o formă excelentă. Așa stând lucrurile, am ținut să aflăm secretul conservării sale chiar din gura împricinatului: „Am știut întotdeauna să-mi apăr fărâma de puritate și de copilărie, am știut să-mi respect partenerul de scenă și de viață și m-am ferit tot timpul de snobi” – ni se destăinuie artistul. Domnul Dichiseanu este un tip care nu pune prea mare preț pe convenții, dar care se respectă pe sine ca om și care-l stimează pe spectator. Artistul se consideră o persoană indulgentă față de ceilalți, atât timp cât poate să comunice cu ei. Din această cauză, între soții Simona Florescu și Ion Dichiseanu nu există conflicte grave, care să ridice semne de întrebare în calea mariajului lor. Cei doi s-au luat din dragoste, deoarece sunt adepții butadei: „Unde dragoste nu e, nimic nu e!”. Actorului nu-i plac despărțirile pripite, analizând întotdeauna pe îndelete deciziile pe care le are de luat în acest sens.

În gospodărie, Ion Dichiseanu se ocupă de mărunțișuri, făcând mici reparații prin casă. Singurul contact cu bucătăria îl are atunci când face cafea, fiind specialistul familiei în prepararea respectivei băuturi. Îi plac foarte

mult chifteluțele și sărmăluțele în foi de viță, declarându-se un pofticios. „Prefer icrele de Manciuuria icrelor negre, ne-a declarat domnul Dichiseanu. După filmele pe care le turnam la Moscova, când mă întorceam acasă aduceam icre de Manciuuria și icre negre. Ce să fi adus de-acolo? Kremlinul sau pe Brejnev? Icrele negre le dădeam prietenilor, iar pe celelalte le păstram pentru mine”.

Ionel Dichiseanu nu crede în ghicitul în ghioc sau în cărți, deoarece a plătit multe țigări și nici una nu i-a ghicit corect viitorul. În schimb, pune mare preț pe grafologie, chiromantie și zodiac, deoarece consideră că acestea au un substrat puternic. (C.E.)

HIGH LIFE POST

Stimați cititori înflăcărați, revista „Flacăra” vă oferă posibilitatea de a participa în mod direct la realizarea paginilor sale de viață mondenă. Trimiteți pe adresa redacției noastre numele VIP-urilor autohtone pe care ați dori să le interviem și întrebările care vreți să le fie puse. Prin intermediul nostru aveți permanent legătura cu înalta societate românească.

ARGENTINA OUAU (19 ani) – București: Ai dreptate. Până în prezent nu prea ne-am ocupat de idolii tăi: Adrian – copilul minune, Jean de la Craiova sau Sorinel Puștiul. În general, revista noastră scontează pe un anumit segment de cititori care nu credem că se dau în vânt după muzica lăutărească. Sincer, scrisoarea ta ne-a surprins. Dar, în ultimă instanță, clientul nostru este stăpânul nostru.

VALENTIN LUNGU (41 de ani) – Vaslui: Mulțumim pentru mulțumiri. Și nouă ne-a plăcut la nebulie povestioara haioasă relatată de Dan Spătaru. Ceva despre Angela Similea puteți găsi și-n acest număr al revistei.

RODICA POP (23 ani) – Galați: Propunerea ta este stranie. E drept că ne cunoaștem cu băieții de la Talisman, dar chiar așa, să te luăm de mână și să te prezentăm lui Tavi Colen, ni se pare că sună a agenție matrimonială. (C.E.)

FAITHLESS

INSOMNIE LA POLIVALENTĂ

CIPRIAN ENEA ■

Maxi Jazz, Jamie Catto, Sister Bliss și Rollo s-au întâlnit într-un studio de înregistrări. Și-au spus Faithless. Sunt celebri. Maxi Jazz a fost mai întâi atras de sonoritățile hip-hop. A creat „The Soul Food Cafe Band” în 1984. A reinventat experiența acestui „The Soul Food Cafe Show” pentru un post de radio pirat și asta timp de aproape doi ani. A fost în turnee prin lumea întreagă cu Jamiroquai, Soul II Soul, Galliano, Jason Rebello.

Când este întrebat ce influențe l-au marcat și de ce, răspunsul lui Maxi Jazz sună invariabil: „Buddhismul, prietenia și tot ceea ce contribuie la fericirea mea”.

Jamie Catto pune în valoare studiile sale de muzică clasică transformând sonoritățile FAITHLESS în ceva cu adevărat unic și minunat.

Alături de Jamie, Sister Bliss este un alt membru FAITHLESS cu studii de muzică clasică. Prima sa întâlnire muzicală a avut-o la 5 ani cu... pianul. De atunci, încetul cu încetul, s-a conturat obsesia ei pentru sunet și pentru stilul de viață pe care îl au urmașii în linie directă ai trubadurilor.

Cel de-al patrulea membru FAITHLESS, Rollo este absolvent de Filosofie. A remixat o serie de hit-uri după Simple Red, Gabrielle. FAITHLESS sunt prima sa experiență în zona muzicii care îmbină sample-ul cu vocea. Rollo împreună cu Maxi Jazz, Jamie Catto și Sister Bliss a dus la bun sfârșit un prim proiect: REVERENCE după care s-au decis să continue această experiență reușită.

Albume de succes: REVERENCE și IRREVERENCE, hit-uri inconfundabile: INSOMNIA, SALVA MEA, prezență scenică memorabilă, revărsare de energie ce creează o legătură magică între artiști și spectatori, toate acestea au semnat FAITHLESS.

Muzica interpretată de cei de la FAITHLESS se situează între trip-hop, dance și tipul de muzică de modă veche, dar de bună calitate. Despre REVERENCE, cei patru spun că: „...este un album citadin, pur londonez pe care-l poți asculta la nesfârșit, fără să obosești pentru că... „Atunci când un om este obosit de Londra el este obosit de viață, în condițiile în care în Londra orice tip de viață este posibil.”

Maxi Jazz

în timpul concertului de la București

UN NOU CONCERT SURPRIZĂ

Pentru fanii muzicii trip-hop and dance seara de 16 mai a fost una de-a dreptul memorabilă. Sala Polivalentă din capitală a găzduit un concert de excepție care i-a avut drept cap de afiș pe insomniacii de la Faithless. În deschiderea celor patru faimoși muzicieni din Regatul Britanic s-au produs trei „nume” autotone: D.J. Vasile, N.S.K. și ZUM. Acestora li s-au alăturat englezii de la Juno Reactor. Spectacolul celor de la Faithless (dincolo de faptul că a fost o reușită) face parte dintr-o serie de mani-

festări similare organizate în țara noastră de către Ideas Inc. Datorită acestei firme, românii au putut asista în ultimii ani la concertele unor trupe precum Prodigy, Shamen etc. În spatele acestei reușite se află o echipă de oameni coordonată de Camelia Bacoș, director de creație la firma mai sus-amintită. Camelia a absolvit filosofia în 1987 și A.T.F.-ul, secția regie-film, în 1995 (filmul său „La lu lu la va lu vi va” fiind selecționat pentru a participa la o serie de festivaluri de la Roma, Berlin și Sankt-Petersburg). La Ideas s-a angajat în 1995 și din 1996 ocupă funcția de director de creație. Pentru o mai bună informare a iubitorilor genului, Camelia Bacoș ne-a acordat următoarea declarație: „Recent am lansat pe piață patru albume, spunem noi, de excepție. Primul dintre ele se

cheamă „Bagă Urechea” și este o compilație de jungle, brek beat și Drum'n'Bass sută la sută britanic. Printre alții îi puteți asculta aici pe Shamen, Faithless, Joi, JHQ. Al doilea album este «Bible of Dreams» și aparține celor de la Juno Reactor, veterani psihedelic trance-ului. Ultimele două albume sunt creațiile unor foarte buni artiști români: D.J. Vasile cu «Drumu' Bass-ului» și N.S.K. al căror album poartă numele «A fost odată». La începutul lui iulie pregătim un concert surpriză cu o trupă al cărei nume nu putem încă să-l divulgăm.”

1 MAI MUNCITORESC

Mircea Bodolan încadrat de chelnerii de la Eliat. În dreapta fotografiei, Doru Stănculescu e gata să intervină

Rezonanțele predecembriste ale zilei de 1 Mai și-au făcut simțită prezența și-n high-life-ul bucureștean. Cochetul club Eliat, situat în fostul subsol al Casei de cultură Mircea Vodă, a fost gazda unui veritabil carnaval dedicat Zilei internaționale a muncii. Decorul din interiorul clubului Eliat a fost realmente de „epocă”. Încă de la intrare, un afiș amplasat strategic pe ușă îi atenționa pe participanți că ținuta este obligatorie. Pe peretele opus scenei unde s-a ținut spectacolul oficial, trona un tablou uriaș

Sorin Minghiat și Vali Sterian, consumând bere, fiecare după chipul și asemănarea lui

al Tovarășului, încadrat de un steag încrucișat cu o lopată de pompieri, cu coada vopsită în roșu aprins. Pe mese erau amplasate manifeste ilegale, din perioada interbelică, dominate de lozinca „Citește și dă mai departe!”, în care muncitorii revendicau ziua de lucru de 8 ore, îmbunătățirea condițiilor de muncă etc. Pe pereți erau lipite, în mod diversionist, coli filatelice xeroxate care înfățișau fostul cuplu prezidențial al Epocii de aur.

Costumația celor prezenți a fost, cu mici excepții, una pe măsura decorului. La loc de frunte s-au aflat uniforme de pionier (în special la fete), costumele de gărzi patriotice, salopetele și îmbrăcămintea populară. N-au lipsit nici costumele tovarășești cu cămașa deschisă la gât, asortată cu șapcă pepită și parpalacele negre din piele dublate de ochelari fumurii și pălării misterioase.

Show-ul a fost deschis de celebrul cântec „Întâi Mai muncitoresc”. Participanții s-au ridicat în picioare încă de la primele acorduri și au intonat cu mult patos îmbărbătosul imn. Pe scena clubului au început apoi să se perinde tot felul de personaje mai mult sau mai puțin sinistre, interpretate din proprie inițiativă de o parte dintre participanți. S-au rostit discursuri mobilizatoare și s-au trasat sarcini diversilor tovarăși prezenți. Unul a fost însărcinat cu golirea mai eficientă a halbelor de bere, altul cu buna creștere a nepoatelor din casă etc. Din program nu au lipsit dansurile tematice, odele, autocriticile și strigătele diversioniste. Datorită entuziasmului creat, câțiva cetățeni adeziuniști s-au pus pe mâncat garoafe cu tot cu tulpină (lăsată, ce-i drept, la urmă). Restul s-au mulțumit cu aplauze.

Paranghelia a continuat cu muzica de bairam a anilor '70, degenerând, în cele din urmă, într-o petrecere calmă, cu melodii cât se poate de moderne. Au abundat ritmurile latino-americane și dansurile trăsnet pe care le-a tras Adriana Trandafir din buric. Gașca folkiștilor (Doru Stănculescu, Vali Sterian, Sorin Minghiat, Mircea Bodolan ș.a.) s-a mulțumit cu manifestări blânde, gen băutul berii cu carafa, făcutul de gardă cu naiul sau comis de poante pe spinarea simpaticului câțel Rocky. Blândețea aceasta ar putea fi explicată de prezența soțiilor, copiilor...

În încheiere dăm cuvântul tolerantului patron al Clubului Eliat, Cristian Ghindășanu: „Ca să fiu sincer, instigatorul acestei afa-

Adriana Trandafir și Victor Ivanov executând dansuri tematice

ceri a fost George Stanca, în urmă cu o săptămână. El nu a fost prezent la chef pentru că a primit o invitație de a merge la Costinești, cu doar două zile înainte. Stanca a vrut să anunțăm chestia asta în toată presa, dar eu n-am fost de acord, pentru că se putea interpreta. Adevărul e că la ideea lui Stanca au aderat și ceilalți clienți obișnuiți ai localului: actori, cântăreți, oameni de presă. Nu știu cum se face că-n fiecare vineri și sâmbătă iese câte un tâmbălău din asta, simpat. Tot ce pot să spun este că o să mă străduiesc să asigur acestor clienți deosebiți ai mei un cadru cât mai plăcut și mai intim.”

ÎN TRE WORLD CUP '94 ȘI EURO '96

Text: POMPILIU L. DUMITRESCU ■ Fotografie: ROMPRES ■

● Cei 23 de jucători au efectuat o pregătire centralizată la Poiana Brașov în perioada 17-23 mai, care se încadrează în etapa a treia din programul conceput de selecționerul Anghel Iordănescu.

● La conferința de presă care a urmat reunirii lotului, selecționerul a precizat că nu dorește să scoată țapi ispășitori, dar nici să se tragă concluzia că ar fi în război cu federația: „nici nu ne pupăm, dar nici n-am scos încă baionetele”, personal dorind o bună cooperare și colaborare în interesul echipei naționale.

În căutarea partenerilor de „amicale”

● Probabil pentru a răspunde acuzațiilor din mass-media că a ținut la palmares, Iordănescu a subliniat propunerea sa insistență ca federația să angajeze jocuri amicale cu tot ceea ce poate fi mai bun la nivelul marilor echipe europene – Anglia, Germania, Franța, Italia, Portugalia, Spania – cărora li s-au trimis faxuri în acest sens. Răspuns pozitiv s-a primit doar din partea Spaniei, joc realizat pe 19 noiembrie 1997 (1-1, la Palma de Mallorca) ● De asemenea, în programul jocurilor de pregătire s-a urmărit ca adversarii întâlniți să fie pe specificul de joc al partenerilor de la turneul final – Anglia, Tunisia, Columbia. Pentru Anglia s-a semnat un protocol cu Irlanda de Nord, pentru Columbia a fost găsit Paraguay (a mai fost Chile în discuție), iar pentru Tunisia selecționerul a solicitat Nigeria și Marocul ● Deși Irlanda a fost o certitudine, dintr-o lipsă de tact a celor care au corespondat (s-a trimis cerere de schimbare a datei din 30 în 29 mai și a orașului, din motive legate de C.E. de tineret), federația irlandeză a anulat meciul ● Având bune relații cu Iordănescu, selecționerul Nigeriei, Bora Milutinovici, a spus că vrea să joace. „Supervulturii” ne-au cerut însă 30.000 \$, F.R.F. neputând oferi decât 15.000 \$ ● Astfel, data de 30 (29) mai a rămas liberă, întrucât federația a propus Kuweitul, pe care Iordănescu l-a refuzat, dorind și insistând pentru un adversar mai tare ● Au rămas valabile în schimb întâlnirile cu Paraguay (3 iunie) și Moldova (6 iunie).

Etapizarea pregătirilor

● Imediat după încheierea campaniei de calificare, „generalul” a întocmit un plan de pregătire cuprinzând cinci etape și una specială ● Prima etapă a constat

Prin convocarea, vineri, 15 mai, la sediul F.R.F., a lotului național, putem spune că s-a intrat în linia dreaptă a campaniei pentru Coupe du Monde ● Au fost prezenți 18 jucători: Prunea, Stângaciu, Dan Petrescu, Selymes, Filipescu, Ciobotariu, Doboș, Dulca, Gică Popescu, Hagi, Gâlcă, Marinescu, Ilie Dumitrescu, Radu Niculescu, Lăcătuș, Viorel Moldovan, Craioveanu și Daniel Prodan (în refacere după operația de menisc) ● Dorinel Munteanu a venit la orele prânzului, iar Stelea, Gabi Popescu, Adrian Ilie și Stângă (reținuți la echipele lor de club) s-au încadrat în program abia miercuri, 20 mai.

în meciul amical cu Spania (la care ne-am referit mai sus) ● Ar fi trebuit să urmeze etapa specială, în luna februarie, cu un turneu de 12-14 zile în Argentina, incluzând 2-3 jocuri, la care să participe doar jucătorii din țară. Din păcate, totul s-a rezumat la un singur joc, susținut sub titulatura de Selecționata divizionară (antrenor Florin Marin) și încheiat cu 2-1 pentru Argentina ● Etapa a doua a cuprins partidele cu Israel (0-1), Grecia (2-1) și Belgia (1-1, la Bruxelles) ● Referitor la cea de-a treia etapă (15-23 mai), Iordănescu a precizat că nu dorește să se interpreteze ca o polemică a sa cu federația, ci doar ca să limpezească lucrurile. Astfel, el a recunoscut că solicitând ca pregătirea să aibă loc în străinătate, la munte, cu o altitudine de 1200-1400 m, federația a propus un cantonament la Vittel, iar cu două luni în urmă, aceasta a oferit o altă variantă, în

Mircea Sandu și Anghel Iordănescu n-au scos încă baionetele

Germania ● Revenit de la Paris (finala Cupei U.E.F.A.) cu o ofertă din Elveția (rezonabilă ca preț), selecționerul a avut surpriza (neplăcută) să afle că nu există bani pentru avionul charter, Comitetul Executiv stabilind ca pregătirea să aibă loc la Poiana Brașov, latura financiară fiind determinantă ● Etapa a patra include meciurile amintite cu Paraguay și Moldova, iar cea de-a cincea se va desfășura în perioada 7-14 iunie, la Albi (Franța).

Componența lotului

● În privința lotului, au fost nominalizați 23 de jucători, „aceasta neînsemnând că aceia care se vor urca duminică (17 mai) în autobuzul spre Poiana Brașov vor fi și cei care se vor urca în avionul de Franța” – a ținut să sublinieze Iordănescu ● Desigur, gândul său se îndrepta spre unii componenți ai lotului de tineret angrenați în Campionatul European, întrucât „mai avem posturi unde este loc și de mai bine” ● Griji mari provoacă apărarea, postul de fundaș central fiind mai descoperit ca niciodată, precum și cel de libero (de altfel, în toate cele trei meciuri – cu Israel, Grecia și Belgia – am primit gol) ● Pe „lista de așteptare” (în caz că ar interveni indisponibilități în lotul de 23) se aflau Adrian Matei, Jean Barbu, Sândoi, Sburlea, Vlădoiu, Alin Stoica, Cristian Chivu, Pancu și Adrian Mutu ● Mai greu de înțeles este faptul pentru care ultimii patru, deși aveau vârsta corespunzătoare, nu au fost convocați la lotul național de tineret ● Spuneam cu altă ocazie că portarul Lobonț și Denis Șerban au format obiectul unei dispute între Iordănescu și Pițurcă, „generalul” opinând că mijlocașul stelist nu are forța de a activa pe două fronturi ● Inclus la „tineret”, Denis Șerban a acuzat o accidentare și cu numai trei zile înaintea C.E. s-a renunțat la serviciile sale, fiind înlocuit cu craioveanul Marius Iordache. Va rata Denis și turneul final din Franța?

● De luni, 25 mai, pregătirile au continuat la Săftica ● Despre intensitatea acestora este elocventă replica lui Iordănescu: „Dacă se vaită că i-am omorât și nu a murit nimeni, înseamnă că e bine” ● La a treia prezență consecutivă la un turneu final al C.M., România are de apărut prestigiul prin locul 6 obținut la World Cup '94 și să facă uitată comportarea fără glorie de la Euro '96 ● Sperând că prestațiile în greaua misiune de la Coupe du Monde vor încununa eforturile unei generații de excepție, în frunte cu Gică Hagi și Gică Popescu, urmă din tot sufletul:

SUCCES, TRICOLORI!

● Cum-necum, ediția cu numărul 80 a Diviziei A (pentru prima oară în organizarea Ligii profesionale de fotbal) s-a încheiat, având un final incandescent, dominat de contestații și suspiciuni ● Steaua a devenit campioană

mulțumească doar cu participarea în Cupa Intertoto, în schimb Dinamo (în al 50-lea an de existență) a ieșit din topul premiantelor ● La polul opus, Chindia Târgoviște le va însoți pe Sportul Studențesc (după 26 de ani în primul eșalon) și Jiul Petroșani în divizia secundă ● Trebuie să consemnăm și prezența în premieră a unui antrenor străin, spaniolul Ramon Alesanco la Universitatea Craiova (locul 8), care în numai cele trei luni de activitate nu a putut face minuni ● Speranțele se leagă acum de revenirea în Bănie a lui Ilie Balaci pentru a revigora „campioana unei mari iubiri”, cea care a refuzat participarea conjuncturală într-o cupă europeană dacă ar fi fost învinsă de Rapid în ultima etapă ● Ocupând locul 7, CSM Reșița (o nouă promovată) a constituit revelația campionatului ● În rest, Ceahlăul, FCM Bacău, Gloria, Farul, „U” Cluj, Petrolul și Foresta s-au zbatut în mediocritate, scăzând calitatea întrecerii ● La reparația sa, urăm succes săptămânalului „Fotbal Plus”, din care semnalăm excelentul material documentar „Fotbalul acum 50 de ani”, semnat de Valentin Albulescu.

Mihai Stoichiță

ÎN CEL MAI INTERESANT SEZON FOTBALISTIC

STEAU ȘI RAPIDUL

ȘI-AU ÎMPĂRȚIT ONORURILE

Mircea Lucescu

POMPILIU L. DUMITRESCU ■

pentru a șasea oară consecutiv (egalând recordul deținut de Chinezul Timișoara în perioada 1921–1927), obținând cel de-al 20-lea titlu din istoria sa și al 11-lea în ultimele 14 ediții ● Dacă în sezonul precedent echipa militară a realizat eventul, principală contracandidată fiindu-i FC Național, de această dată „amenințarea” a venit din partea giuleștenilor ● Rapidul s-a clasat pentru a 12-a oară pe poziția secundă, însă poate niciodată n-a fost mai aproape de a reedita succesul din 1967 ● Ca o consolare, în anul aniversării a trei sferturi de veac de existență, formația de lângă Podul Grant și-a adjudecat (pentru a 10-a oară) trofeul Cupei României (aflată la a 60-a finală) întrecând cu 1–0 pe Universitatea Craiova ● Beneficiară a acestei situații este Oțelul Galați (locul 4), care ne va reprezenta în Cupa U.E.F.A., împreună cu FC Argeș (locul 3) ● FC Național a trebuit să se

TINERETOC.E. DE TINERETOC.E. DE TINERETOC.E. DE TINERETOC.E. DE TINERETOC.E. DE TINERETOC.E.

● Programat la București, în perioada 23–31 mai, turneul final al Campionatului European de tineret „under 21” a constituit o cruntă dezamăgire pentru reprezentativa noastră ● Potrivit regulamen-

tului competiției, o singură înfrângere în meciul de debut (1–2 cu Olanda) ne-a trimis în „turneul de consolare” (pentru locurile 5–8), în care am fost întrecuți (cu 1–0) de Germania ● Ezși „tineretul” antrenorilor Victor Pițurcă și Gabriel Boldici și-a format un joc propriu, bazat pe circulația mingii, în care atacul și-a creat ocazii, totuși neșansa (ratările sau barele)

și erorile tactice sau individuale din apărare și-au spus cuvântul ● La închiderea ediției, România urma să-și dispute locul 7–8 în compania învinsei din partida Rusia – Suedia ● Întrecând, succesiv, Germania cu 1–0 și Olanda cu 3–0, Grecia și-a asigurat prezența în finală, în care urma să întâlnească învingătoarea din partida Norvegia – Spania.

Deși originile fotbalului se pierd în antichitate, este unanim acceptată ideea că Anglia este patria sportului-rege („the birthplace of football”) ● De altfel, în 1848 englezii au alcătuit primul regulament, multe dintre decizii fiind actuale și astăzi ● Tot în Anglia, la 26 octombrie 1863, a luat ființă prima federație de specialitate din lume ● În sezonul 1871/1872 a fost inaugurată prima competiție oficială, Cupa Angliei, câștigată de Wanderers. Recent s-a disputat cea de-a 117-a finală, Arsenal - Newcastle (2-0) ● La 30 octombrie 1872 a avut loc primul meci interfări, Anglia - Scoția (0-0) ● Surprinzător, timp de trei decenii, Anglia a intrat într-un izolaționism greu de înțeles, cauzat de disputa amatorism - profesionism (în 1926 s-a retras chiar din F.I.F.A.), prima participare la un campionat mondial având loc abia în 1950 ● În cupele europene intercluburi, britanicii și-au adjudecat 25 de trofee.

Considerată drept principală contracandidată a „tricolorilor” la supremația în grupa G, selecționata „celor trei lei” („Three Lions”) ne-a mai fost adversară în „grupo de la muerte” a Campionatului Mondial din Mexic, 1970. Pe 2 iunie, la Guadalajara, în fața a 60.000 de spectatori, România, una dintre cele mai tinere echipe ale turneului final, a întâlnit Anglia, cel mai bătrân „team” la respec-

tiva competiție, campioană a lumii „en titre”, „insularii” raportând victoria cu 1-0 prin golul marcat de Hurst în min. 64. Au evoluat formațiile: ROMÂNIA: Adamache - Sătmăreanu, Lupescu, Dinu, Mocanu - Dumitru, Nunweiller VI - Dembrowschi, Tătaru II (74 Neagu), Dumitrache, Lucescu (cpt.). ANGLIA: Banks - Newton (50 Wright), Moore (cpt.), Labone, Cooper - Mullery, B. Charlton, Ball - Lee (77 Osgood), Hurst, Peters.

Prima întâlnire (amicală) între cele două reprezentative a avut loc la București (24.05.1939), România - Anglia 0-2 ● Alte două „amicale” s-au soldat remiză: 0-0 la București (6.11.1968), 1-1 la Londra (15.01.1969) ● Au urmat confruntările oficiale de la „mondialul” aztec și din preliminariile C.M. ediția a XII-a, 2-1 (București, 15.10.1980) și 0-0 (Londra, 29.04.1981) și ediția a XIII-a: 0-0 (București, 1.05.1985) și 1-1 (Londra, 11.09.1985).

Ultimul meci amical, la Londra, 1-1 (12.10.1994) prin golurile înscrise de R. Lee (45), respectiv Ilie Dumitrescu (37). Au evoluat formațiile: ANGLIA: Seaman - R. Jones (59 Pearce), Adams, Pallister, Le Saux - R. Lee (72 Wise), Ince, Barnes - I. Wright (72 Sheringham), Shearer, Le Tissier - antrenor Terry Venables. ROMÂNIA: Stelea (87 Prunea) - D. Petrescu, Prodan, Belodedici, D. Munteanu - Hagi (46 Selymes), Lupescu, Gh. Popescu, I. Dumitrescu - Lăcătuș (81 Fl.

Alan Shearer

Și celelalte componente ale grupei G au susținut jocuri amicale „pe ultima turantă”. Astfel, Tunisia a fost învinsă la Vicenza cu 1-0 de echipa din Serie A (semifinalistă în C2), după care a susținut un meci-test în Franța cu selecționata regiunii Rhone-Alpes-Auvergne, pe care a întrecut-o cu 3-0 prin golurile înscrise de Jlassi (2) și Ben Hassen. La rândul său, Columbia a remizat (2-2) la New York cu Scoția, urmând să întâlnească Germania (la Frankfurt) și Belgia (la Bruxelles).

Bilanț general ROMÂNIA - ANGLIA: 9 1 6 2 5-7

Parte a Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord
Suprafață: 131.760 km²

Populație: 47.700.000 locuitori

The Football Association

Anul înființării: 1863

Cluburi: 42.000

Jucători legitimați: 2.250.000

Culorile tradiționale: tricouri albe, chiloți albaștri, jambiere albe

Cluburi mai importante: Arsenal Londra, Manchester United, Liverpool, Newcastle, Chelsea Londra

Participări la C.M.: 9 prezențe la turneul final (1950, 1954, 1958, 1962, 1966, 1970, 1982, 1986, 1990), însumând 41 jocuri (18 victorii, 12 egalități, 11 înfrângeri) și 55-38 la golaveraj

Performanțe: campioană olimpică în 1900, 1908, 1912; campioană mondială în 1966, semifinalistă la C.M. 1990; „bronz” la C.E. 1968

Cele mai multe selecții: portarul Peter Shilton (125)

Traseul calificării pentru C.M. '98 (acasă/deplasare): 4-0 și 3-0

cu Moldova, 2-1 și 2-0 cu Polonia, 2-0 și 2-0 cu Georgia, 0-1 și 0-0 cu Italia

Antrenor: După Euro '96, Glenn Hoddle a preluat selecționata Albionului, devenind (la 39 de ani) cel mai tânăr antrenor din istoria reprezentativei engleze; ca jucător, a debutat (la 11 ani) la juniorii lui Tottenham, iar la 16 în prima echipă; după 18 ani petrecuți la „Spurs”, a plecat în Franța, la Monaco; suferind un grav accident la genunchiul stâng, a părăsit echipa din Principat în 1990; a revenit după 18 luni (ca manager-jucător) la Swindon, iar în 1993 a preluat pe Chelsea, cu care a ajuns în finala Cupei Angliei (1994) și în semifinalele Cupei Cupelor (1995); caracterizat ca un excelent tehnician și având o intuiție deosebită, a încercat să schimbe tradiționalul stil „kick-and-rush” într-un joc elaborat, la firul ierbii, cu o bună circulație a balonului.

PULPE DE PASĂRE CU LEGUME ȘI PASTE FĂINOASE

Este știut cât de adânci sunt rădăcinile tradiției în bucătăria fiecărui popor. Și... cum vrem să intrăm în Europa (ca și când nu am fi pe acest pământ de peste 2.000 de ani!!) vă propunem o friptură mai... occidentalizată.

Componente:

- 4 pulpe de pasăre
- Marinată (foarte bună pentru orice carne/pește!): 4 linguri oțet, 2 linguri unt-delemn, 2 vârfuri de cuțit de zahăr
- Câte 500 g de: carote (morcovi), cartofi, fasole verde, mazăre (proaspete sau conservate). În funcție de sezon, dovlecei, vinete
- 4 cepe mijlocii (20-24 bucăți arpagic)
- 8-10 linguri paste făinoase format mic, frumos
- 4 linguri sos tomat - 4 linguri brânză rasă
- 1 lingură unt, 1 lingură semințe susan
- 1 ceșcuță vin alb (oțet de 4,5°, îndulcit)
- pătrunjel/hasmațuchi/rosmarin - după gust.

Preparare

- Componentele marinetei se bat spumă într-un vas mare.
- Pulpele, trecute prin flacăra și prin jet de apă (nu le lăsați în apă!!), se introduc

în marinată și se întorc (față/spate). Vasul se acoperă și se lasă la rece 1-2 ore cu grijă ca, la 30 de minute, să le schimbați poziția în marinată.

● Pulpele, scoase din marinată, se șterg perfect, se sarează și se prăjesc în ulei încins până la rumenire. Apoi se scot și se așază într-o tavă cu 4-5 linguri ulei.

● Ceapa, tăiată rondele (arpagicul întreg) se înăbușe (în vas acoperit și cu tablă dedesubt) în uleiul rămas de la prăjitul pulpelor. Se scoate într-un vas separat.

● După ce se scoate ceapa, în uleiul răcit se adaugă vinul și se înăbușe carotele întregi (morcovi tăiați în bucăți de 3 cm lungime), dovleceii (nu le îndepărtați niciodată coaja!) tăiați rondele. Când sunt gata, se aranjează în tavă, în jurul pulpelor.

● Vinetele se taie rondele fără a le îndepărta coaja - se sarează și după aproximativ 30-40 minute se scurg, se șterg și se prăjesc în ulei. Se pun (având grijă de combinația culorilor pe care o au legumele) în tava cu pulpe.

● Fasolea, mazărea (dacă sunt proaspete), cartofii (tăiați cubulețe) se pun în apă în clocot, sărată și se lasă până la ușoară înmuiere. Se scurg și se pun în tavă, cu restul legumelor.

● Tava se introduce în cuptorul încălzit (foc potrivit

180° C) având grijă ca atât pulpele cât și legumele să fie bine stropite cu ulei. Ceapa (arpagicul) se aranjează (tot frumos!!) printre legume (nu deasupra deoarece, având o textură deosebită, se arde ușor).

După aproximativ 30-35 de minute, friptura este gata.

● În timpul în care friptura este în cuptor, fierbeți pastele făinoase, scurgeți-le foarte bine și opăriți-le cu unt.

● Scoateți pulpele din tavă, repartizați-le în farfurii, ungeți-le cu unt și presărați-le (imediat) cu susan. Puneți în jur legume și, într-un loc, pastele făinoase. Decorați farfuria cu verdețuri (spălate din vreme, scurse) unse cu unt (ca să nu se usuce și să fie frumoase).

● Sosul tomat (sau altul) și brânza rasă se pot pune în farfurii sau servi separat, la masă.

ARTA COMPORTĂRII ÎN SOCIETATE (II)

Când primiți oaspeți

1. Faceți invitațiile cu 1-2 săptămâni înainte, precizând motivul invitației, ziua și ora. Dați/repețiți adresa și numărul dumneavoastră de telefon. Este bine să anunțați și numele celorlalți invitați.
2. Majoritatea oaspeților să se cunoască între ei, să aibă vârste și situații sociale apropiate.
3. Nu invitați, în același timp, oameni cu situații materiale prospere și șomeri, chiar dacă au fost colegi de școală/prieteni.
4. Numărul de invitați stabiliți-l în funcție de spațiul de care dispuneți. Evitați înghesuiala care generează indispoziție/energie și pentru dumneavoastră, dar mai ales pentru oaspeți.
5. Într-un spațiu mic: a) Scoateți din încăpere obiectele de artă, aparatura etc., amplasate pe mobile; b) Nu aduceți florile oferite de oaspeți (cum cer uzanțele!) decât în cazul în care nu există riscul ca ele să stânjenească (oaspeții/pe dumneavoastră în timpul obligațiilor de gazdă); c) Puneți lângă un

perete o masă, acoperiți-o cu o față de masă impecabilă și aranjați un bufet. Prezentați felurile de mâncare de la stânga la dreapta (de la gustări, la desert). Pe masă să fie: pahare (ca fiecare invitat să și-l recunoască, numerotați-le cu lac roșu de unghii), farfurii, tacâmuri, șervețele, scrumiere; d) Ajutată de o singură invitată (îndemânică!!!) înlocuiți vesela/etc/fofolite și asigurați-le pe cele necesare, curate.

6. Ținuta vestimentară a gazdelor: doamna - coafată, cu rochie și pantofi eleganți; domnul - costum, cămașă, cravată (dacă este rece!).

Rețineți: După petrecere, notați-vă într-un carnetel (destinat acestui fel de însemnări) data petrecerii, prilejul, numele invitaților, ce ați servit (sincer: ce a plăcut și ce nu!!), cine a înveselit și cine a tensionat atmosfera petrecerii.

Așa nu veți mai servi acelorași oaspeți același meniu etc. și... nu veți mai repeta greșeli/omisii.

Pagină realizată de IOANA PREDA ■

ALEX la World Cartoon Gallery

De la stânga la dreapta:
Aurel Ștefan Alexandrescu, Ane Vasilevski – directorul World Cartoon Gallery, dr. Nicolae Nițu – ambasadorul României în Macedonia, Dimităr Čudo – directorul revistei „Osten“

ЖЕЛЕНКА СТАНИЦА
од 23 април до 07 мај 1998

ИЗЛОЖБА
НА
КАРИКАТУРИ

AUREL ȘTEFAN
ALEXANDRESCU
ROMÂNIA

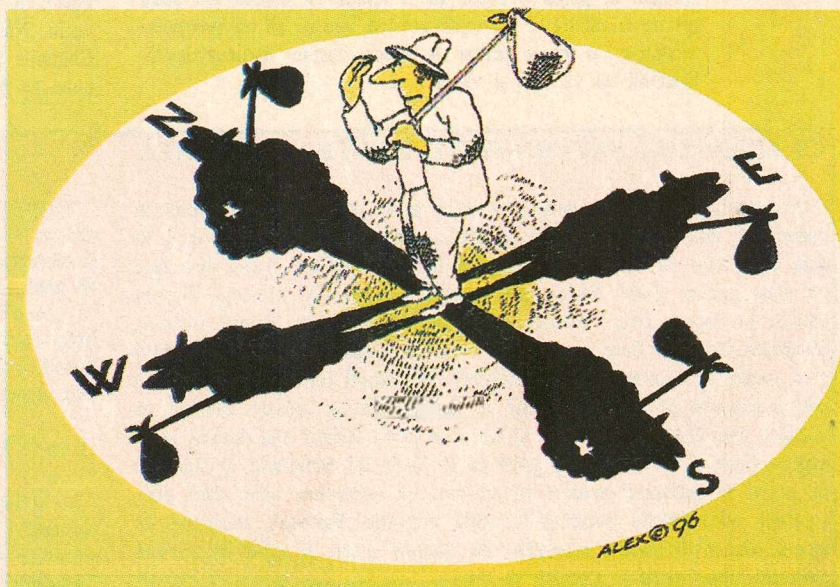
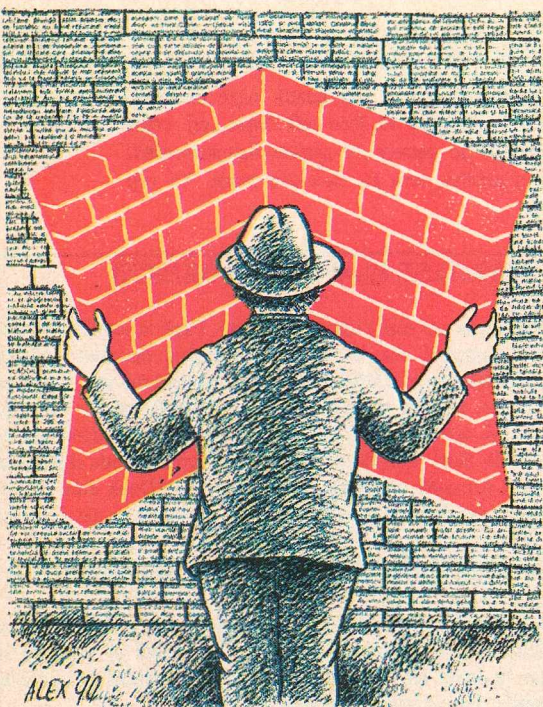
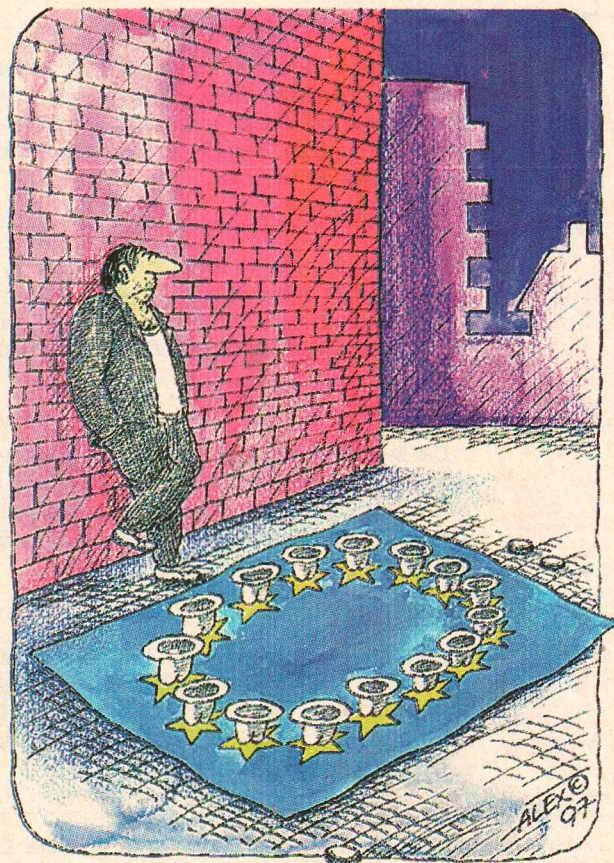
АУРЕЛ ШТЕФАН
АЛЕКСАНДРЕСКУ
РОМАНИЈА

СВЕЧЕНО ОТВОРАЊЕ 23 април 1998 во 12 часот

La Skopje (Macedonia), la World Cartoon Gallery, a avut loc recent, în prezența ministrului adjunct al Culturii d'n Macedonia, dl Borko Zafirovski, și a ambasadorului României în Macedonia, dl dr. Nicolae Nițu, vernisajul expoziției personale de caricatură a colegului nostru Aurel Ștefan Alexandrescu.

Caricaturist de presă, risipindu-și desenele și umorul în multe din revistele și ziarele românești, prezent în fiecare an pe simezele marilor saloane de umor din Europa precum și în muzeele din Tolentino, Gabrovo, Varșovia și Istanbul, Alex se află acum la prima expoziție personală. Iar invitația colegilor de la revista de umor „Osten“ a făcut ca acest eveniment artistic să aibă loc la Skopje, adică într-un oraș unde de 30 de ani caricatura și caricaturistii din toată lumea se simt ca acasă.

Această expoziție retrospectivă strânge, în cele 40 de desene alb-negru și color alese din 6.000 (!!) publicate de Alex până acum, peste 23 de ani de prezență constantă în prima linie a caricaturii românești. Adică o viață consumată în presă și pentru presă, între un desen și un zâmbet.

Aurora Inoan

A fost pasionată de tot ceea ce înseamnă ezoterie. După '89, datorită accesului larg la informații, a devenit o foarte bună cunoscătoare a tainelor astrologiei. Are calități de terapeut – deține gradul II în tehnică radiantă. Este redactor-șef la „Revista Fenomenelor Paranormale” și „Astrologia”, iar începând cu numărul 2 prezintă predicțiile astrale în revista „Flacăra”.

Predicții lunare – iunie '98

Berbec

Dacă și numai dacă veți fi foarte atenți, chibzuți, organizați și posibil să vă între ceva bani în cont. Altminteri, riscați să câștigați, dar și să cheltuiți iute ceea ce ați dobândit. Călătoriile și aproape și departe sunt posibile. La fel, e probabil să treceți un test.

Taur

Efortul de a vă menține în top va fi substanțial. Vă veți strădui să fiți blânzi, calini, răbdători. Veți câștiga sume importante și din diverse locuri, însă tentația de-a le face praf nu vă va ocoli. Scurtele călătorii sunt posibile. Dar și semnarea unui act important.

Gemeni

Îngrijiiți-vă de starea de sănătate! Și nu uitați că, din pricina preocupărilor dumneavoastră ori a unei relații cu străinii, aveți inamici. Care nu vor sta degeaba! După data de 15, câștigați mai mulți bani ca altădată. Nu e vorba de un dar, ci de plăți.

Rac

Din motive financiare, de datorii, de împrumuturi, e posibil să vă stricați unele relații. Mai ales o persoană mai vârstnică și mai încăpățănată vă poate crea neajunsuri. Starea de oboseală se poate instala și vă sfătuiesc să vă odihniți mai mult ca altădată. Vești bune de la străini.

Leu

Evitați rupturile cu partenerii! La fel, certurile dure cu partenerul de viață! Imaginea dumneavoastră publică poate fi umbră de un om mai bătrân sau de o femeie. Căutați să conciliați situația! Amicii întâi vă vor enerva, apoi vă vor sprijini. Aveți și multe secrete acum.

Fecioară

Aveți probleme și de serviciu și cu sănătatea. Cele de la serviciu ar putea fi create de o relație cu cineva din afară ori de o călătorie. Cu toate acestea, reușiți să vă mențineți renumele, o bună părere a altora despre dumneavoastră. Prietenii nu vă uită și vă sprijină.

Balanță

Cea mai mare atenție și precauție trebuie să o acordați zonei afacerilor ori a câștigurilor neplanificate. Nu e bine să riscați, mai bine ar fi să amânați asemenea operațiuni! Străinii sau călătoriile vă ajută și până la urmă imaginea publică se reface.

Scorpion

Din păcate, se întrevede posibilitatea unei rupturi. Cu un partener sau chiar în familie, în concubinaj sau căsătorie. Încercați să evitați! Este posibil să câștigați niște bani sau să primiți o dotă, o bursă, o sponsorizare sau un împrumut. Vești de călătorie.

Săgetător

Neplăcerile de la serviciu nu vi se datorează neapărat, dar va trebui să vă confrunțați cu acestea. Chiar sănătatea vă poate fi afectată din pricina suprasolicitării. Relațiile cu partenerii sunt, până la urmă, excelente și chiar semnați acte. Vin și niște bani. Mulți.

Capricorn

Afacerile riscante vă sunt fatale acum. Deci, evitați-le! Dacă nu o faceți, și micile dumneavoastră câștiguri se pot pierde... După unele nemulțumiri, relațiile la locul de muncă se îmbunătățesc. Și chiar vor apărea noi colaborări, parteneriate.

Vărsător

Aveți o problemă mai persistentă în casă sau în familie. Poate vă chinuiți să redecorați, să vindeți, să cumpărați sau cu o moștenire. Și banii vă pot lipsi, dar îi veți obține la timp, nu disperați! Afacerile vă vor pune pe roate și sănătatea la fel.

Pești

Vă chinuiți pentru niște acte sau pentru niște examene. Poate că și o rudă apropiată vă face zile fripote, ori vreun vecin. Nu ignorați ce se petrece în spatele dumneavoastră! Chinurile pentru a rezolva ceva cu casa dau roade. Vă veți pune pe picioare.

CUADRATURA SATURN-NEPTUN ESTE DOMINANTĂ

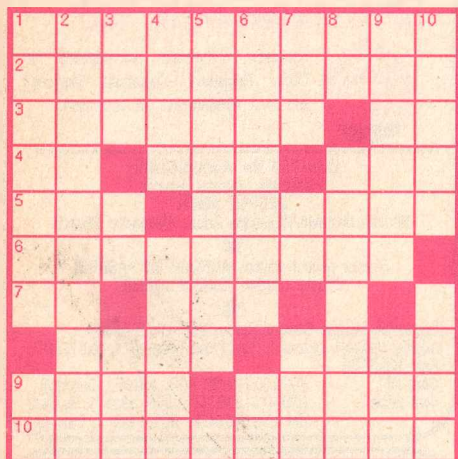
Această lună găzduiește demararea unui aspect important. Este vorba de cuadratură, adică unghiul de 90 de grade, dintre Saturn, care va intra în data de 9 iunie în Taur și Neptun, aflat încă în Vărsător. Avem de-a face cu două planete grele, lente, care exercită o puternică influență. Neptun aduce, în aspect prost, confuzie, înșelătorie, ceață, iar Saturn întârzie, blochează, desparte. Cele mai afectate semne ar putea fi Taurul și Vărsătorul care găzduiesc aspectul însă Capricornul, Vărsătorul (din nou avându-l ca patron secundar pe Saturn) și Peștii vor resimți aceeași apăsare. Balanța, ca gazdă a unui Saturn exaltat, dar și Racul ar putea resimți mai dureros acest aspect. Cum el se va prelungi până pe la finele lui octombrie, îi sfătuiesc pe nativi să acționeze prudent în tot ceea ce întreprind, chiar dacă configurația horoscopului personal le oferă protecție. Fumatul, consumul de alcool, de medicamente narcotice, de droguri poate fi fatal în această perioadă. Intoxicațiile și blocajele în respirație nu vor lipsi în caz de excese.

NUMEROASE PLANETE ÎN GEMENI

Semnul Gemenilor este cel mai vizitat de planete. Până la jumătatea lunii, Mercur se află în elementul său, la el acasă, potențând mentalul nativilor și oferindu-le posibilitatea unor călătorii și a unei comunicări mai susținute cu toată lumea. Marte, prezent și el pe parcursul întregii luni în Gemeni, va aduce inițiativă și acțiune. Deci, nativii din Gemeni pot conta pe ei înșiși dacă au ceva de făcut. Soarele le oferă și el, vreme de trei săptămâni, încredere în propria persoană și dorință de autoafirmare. După data de 24, vine acolo și Venus, aducând un plus de dragoste, de blândețe, de favoruri.

CONTINUĂ CUADRATURA PLUTON-AXA KARMICĂ

În același timp, cuadratura (unghiul de 90 de grade) dintre Pluton și Axa Karmică e în derulare, obligându-i pe Săgetători, Scorpioni și Fecioare la schimbări radicale în viața lor. Săgetătorii pot avea modificări la serviciu, Fecioarele în familie, iar Scorpionii în bani și relații.

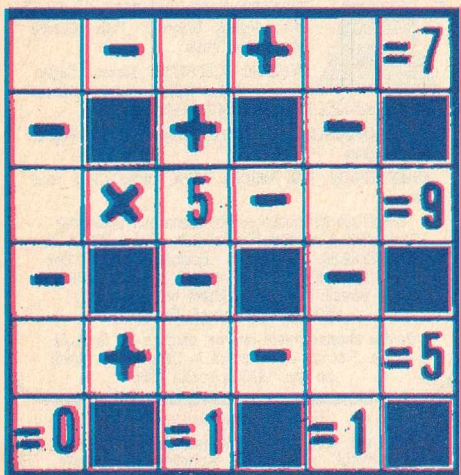

DOSARELE X

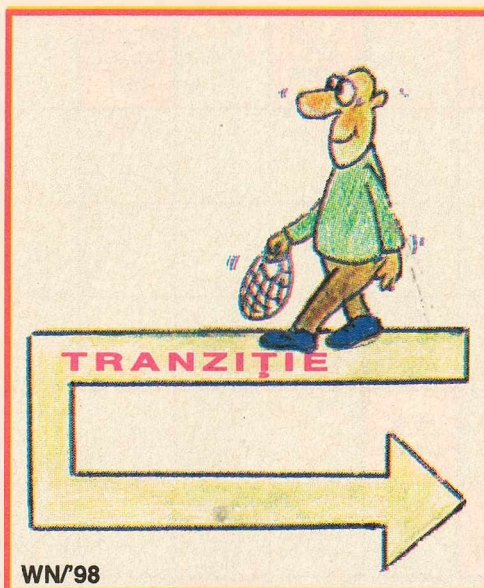
ORIZONTAL: 1) Local unde se întâlnesc pictorii. 2) E într-o parte... 3) Mărimi în lumea literelor (masc.; sg.) - Urmă de colb în albie! 4) Casete din plastic! - Trecut prin păr... - A merge pe vârfuri. 5) Debut uimitor! - Stau la discuții (fem.). 6) Notă scăzută la purtare (pl.). 7) Ieșit din sărite! - Trecere prin zid. 8) Pierduți în mulțime - Prezintă un interior curat. 9) Plin de seu - Probă de rezistență. 10) Căzute la înțelegere.

VERTICAL: 1) Indicatoare de circulație - Schimbat după revoluție. 2) Angajări la întreprinderi. 3) Prințător de fiare - Mese strânse! - Un meci al cărui rezultat a fost stabilit dinainte. 4) Ieșit din cursa pentru câștigarea voturilor - Un fel de pantolon... de damă. 5) Trag la ham. 6) Cuprinsă de foc - Ieșită din tău! 7) Ținta la care se trage - Coadă curcii! - Vehiculul... interstelar. 8) Casier! - Plecări pe teren. 9) Baze hipice (dim.) - Așezări de indieni (sg.). 10) „Barcă” cu pânze - Oameni de rea-credință.

MIHAI ZGUBEA ■

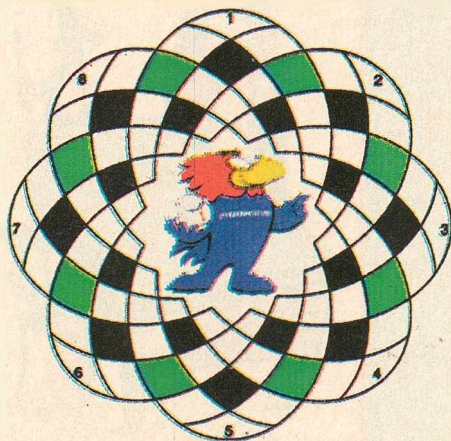

Completând spațiile goale cu cifre veți obține calcule corecte.

WN/98

VARĂ FOTBALISTICĂ

WN/98

DE LA STÂNGA LA DREAPTA: 1) Rocă sedimentară folosită în olărie. 2) A se înspăimânta. 3) Locuitorii satelor. 4) Dobândă excesivă pe care o ia zaraful pentru sumele date cu împrumut. 5) Garanție depusă în contul unei datorii. 6) Balanță. 7) Contribuție adusă în slujba unei cauze. 8) În mod separat, deosebit.

DE LA DREAPTA LA STÂNGA: 1) Dispus să cumpere ceva. 2) Trase cu arcul. 3) Una dintre cele patru culori ale cărților de joc, spație. 4) Peticit. 5) Locul unde se treieră cerealele (pl.). 6) Mâner metalic montat la broasca ușii. 7) Abdomen, burtă (var.). 8) În mod prietenesc.

În cazul unei dezlegări corecte, citind literele rezultate în spațiile marcate prin culoare (de la 1 la 8), veți afla numele țării care a câștigat C.M. de fotbal din 1990, din Italia. (M.Z.)

Într-o lume obscură Flacăra

Magazin ilustrat - fondat în 1911 de C. Banu

Vreți să primiți revista prin poștă, într-o stare perfectă, rapid, într-un ambalaj protector?

Vreți să nu vă lipsească nici un număr din colecție?

Completați talonul de mai jos și expediați-l pe adresa:

S.C. Publicațiile Flacăra S.A.,
Piața Presei Libere nr. 1, sector 1, cod 71341, București,
România, Oficiul Poștal 33,
Căsuța Poștală 12

Expeditor

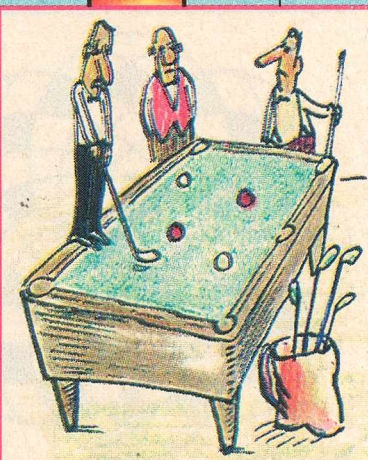
Numele.....Prenumele.....
Adresa: Str..... Nr..... Bl..... Sc.....
Et..... Ap.....
Cod Poștal..... Localitatea.....
Județ/Sector.....
Țara.....Telefon.....
Fax.....

Dacă sunteți interesat să vă abonați la revista „Flacăra”, marcați cu „X” opțiunea dumneavoastră și completați perioada abonamentelor din talonul de pe verso.

ÎMPLETITURI

MIHAI ZGUBEA ■

SPORT ÎN BAZIN ASEZĂRI OMENEȘTI	MATERIA CU PROBLEME CEL CARE EDUCĂ	CARACTERE NUMELE UNEI CONSTELAȚII	A FI ÎN DEBIT OAMENII HANULUI	CÂNTEC DE PĂSĂRELE PIEPT
SCRIITOR DUPĂ UNU JUSTIFI- CĂȚIVI				
	MAMĂ (inv.) FURIOȘI		NEGRU AGĂȚARE	
		BETE ÎN VIE ENERVAT		
BĂRCI CU PÂNZE (sg.) URIAȘI			ELENA TOMESCU	
APĂRAȚI RECRUT				
MÂNJITĂ ÎN STOC! ȘMECHERE		100 m ²		

TALON DE ABONAMENT

- ☐ 3 luni în perioada _____ 6.000 lei
- ☐ 6 luni în perioada _____ 12.000 lei
- ☐ 12 luni în perioada _____ 24.000 lei

Am achitat suma de lei cu mandat poștal nr. data în contul 407230110496 lei al S.C. „Publicațiile Flacăra” S.A. la B.C.R. sect. 1

	Europa	Alte
conti-
nente
☐ 3 luni în perioada _____	12\$	15\$
☐ 6 luni în perioada _____	20\$	24\$
☐ 12 luni în perioada _____	36\$	45\$

Am achitat suma de USD cu ordinul de plată nr. data în contul 472161604310 USD al S.C. „Publicațiile Flacăra” S.A. la B.C.R. sect. 1

PUBLICAȚIILE

Flacăra

Societate comercială înmatriculată la
Oficiul Registrului Comerțului București
sub nr. J. 40/5888/1991 din 04.07.1991

Consiliul de Administrație:

Președinte - director general:

GEORGE ARION

Membri: Manuela Ruxandra Arion, Alexandru Păsărin

Director general-adjunct: **ALEXANDRU PĂSĂRIN**

Director difuzare: **GABRIEL BUMB**

Secretariat: Mihaela Caroline Surdu 222.33.31; 222.33.44

Adresa: București, sectorul 1, Piața Presei Libere nr. 1, cod 71341.

Fax: 222.82.89

Cont lei

Cont valută

- 40.72.30.110.496 BCR, sector 1, București

- USD 47.21.616.0431.0 BCR, sector 1, București

- DM 47.21.310.0431.0 BCR, sector 1, București

Fundația

„Premiile Flacăra - România”

Președinte:

GEORGE ARION

Director executiv:

MANUELA RUXANDRA ARION

Cont lei: 451040121209 BCR,

sector 1, București

Flacăra

Redactor șef: **ALEXANDRU ARION**

■ REDACTORI - Ciprian Enea, Toma Roman jr.

■ SPORT - Pompiliu-Laurențiu Dumitrescu

■ FOTOREPORTERI - Florin Ioniță

■ CORECTURĂ - Angela Ștefănescu

■ COLABORATORI PERMANENȚI - Remus Andrei Ion, Horia Pătrașcu, Ioana Preda, Alex Ștefănescu, Tudor Călin Zarojanu

■ CORESPONDENȚI ÎN STRĂINĂTATE - Gabriela Adam-Opaiț (Austria), Ștefan Nicolae, Alexandru Graur (Italia), Mihai Rusu (Germania)

REBUS

Redactor șef: **MIHAI ZGUBEA**

REBUSACHE

PARADA INTEGRAMELOR

Redactor șef: **CONSTANTIN GRIGORE**

Mini-REBUS

Redactor șef: **DANIEL POPA**

Redacția: Aurel Ștefan Alexandrescu, Simona Păsărin

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ: Maria Călin, Violeta Dragomir, Felix Dumitru Grigore, Doru Vintilă

DIFUZARE (222.66.28): Marian Celcan, Elizabeta Costea, Cătălin Helișan, Valerică Eeon, Daniel Nica, Valeriu Radu, Dănuț Rizoiu

FINANCIAR-CONTABIL: VIORICA TUDOR, Elena Anghel, Florența Tudor

ADMINISTRATIV: DAN MIRCEA POPA, Liliana Crețu, Ionel Blagoci

Cititorii din străinătate se pot abona prin Societatea Comercială „Publicațiile Flacăra” S.A., telefon 222.66.28, fax 222.82.89, sau prin S.C. „Rodipeț” S.A., P.O. Box 33-57, fax 0040-1-222.64.07, telefon 222.41.26, ambele la adresa: Piața Presei Libere nr. 1, sector 1, cod 71341 - București, România

Pentru abonamentele interne, care se fac la poștă, revista „Flacăra” este înscrisă în Catalogul de presă pe anul 1998 la poziția 4368

Foarte important!

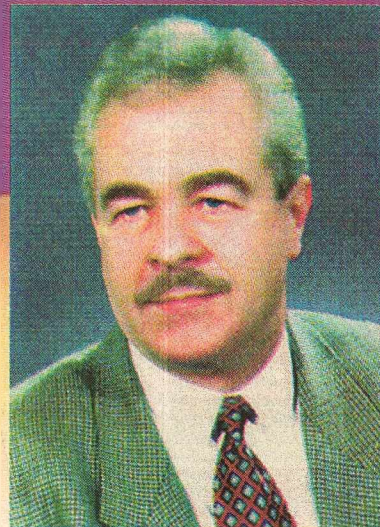
Potrivit art. 206 CP, responsabilitatea juridică pentru conținutul articolului aparține autorului. De asemenea, în cazul unor agenții de presă și personalități citate, responsabilitatea juridică le aparține.

ISSN: 1220-773x

Tipar: **S.C. CICERO S.A.**

Preț: 5000 lei

LETTER FROM THE GENERAL MANAGER

The automotive world is a permanent search for novelty and progress, a world where only the strong ones have their place and can resist to the battle with themselves and with their merciless competitors.

Automobile Dacia S.A. made a new step to the automotive world standards with the new Dacia Nova model, which materializes a tradition started in 1968 and continued by generations of specialists which, for almost 30 years, were dedicated to the foundation of this car.

Figures from this presentation catalogue offer only a curt image of our company. But behind these figures are days and nights of hard work which turn Dacia to be a permanent presence on the domestic and the external market.

We are sure that, by constant efforts, a lot of work and especially passion, we are approaching this target, having in mind that the new Dacia generation, that of the year 2000, will strengthen the force of Romanian automotive industry.

The origin and the history of our company's success come from the efforts of nowadays generation and its leaders. It is high time for them to leave their mark on the present and especially on the future of the company.

Dr. eng. Constantin Stroe

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'C. Stroe', written in a cursive style.

4368

INTRAROM iR

COMPANIE

Cu o suprafață de 3000 mp și peste 2000 mp pentru birouri, având cele mai moderne dotări, INTRAROM se poate compara cu orice altă companie din Europa și din lume. INTRAROM dispune și de cele mai noi și mai performante linii de producție în tehnologie S.M.D. din România. Facilitățile de fabricație cu un înalt grad de automatizare acoperă întreg spectrul de activități legate de producția de serie, cum ar fi: echiparea plăcilor de cablaj imprimat, lipire, testare, durabilitate, montare etc.

ACTIVITĂȚI

Obiectul de activitate al INTRAROM îl constituie producția de echipamente pentru telecomunicații. Pe lângă aceasta, societatea asigură activități de instalare și service, integrare de sisteme informatice, precum și dezvoltarea de software de aplicații în diverse domenii. INTRAROM asigură service post-livrare pentru toate produsele oferite clienților. Prin aceasta se asigură funcționarea continuă a produselor instalate, la condițiile specifice și corectarea completă și eficientă a tuturor disfuncționalităților din operare, creând o relație de parteneriat cu clienții, care are în vedere evaluarea necesităților și dezbateră problemelor acestora.

CALITATE

Un factor important care determină activitatea INTRAROM este preocuparea pentru CALITATEA produselor și serviciilor oferite. În acest sens, INTRAROM a introdus conceptul calității totale, în conformitate cu standardele internaționale ISO 9000, care presupune testarea continuă nu numai a materialelor și a procedurilor de fabricație, ci a tuturor activităților și proceselor, la toate nivelurile companiei. Certificarea ISO 9002 a fost obținută în luna Iulie a anului 1997, în urma auditului făcut de prestigioasa firmă BUREAU VERITAS QUALITY INTERNATIONAL.

PERSONAL

Instruirea și specializarea sunt factori foarte importanți în selectarea personalului companiei. 60% din angajați au studii superioare și sunt familiarizați cu utilizarea calculatoarelor pentru a putea folosi sistemul informatic al firmei. Pentru menținerea la nivelul tehnologic impus de dinamica domeniilor de activitate ale companiei se aplică personalului angajat un program continuu de școlarizare în țară și în străinătate.

SOFTWARE

O direcție prioritară a dezvoltării companiei o constituie dezvoltarea de software de aplicații și realizarea de proiecte informatice „la cheie”, care asigură integrarea celor mai noi tehnologii hardware și software. Se are în vedere cooperarea cu INTRACOM pentru realizarea unor proiecte informatice al căror beneficiar este Uniunea Europeană.

CLIENTI

Performanțele și calitatea produselor și serviciilor oferite de compania noastră au făcut din INTRAROM un partener de încredere pentru clienți importanți cum ar fi regiile autonome ROMTELECOM, LOTERIA NAȚIONALĂ, SNCFR sau RENEL. În acest sens, în 1997 a fost livrat către ROMTELECOM un număr de 9000 de telefoane publice cu cartelă cu cip, produse integral în România, INTRAROM devenind astfel principalul furnizor pentru aceste tipuri de echipament. De asemenea, INTRAROM participă ca partener al firmelor ALCATEL-NORVEGIA și IDT ALSTON din S.U.A., la implementarea proiectului finanțat de BERD, de contorizare automată a convorbirilor telefonice (CALL COLLECTION), al cărui beneficiar este ROMTELECOM.

EXPORT

Partenerul principal al INTRAROM în activitatea de export este grupul INTRACOM din Grecia, volumul vânzărilor de echipamente și servicii către acesta depășind 5.325.000 USD. De asemenea, în cursul anului 1997 a început colaborarea cu firma IDT ALSTON din S.U.A., concretizată prin producția locală a interfețelor de centrală necesare în cadrul proiectului CALL COLLECTION, menționat anterior, livrările către ROMTELECOM fiind în curs. Legat de aceasta, MIKE MOORE, președintele IDT ALSTON, a declarat: „Acordul cu INTRAROM este o parte importantă a strategiei noastre globale de marketing. Pentru distribuția produselor noastre avem nevoie de parteneri locali puternici și capabili, și credem că INTRAROM, cu o dotare de înalt nivel tehnic și o pregătire a personalului la standarde occidentale, este cea mai potrivită companie românească pentru activitățile de producție pe care le avem în vedere. Sperăm să ne extindem parteneriatul atât în România cât și pe alte piețe”.

VIITORUL TĂU COMUNICĂ PRIN NOI